Wydanie A B

Wydanie Świąteczne – 28 stron

Cena 8 zł

Głos Wielkopolski

Rok II

Poznań, Boże Narodzenie, 24 — 26 grudnia 1946 r.

Nr 354 (658)

Ks. Prof. Dr MAKSYMILIAN RODE

Naczelna idea Bożego Narodzenia

Im więcej narasta wieków, tym bogatszą staje się treść misterium nocy betlejemskiej.

Fakt narodzenia się Chrystusa za rządów Heroda nie był bez wątpienia tylko zdarzeniem codziennym, pomnażającym rejestr urodzeń o nową pozycję. Okoliczności i zjawiska jemu towarzyszące, przepowiednie i wyczekiwania starozakonne, wrogie ustosunkowanie się ówczesnych władców do nowonarodzonego Dzieciątka — wydarzeniu temu nadały nawet w świetle czysto przyrodzonych elementów znamię niecodzienności. Toteż popłynęła przez świat szybkością błyskawicy wieść o narodzeniu się kogoś wielkiego. Według jednych potężnego króla, według drugich Syna Bożego; na innej fali biegła pogardliwa wieść o Jezusie, jako tylko o synu cieśli z Nazaretu. A jednak szybko świat dzielić się począł na bojących się Jezusa i kochających Go.

Królowie pogańscy i słuchający ich służalczo świat zoczyli w Jezusie niebezpiecznego rywala, czyhającego na berło. Postanowili Go zgładzić; nienawiść i zemsta znaczy odtąd ich kroki. Świat ludzi dobrej woli w blaskach gwiazdy betlejemskiej dostrzegł schodzącego na ziemię Boga, naosobienie miłości. Miłość zwyciężyła; poszli i idą za Nim.

Ze żłobka betlejemskiego wytrysnęło źródło twórczej wartości miłości, prześwietlającej i klasyfikującej swoimi treściami wszystkie myśli i czyny ludzkie. Od stopnia miłości zależy odtąd wartość czynu. — W Betlejemie narodził się Król miłości.

Jednym z głównych elementów miłości jest ofiara na rzecz drugiego człowieka.

Chrystus jako dziecię usłużnie pracuje w domku swoich przybranych rodziców przy warsztacie św. Józefa. Składa w ofierze swoją wielkość; pracuje na rzecz rodziny, której jest członkiem, a przez rodzinę dla dobra społeczności.

Chrystus rezygnując z możności stania się królem i władcą ziemskim, przebiega długie krainy „wszystkim dobrze czyniąc". Naucza. Czyni cuda: chorych leczy, umarłych wskrzesza, lituje się nad głodnymi, rozmnażając dla nich pożywienie. Upomina bogatych, karci faryzeuszów, intrygantów, nierobów. Zachęca do życia cnotliwego, do zgody. Wskazując na wartość duszy ludzkiej, której szczęśliwe i wieczne bytowanie w niebiańskich sferach zależy od zgodności życia ludzkiego tu na ziemi z prawem Bożym. Wreszcie sam umiera dobrowolnie na krzyżu, składając tym samym na ołtarzu dobra ludzkości i wszechświata ofiarę największą — własne życie. Znicz miłości Jezusa zapłonął zbawczym płomieniem na krzyżu. Rozszedł się na cały świat. Zwarł się w mocnych zapasach ze światem ciemności, walczącym nienawiścią. Stąd też dwutysięczne dzieje istnienia chrześcijaństwa i jego organizacyjnego ujęcia — Kościoła Katolickiego — to historia triumfów i upadków. Miłości Jezusa, wywodzącego się ze stajenki w Betlejemie. A im bardziej w pracy Kościoła dominowała idea miłości, rodząca intensywność zwłaszcza pracy apostolskiej i czynnej pomocy bliźnim wśród ludów chrześcijańskich, jak i na terenach misyjnych, tym większe były Jego triumfy, a pożytki dla społeczności ludzkiej obfitsze.

Chrystus przyniósł na świat miłość. Złożył ją jako kamień węgielny w religii, której stał się twórcą. Tchnął ją w Kościół Katolicki, którego pozostał głową. Przeto też miłość przejawia się we wszystkich ceremoniach i świętych czynnościach Kościoła. Owocem miłości jest szeroka akcja charytatywna, kulturalna i uspołeczniająca wielkiej rodziny kościelnej. Wyrazem czynnej miłości Kościoła, jako instytucji, jest pełna ofiar praca zakonów na roli, w szkole, szpitalach, sierocińcach. Jest mocarna troska o zbawianie dusz, ujawniająca się w konfesjonale, na ambonie, na katedrze. Życie zaś każdego członka Kościoła Katolickiego miało i ma być również postępem w miłości Boga, którego miłować należy ponad wszystko; miłość zaś siebie samego w świetle miłości Bożej ma być początkiem i kresem miłości bliźniego.

„Przykazanie nowe daję wam, abyście się wzajemnie miłowali; jakom was umiłował, abyście i wy społem się miłowali. Po tym poznają wszyscy, żeście uczniami moimi, jeśli miłość mieć będziecie jedni ku drugim." (Jan XIII, 34—35.)

Patrząc z dali dwudziestu wieków na przedmiot dzieła zapoczątkowanego w ową „cichą i świętą noc", z całą pokorą i zachwytem podziwiać trzeba bogactwo przeogromne dokonań miłości Bożej Dzieciny. Mimo walk i zmagań, mimo wielu i dogłębnych zmian form ustrojowych gospodarczo-społecznych i politycznych, mimo ostrych walk doktrynalnych — istota dzieła miłości betlejemskiej nie tylko nie uległa przemianie, nie tylko pozostała sobą, ale ogromnie poszerzyła sferę swoich wpływów i osiągnięć. Tym niemniej prawdą też jest, że miłość Dzieciątka Bożego nie stała się jeszcze własnością nie tylko ludzi niewierzących i z dala stojących od Kościoła Katolickiego, ale i wśród katolików, wśród narodów chrześcijańskich brzmi dzisiaj w dość poważnym odsetku głucho i obco. Samolubstwo, intrygi, nienawiść, zazdrość, zemsta, skąpstwo, kłócące się w sposób wyraźny z istotą chrześcijaństwa — miłością, są zjawiskami, nierzadkimi u współczesnych katolików różnych ras i narodów.

A jednak mimo wszystko miłość Bożej Dzieciny tknęła wszystkie serca! Nie ma nikogo wśród żyjących, kto by został wyłączony spod ciepła miłości ubogiej stajenki niezależnie od jego przynależności do obozu, który Chrystusa chce krzyżować, czy kochać Go w glorii nieba. Na dnie duszy każdego człowieka drzemie iskra dobra, piękna, miłości, wywodzącej się istotowo od Boga. Życiem dnia, jego mozołem, często zawinionym, świadomym niedbalstwem bywa ona przytłaczana. Nierzadko zdaje się już całkowicie wygasać. Aż jawi się przykre czy też wesołe przeżycie i stwardniałe serce topnieje, egoizm przemienia się w altruizm, zazdrość i zemsta w usłużną wspomogę; iskierka miłości poczyna płonąć. Człowiek czuje się szczęśliwy czynnym miłowaniem drugiego. I nagle ciałem stają się słowa Chrystusa: „Cokolwiek uczyniliście jednemu z braci moich najmniejszych, mnieście uczynili".

Jest zaś tajemnicą nocy Bożego Narodzenia rozpalanie w sercach ludzkich wzajemnej miłości. Acz miłość Jezusa promienuje stale na świat i ludzkość, to jednak w sposób specjalny udziela się ludziom wierzącym i niewierzącym, którzy świadomie lub podświadomie rozpalają swoje serca miłym i pozytywnym ustosunkowaniem się do drugiego człowieka właśnie w święta Bożego Narodzenia, składając sobie najlepsze życzenia. Miłością przepojone są wszystkie elementy religijne tej uroczystości najbardziej lubianej spośród wszystkich świąt roku kościelnego. Miłością też bogato poprzetykane są liczne zwyczaje ludowe, jakie się w ciągu narastania wieków około „Gwiazdki" zrodziły. Miłością wreszcie spojone są wigilijne wieczerze, które ściągają do rodzinnego ogniska wszystkich swoich członków, jako też „opłatki" zespołów i organizacji. Boże Narodzenie jest świętem miłości. Miłość jest jego naczelną ideą. Im prędzej stanie się ona własnością świata, tym prędzej zapanuje w nim upragniony ład, zgoda i szczęście.

Dr MARIA FRANKOWSKA

Obrzędy Ludowe Bożego Narodzenia

W zespole obrzędów i wierzeń ludowych związanych z dorocznymi świętami, wyróżnia się bogata i różnorodna obrzędowość świąt Bożego Narodzenia. Cały cykl tych świąt obejmujący okres od Wigilii do Trzech Króli, obchodzony jest przez nasz lud bardzo uroczyście, zwłaszcza wieczór wigilijny i właściwe święto Bożego Narodzenia.

W obrzędowości świąt Bożego Narodzenia dadzą się wyodrębnić liczne ślady prastarego kultu zmarłych, pierwiastki wspólne ze starożytnym światem grecko-rzymskim, wreszcie zwyczaje chrześcijańskiego pochodzenia.

Dziś Boże Narodzenie jest świętem Boga, zjawiającego się na ziemi, by zbawić nas; kiedyś było świętem boga słońca, — światła; jeszcze dawniej było świętem zmarłych. Święto Bożego Narodzenia przypada na okres zimowego przesilenia dnia z nocą. Ten moment graniczny zatrzymania się pochodu ciemności i śmierci, stał się świętem zwycięstwa światła nad nocą, zapowiedzią nowego życia.

Ślady kultu zmarłych

W obrzędowości Bożego Narodzenia przebija się wyraźnie przez późniejsze nawarstwienia stare podłoże kultu zmarłych. Ślady tego kultu, zachowane w wielu świętach dorocznych, związanych z momentami przełomowymi roku, przejawiają się w obrzędach Bożego Narodzenia nie tylko u nas, lecz niemal w całej Europie. Okres, poprzedzający cykl tych świąt, to okres najkrótszych dni i najdłuższych nocy, panowania ciemności i śmierci, sprzyjający zjawianiu się na ziemi duchów zmarłych, które lękają się światła i słońca. To też powszechną jest wiara u ludu naszego i wielu innych, że jest to czas, w którym zmarli wracają na ziemie, do swych bliskich, a nawet, że biorą udział w uczcie wigilijnej. W związku z tymi wierzeniami w niektórych okolicach Polski odkładają dla duchów przodków część jadła wigilijnego, stawiają dla nich nakrycie na stole, zapalają światła lub ogień, aby dusze się ogrzały. Powstrzymują się od pewnych czynności gospodarskich, przede wszystkim od przędzenia wieczorem „aby nie zaprószyć oczu duszyczkom".

Wpływy starożytności

Pogodniejsze pierwiastki wniosły do obrzędowości świątecznej elementy wchłonięte z grecko-rzymskiego kręgu kultury śródziemnomorskiej. W starożytnym Rzymie 23 grudnia obchodzono święto ku czci zmarłych zwane „Larentalia". Z biegiem czasu uroczystość tę zastąpił obchód Saturnalii, święta ku czci Saturna, władcy legendarnego złotego wieku i boga zasiewów jesiennych. Saturnalia, pierwotnie obchodzone w jednym dniu, z czasem rozciągnęły się na okres całego tygodnia i wreszcie złączyły się z uroczystościami noworocznymi i stycznia, tzw „Calendae Januariae", o równie hulaszczym i niefrasobliwym charakterze jak i święto Saturna. W III w. po Chr. obchodzony był w cesarstwie rzymskim uroczyście dzień 25 grudnia, jako „dzień urodzin niezwyciężonego słońca", bóstwa, którego kult przyniesiony został do Rzymu ze Wschodu.

Ten cykl świąt pogańskich zastąpiony został przez Kościół cyklem świąt, związanych z Bożym Narodzeniem i Trzema Królami, które pierwotnie obchodzono w jednym dniu, 6 stycznia. Dopiero w końcu IV w. święto Bożego Narodzenia przeniesiono na dzień 25 grudnia. W ten sposób święto narodzin Chrystusa Pana „słońca sprawiedliwości", światła chrześcijańskiego przesłoniło święto słonecznego bóstwa.

STYLIZACJA LUDOWA
BOŻEGO NARODZENIA
(Drzeworyt Wł. Skoczylas)

Dzień wigilijny

Dzień wigilijny jako pierwszy dzień nowego obrzędowego roku, jest według wiary ludu dniem osobliwym, dniem, który rozpoczyna nową wędrówkę okres całoroczny. Zagadnienie zapoczątkowania nowej drogi roku jest niezmiernie ważne i znajduje swój wyraz w wierzeniach i obrzędach ludów całego świata.

Uzewnętrzniło się ono również i w obrzędowości wigilijnej ludu naszego, który wierzy, że dzień ten, zapoczątkowujący dobry lub zły przebieg całego roku, należy spędzić tak, aby zapewnić sobie i całemu domowi zdrowie, szczęście i bogactwo.

Unikają zatem spełniania przykrych czynności, starają się nie spowodować kłótni, gniewu i płaczu, aby nie przeżywać przykrości w ciągu roku. Istnieje powszechnie zakaz wypożyczania czegokolwiek z domu, aby nie pozbawiać się dobra i nie odczuwać braków..

W pewnych okolicach Wielkopolski, zostawiają jadło w izbie do następnego dnia i wówczas parobek i dziewczyna starają się na wyścigi zanieść je wraz z wiązką siana wigilijnego zwierzętom, którymi się opiekują, wierząc, że temu kto pierwszy nakarmi bydło lub konie darzyć się będą lepiej.

Stukają do pszczół w ulach i oznajmiają im radosną wieść o narodzeniu się Pana Jezusa. Odwiedzają również sad, proszą drzewa o owocowanie, grożą im ścięciem siekierą w razie gdyby nie rodziły i obwiązują na urodzaj powrosłami ze słomy wigilijnej.

„JASEŁKA"
VLASTIMIL HOFFMANN
(ze zbiorów Muzeum Wielkopolskiego)

Stanisław Wyspiański

Modlitwa w dzień Bożego Narodzenia

(z „Wyzwolenia")

O Boże, pokutę przebyłem
i długie lata tułacze;
dziś jestem we własnym domu
i krzyż na progu znaczę.

Krzyż znaczę Boży nie przeto,
bym się na krzyż przyjmował;
lecz byś mnie Boże od męki,
od męki krzyża zachował.

Byś mnie zachował od tego,
coś zasię za mnie przebył;
bym ja był z twoich wiernych,
a niewolnikiem nie był.

Bym ja miał z Ciebie siłę,
jak wierzę w Twoją wiarę
i żebym się doczekał,
jak miecze ślesz i karę.

Byś to, coś powiedział,
dopełnił w moim życiu:
by zeszło światło w nocy
i trysnął zdrój w ukryciu.

By trysło źródło świeże
za laską Mojżeszową
i byś mi wskazał leże
i dach nad moją głową.

Byś zwiódł z wędrówki długiej
mój naród do Wszechmocy!
Byś dał, co mają inni,
Gdy przyjdziesz jako dziecię tej nocy.

Bożego Narodzenia
ta noc jest dla nas święta.
Niech idą w zapomnienie
niewoli gnuśne pęta.

Daj nam poczucie siły
I Polskę daj nam żywą,
by słowa się spełniły
nad ziemią tą szczęśliwą.

Jest tyle sił w narodzie,
jest tyle mnogo ludzi;
niechże w nie duch Twój wstąpi
i śpiące niech pobudzi.

Niech się królestwo stanie,
nie krzyża, lecz zbawienia.
O daj nam, Jezu Panie,
Twą Polskę objawienia.

Zjawiska w przyrodzie

Po odśpiewaniu kolęd wyruszają zwykle na pasterkę do kościoła. Na południu Polski po wieczerzy wigilijnej chłopacy, zwani podłażnikami, chodzą po domach gdzie są dziewczęta, składają życzenia i obrzucają gospodarzy owsem. Obsypywanie ziarnem, łączące się zawsze z życzeniami obfitych plonów, bogactwa i szczęścia spotyka się powszechnie na całej słowiańszczyźnie w różnych momentach obrzędowości rodzinnej i dorocznej.

Akt następny — to różnorodne wróżby. Związane zawsze z momentami przełomowymi roku występują wszędzie, gdzie ma miejsce rozpoczynanie nowej drogi życia. Jedne z wróżb wigilijnych są łączone z gospodarką, z pracą, inne należą do grupy wróżb osobistych, wśród tych ostatnich wyróżniają się wróżby dziewcząt o zamążpójściu.

Pierwszy dzień Bożego Narodzenia, lud nasz spędza powszechnie w kościele i w domu. Na ogół nie odwiedzają się na wsi w tym dniu. Uważają, że osoby, które pierwsze wchodzą do domu są zapowiedzią dobrobytu lub biedy na cały rok, zależnie od swej zamożności. W drugi dzień Bożego Narodzenia, na św. Szczepana, święcą w kościele owies.

Wieczerza wigilijna

W okresie świąt Bożego Narodzenia odgrywane są przez lud różne widowiska. Chłopcy oprowadzają po wsi maszkary zwierzęce i obchodzą domy z szopką i gwiazdą.

Szopkę i jasełka zaczęli pierwsi wystawiać w kościołach we Włoszech Franciszkanie w XII w. Stąd zwyczaj ten rozpowszechnił się po całej niemal Europie. W Polsce przeniesiono z czasem te widowiska na dziedzińce kościelne, place i ulice miast, wreszcie przeobraziły się one w nasze szopki ludowe. Szopki różnią się dzielnicowo zarówno swym wyglądem zewnętrznym, figurkami jak i tekstem. Zwykle jest to chatka lub fasada świątyni, sporządzona z deseczek lub tektury i ozdobiona wycinankami z papieru. Święta Rodzina z małym Jezuskiem w żłóbku mieści się w głębi scenki, a z przodu przesuwają się przez szczelinę w podłodze kolędnicy, figurki wystrugane z drzewa i odpowiednio przystrojone. Szopce zwykle towarzyszy muzyka. Grają i śpiewają chłopcy-kolędnicy zbierając datki.

Inny nieco rodzaj widowisk świątecznych to Herody — chłopcy przebrani za króla, jego dworzan, diabła, anioła, śmierć itp. Chodzą z gwiazdą i muzyką, śpiewają kolędy i odgrywają sceny z dramatu o Herodzie.

Z gwiazdą ruchomą, zrobioną z przetaka, patyczków i kolorowego papieru, oświetloną świeczką, chodzą kolędnicy zwykle od wigilii do Trzech Króli.

W Wielkopolsce po wieczerzy wigilijnej przebrani parobcy, tzw. gwiazdory i św. Józefy, obchodzą chaty, pytają dzieci o pacierz, karzą je lub obdarowują owocami i słodyczami.

Osobną grupę tworzą maszkary zwierzęce, chłopcy przebrani za „turonia", niedźwiedzia, konika, kozę, bociana, a niekiedy i wilka. Chodzą oni po chatach i składają życzenia urodzaju, dostatku, pomyślności. Prawdopodobnie są to szczątki dawnych obrzędów i zabiegów magicznych, związanych z kultem zwierząt i z zaklinaniem urodzaju. O ich pierwotnym znaczeniu mówią pieśni, śpiewane podczas obchodów, jak np. „gdzie koza chodzi — tam żyto rodzi, kędy jej tropy — powstają kopy."

Okres dwunastu dni od Bożego Narodzenia do Trzech Króli nazywany bywa świętymi wieczo-

ciąg dalszy na stronie 3-ciej)

ŚWIT LEPSZEGO JUTRA

Pamiętamy wszyscy gwiazdkę ubiegłego roku. Była to pierwsza gwiazdka w wyzwolonej ojczyźnie. Wigilia stała się dniem, w którym myśl zwracała się do tych czasów, gdy miejsca przy stole zajmowało wiele tych osób, z którymi, bądź to łączyły nas węzły krwi, bądź też przyjaźń serdeczna. Wówczas na wspomnienie tego, czy innego imienia słyszeliśmy odpowiedź: zginął w obozie, rozstrzelany na ulicy, poległ w walce z najeźdźcą, znajduje się za granicą...

Życie idzie naprzód, nakłada na nas ciężkie obowiązki i każe myśleć o przyszłości, pozostawiając jeno Dniowi Zadusznemu pamięć o tych co ciałami swymi mościli drogę idącej wolności i lepszemu Jutru.

Wigilia 1945 r. była świętem obrachunku stwierdzonych strat i zniszczeń, lecz jednocześnie była dniem narodzin wiary i ufności, że odbudujemy Polskę!

Straty i rany były wielkie, lecz na wynikach kilku miesięcy tytanicznej pracy ufundowaną została nadzieja i pewność odbudowy.

Z dniem wigilijnym 1945 roku weszliśmy w okres pracy, którą musieliśmy podjąć bez zwłoki, chcąc w wyścigu narodów zająć właściwe nam miejsce.

Do czynu winni byli stanąć wszyscy! Tymczasem z żalem stwierdzić musimy, że dużo było i jeszcze takich, do których zrozumienia i duszy wezwanie to nie dociera. Dotąd jeszcze błądzi po manowcach znaczna ilość ludzi, którzy miast warsztatów pracy wybrali krainę mrzonek! Wielu głuchych na wezwanie ojczyzny, paczy swe charaktery po obozach rozsianych na obszarze Europy. Żyją tam w nostalgii, która zrodziła zniechęcenie i zgorzknienie. Wielu poszło na śliską drogę występku, który kala dobre imię Polaka.

Trudno, musimy sobie uświadomić, że cały ciężar odpowiedzialności i pracy spadł na nasze, tu obecnych ramiona. Stoimy przed zagadnieniem, że musimy wygrać wielką bitwę o Polskę Demokratyczną. Musimy ją wygrać bez wielu żołnierzy, którzy tylko z ubocza zapasom naszym się przyglądają. Żal nam, że nie ma ich pośród nas, że nie zrozumieli tych przeobrażeń, jakie w nas tutaj zaszły, ale wprost trudnym do pojęcia jest, że są jeszcze tacy, którzy w dźwiganiu fundamentów Polski przyszłości jeszcze stwarzają nam przeszkody. Nic to! Zdajemy sobie sprawę z trudności, jakie mamy do pokonania i wiemy, że nadchodzący rok jeszcze łatwy nie będzie. Otuchą i wiarą napełnia nas to, co mamy za sobą. Nawet największy mizantrop musi przyznać, że wszystko idzie ku lepszemu. Przypomnijmy tylko sobie, jak w ubiegłym roku wyglądała choćby komunikacja, jak jeździliśmy i przewoziliśmy towary. Wojna zniszczyła nam 34% stałych urządzeń kolejowych, 2600 mostów, 75% taboru. Dziś zaś mamy około 6000 parowozów, około 10.000 wagonów osobowych i 180.000 wagonów towarowych. Powinniśmy zaś posiadać przy dzisiejszej rozbudowie komunikacji 6.670 parowozów, 14.000 wagonów osobowych i 198.000 wagonów towarowych.

Różnica więc nieznaczna. Praca w kierunku rozbudowy nie ustaje.

W tym bardzo powierzchownym przeglądzie, jeżeli weźmiemy pod uwagę osiągnięcia przemysłu w jego wszystkich dziedzinach: węglowej, drzewnej, monopolowej, budowlanej, hutniczej itd. spotykamy się ze zdumiewającymi wynikami. Wytwórczość podnosi się z dnia na dzień. Wydajność pracy uświadomionego robotnika wzrasta coraz więcej. Po przerażliwym zniszczeniu zaczynamy nawet wyroby nasze eksportować, a przecież dopiero niecałe dwa lata dzielą nas od końca działań wojennych!

Włączamy się na serio w życie gospodarcze Europy, zajmując w niej stanowisko nam należne.

Wszystko to dzieje się dzięki planowej gospodarce, a przede wszystkim dzięki temu, że naród sam przyjął ustrój w którym kluczowe przemysły są w jego dyspozycji, w jego rękach i nie zależą od takich lub innych fluktuacji koniunkturalnych na rynkach wielkokapitalistycznych. W gospodarce naszej w tej chwili rządzi i wyłącznie decyduje nasz interes narodowy, a nie interes prywatny obcokrajowego kapitalisty, prowadzącego gospodarkę rachunkową, lub paraliżującą rozwój danego przemysłu w imię interesów obcych.

W chwili wyzwolenia 1945 r. mieliśmy w kraju przemysł zniszczony, wieś bez ludzi ograbioną z bydła i sprzężaju, zniszczoną przez działania wojenne. Handel nie istniejący i zdezorganizowany. Transport zrujnowany. Brak ustalonej własności masy warsztatów pracy i innych obiektów. Olbrzymią ilość środków płatniczych rzuconych na odchodnem przez Niemców na rynek wewnętrzny i rozbicie gospodarcze kraju na byłą GG i tzw. Reich. Musieliśmy rozpocząć od uporządkowania i usuwania gruzów, zaczęliśmy tworzyć niemal z niczego. Dziś śmiało wynikami naszych osiągnięć poszczycić się możemy.

Gospodarkę naszą postawiliśmy na zupełnie innych zasadach niż w 1939 r. Przyjęliśmy demokratyczny model gospodarstwa narodowego. Nie należy również zapominać, że w 1939 r. produkcja nasza przynajmniej w ⅔ jej odmian i rodzajów nie pokrywała nawet wysokości produkcji z 1931. Wysyłaliśmy cukier i bekony a inteligent, a w szczególności chłop i robotnik nieraz tygodniami całymi nie widział ani cukru, ani boczku. W dobie powojennej należało wobec widma głodu pomyśleć o planowej gospodarce, mającej za zadanie przede wszystkim wyżywić ludność. Przyznać należy, że wysiłek narodowy pod tym względem został uwieńczony pomyślnym rezultatem. Mówią za siebie czyny i wyniki, a nie słowa.

Druga gwiazdka w odrodzonej ojczyźnie zastaje nas, gdy sklepy są zawalone towarem, magazyny fabryczne i hurtownie pełne — sceptyk powie, że owszem wszystko jest, tylko większość ludzi kupić nie ma za co, istotnie w tej chwili sytuacja finansowa świata pracy umysłowej i fizycznej nie jest zadawalająca, ale idą już dni, gdy i to się poprawi. Nie zapominajmy, że trzyletni plan gospodarczy jest nastawiony wyłącznie na podniesienie stopy życiowej człowieka w Polsce. Inwestycje czynione z takimi ofiarami muszą się wreszcie oprocentować!

Na razie przy blasku gwiazdy wigilijnej w święto odrodzenia i radości, niech w wymęczonych przez okupanta duszach i sercach naszych zagości pierwszy promień ufności w przyszłość, a ten zrodzi radość życia.

Wygraliśmy wielki los, ci wszyscy, którzy przeżyli epokę ludobójstwa. Cieszmy się więc, że żyjemy dla naszych dzieci i przyszłych pokoleń, wykuwając w znoju i trudzie jaśniejszą przyszłość. Tych natomiast niepożądanych gości w dniu święta zgody i pojednania, którzy szeptem o wojnie rzekomo gotującej się będą nam mówić — uspokójmy naszą wiarą w dobroć i sprawiedliwość bożą, jeżeli są to ludzie słabi i ulegający psychozie. Tych zaś, którzy są na usługach wrogów naszych, wrogów demokracji i naszych granic zachodnich, odsuńmy od siebie niech żują w samotności swój zagraniczny chleb, jeżeli im smakuje...

Wojna jest potrzebna tylko i wyłącznie Niemcom. Wojny nie chce, ani przeciętny Polak, ani Rosjanin, Anglik, Amerykanin, czy Francuz — nie chce i dlatego do niej nie dopuści!

Dziś dzień radości Bożego Narodzenia, a na ziemi pokój ludziom dobrej woli.

Adam Kiciński

*

* *

Boże Narodzenie jest świętem miłości i pokoju — jest ono też uroczystym przypomnieniem posłannictwa i nauki Chrystusa, zwiastującym ludzkości świt nowej epoki. W czasach trudnych dla narodu polskiego dzień Bożego Narodzenia stanowił zawsze demonstrację bezgranicznej wiary w lepsze jutro, w którym podeptana idea Chrystusowa w pełni zatryumfuje.

Przez sześć lat okupacji nasze życie było szczególnie ciężkie i pełne cierpień. Hitleryzm odrzucił głoszone przez Chrystusa przykazania miłości bliźniego, niosąc podbitym narodom ucisk, terror i śmierć. W tych latach głębiej, niż kiedykolwiek w życiu zrozumieliśmy sens przyjścia Syna Bożego na świat i jego misję odkupienia ludzkości i poznaliśmy piękno głoszonych przez niego nauk.

W obronie bytu narodowego pomagaliśmy sobie wzajemnie, byliśmy wyrozumiali na własne braki i grzechy — i jedność narodu w straszliwych zmaganiach z wrogiem, stawała się prawie że urzeczywistnionym ideałem.

Obchodzimy już drugą gwiazdkę w wolnej Ojczyźnie. Za nami moc wykonanej pracy przy odbudowie państwa, przed nami nowe możliwości i nowe zadania. Zdajemy sobie sprawę z tego, że wiele jeszcze jest ran zadanych przez wojnę, że bieda i cierpienia mieszkają pod niejednym dachem i że nie wszystko zło zostało już wykorzenione z praktyki naszego życia. Nasz wysiłek i nasza niestrudzona praca nad odbudową Ojczyzny będą jednak bezowocne, jeżeli w społeczeństwie polskim nie zwycięży ostatecznie „idea pokoju ludzi dobrej woli".

Wielkopolska zawsze świeciła przykładem jednomyślności i ofiarności w pracy dla państwa. Przywiązanie do zasad wiary katolickiej wpływało dobroczynnie i hamowało rozwój niepotrzebnych antagonizmów i krzywdzącego wyzysku. Społeczeństwo wielkopolskie słowem i czynem dowiodło, że rozumie nakaz miłości bliźniego. Umieliśmy w sposób praktyczny usuwać bolączki społeczne wspólnym ofiarnym wysiłkiem. Jesteśmy przekonani, że pokonamy również te wszystkie trudności, jakie przed nami stawia obecna chwila. Jest ich nie mało! Zniszczone wojną gospodarstwa, popalone miasta, nadwerężone zdrowie ludności, czasem nędza, która wykoleja słabsze charaktery. To wszystko w zgodzie i miłości braterskiej nakazanej przez ideały Chrystusowe, usuniemy rzetelną pracą wszystkich Wielkopolan. ...O tym pamiętać będziemy przede wszystkim, zasiadając do stołu wigilijnego i dzieląc się opłatkiem.

W mroźną noc grudniową oznajmią dzwony naszych kościołów radosną nowinę. Dokona się raz jeszcze cudowne misterium krzepiące nasze serca i umysły. Wielkopolska ze szczególną miłością słuchać będzie dzwonów katolickich kościołów i w wielkim skupieniu uczci cud Narodzin Syna Bożego.

STEFAN BRZEZIŃSKI
Wojewoda Poznański

(dokończenie ze strony 2-giej)

rami. Odpowiada on dwunastu miesiącom w roku. Wróżą wtedy pogodę na cały rok. W ciągu tego czasu obowiązują zakazy wykonywania robót gospodarskich po zachodzie słońca.

Święta Bożego Narodzenia skupiają w sobie wiele przepięknych tradycji obrzędowych naszego ludu. Są one świętem zwycięstwa światła nad zmrokiem, dobra nad złem. Są świętem granicznym między minionym rokiem, a nowym, świętem, poświęconym pamięci bliskich zmarłych, a wreszcie świętem podniosłej Komunii chlebem - opłatkiem z całą gromadą współżyjących domowników.

Po wieczerzy

Jak we wszystkich momentach przełomowych roku, w okresie świąt Bożego Narodzenia, a zwłaszcza w wieczór wigilijny, dzieją się w przyrodzie rzeczy niezwykłe, zachodzą cudowne zjawiska. Woda w źródłach i rzekach nabiera czarodziejskich własności, ulega cudownym przemianom w miód i wino, niebo się otwiera o północy, zakwitają drzewa owocowe, a bydło domowe i ptaki rozmawiają ludzkim głosem. Kto jednak podsłucha ich mowę, tego zwykle spotyka nieszczęście lub śmierć. Znane są w całej Polsce opowieści o gospodarzu, który ukryty w oborze wysłuchał jak woły rozmawiały ze sobą o tym, że za parę dni powiozą go na cmentarz.

Złe moce również nie próżnują i starają się szkodzić człowiekowi i jego dobytkowi. Spełniane są zatem różne zabiegi ochronne w celu ich unieszkodliwienia.

Widowiska świąteczne

Najważniejszym momentem obrzędów wigilijnych jest wieczerza, obrzędowa uczta, która zapoczątkowuje dobrobyt domu na okres całego roku. Jedzenie u wszystkich ludów świata, we wszystkich świętach rodzinnych czy też dorocznych odgrywa niezmiernie ważną rolę. Uczta wigilijna jest swoistym widowiskiem, w którym każdy szczegół ma osobliwe znaczenie. Stąd ważną sprawą staje się ilość i rodzaj potraw, a także ilość osób i ich zachowanie się przy tej obrzędowej wieczerzy. Obecnych przy willi ma być liczba parzysta. Jeżeli jest ich liczba nieparzysta, to ktoś z nich umrze w ciągu roku. Potraw musi być liczba nieparzysta, zostawia się w ten sposób możność przybytku. Nie małą rolę odgrywa w tych wierzeniach magia liczb, rozbudowana u wielu ludów.

„PODŁAŹNICZKA"
choinka ludowa, zawieszana u stropu na środkowej belce.

W czterech rogach izby ustawiają snopy głównych zbóż, a więc pszenicy, żyta, owsa i jęczmienia. Stół zaściełają sianem, na sianie obrus biały, na nim ustawiają naczynia, pod stołem rozkładają słomę. Niekiedy obwiązują stół powrósłem. Jak w snopie powrósło związuje zgromadzone w kłosach ziarna, tak powrósło okalające stół związuje jak gdyby, skupione na nim w tej chwili, wszystkie plony, by nie rozproszyć nic z ich bogactwa.

W górze u stropu nad stołem zawieszają w niektórych okolicach Polski naszą choinkę ludową, zwaną podłaźniczką lub sadem. Jest to szczyt świerczka lub jodełki, przycięty i odwrócony, zawieszony u belki środkowej i ozdobiony wycinanymi opłatkami, jabłkami i orzechami. Wisi nad głowami współbiesiadników zdobny opłatkami - chlebem i owocami o czarodziejskich własnościach, odgrywającymi niemałą rolę w wierzeniach i obrzędach ludowych. Podłaźniczka — to wiecznie zielone drzewko, świadectwo trwania i zapowiedź zjawienia się nowego życia. Kult zielonej gałęzi jest pradawny, związany z uprawą ziemi, z wiarą człowieka w siły płodne, tworzące matki - ziemi i ożywczego słońca. Z podłaźniczki rozwinęły się z czasem inne ozdoby izby polskiej — światy z opłatków, pająki ze słomy, włosia i piór.

Gdy pierwsze gwiazdy zabłysną, wszyscy domownicy zasiadają do wspólnej wieczerzy. Gospodarz z gospodynią dzielą się opłatkiem między sobą, a następnie z resztą domowników. Pierwotnie dzielono się chlebem. Zwyczaj dzielenia się ciastem obrzędowym występuje również i przy innych obrzędach rodzinnych czy też dorocznych. Opłatki są zjawiskiem nowszym w obrzędowości ludowej.

W niektórych okolicach Polski przed rozpoczęciem wieczerzy wspominają zmarłych, zapraszają ich do stołu, zostawiają dla nich puste nakrycia, kładą im na talerz opłatki. O tym miejscu pustym przy stole różnie mówią: to dla podróżnika, dla gościa zamorskiego, to znów dla świętych aniołów lub dla Matki Boskiej z Dzieciątkiem, gdy przed Herodem ucieka do Egiptu. Gdzie indziej znów zapraszają do uczty wilczka, dziadka lub ptaszęta - wróble. Wszystkie te postacie są przeobrażonymi duszami, przeżytkiem kultu zmarłych.

Przy wieczerzy obowiązuje osobliwe zachowanie się, nie wolno nikomu wstawać od stołu (tylko gospodyni), nie wolno wypuszczać łyżki z ręki, i jeść trzeba spokojnie, z powagą, wypowiadając zaklęcia-życzenia na urodzaj danej rośliny na cały rok. Potrawy przyrządza się ze wszystkich płodów roli, wody, sadu i lasu. Zapomniane — nie obrodziłyby w następnym roku.

Z każdej potrawy odkładają po łyżce dla bydła. Po skończonej wieczerzy zanoszą zwierzętom jadło wraz z opłatkami.

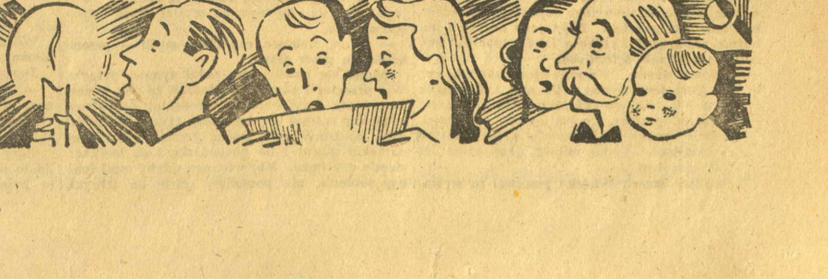

dni zwycięstwa światła nad ciemnością

Żadne ze świąt chrześcijańskich nie jest tak uroczyście czczone przez ludność wiejską, jak dzień Bożego Narodzenia. Najrozmaitsze i sięgające zamierzchłych czasów zwyczaje i obrzędy ludowe, zachowane na wielu ziemiach do dnia dzisiejszego, nadają świętu narodzin Chrystusa-Zbawiciela charakter niezwykle uroczysty. W spokojnym trybie swego życia ludność wiejska święto to przyjmuje jako wydarzenie niecodziennej wagi i dlatego wiąże je z niezliczonym mnóstwem obrzędów; wszystko, co się w dniu tym dzieje, ma swoje właściwe znaczenie, a najdrobniejsze szczegóły wydarzeń stanowią źródło nieomylnych wróżb na przyszłość.

Bardzo ciekawe są zwyczaje wigilijne wschodniej ludności wiejskiej. Jak głosi podanie, w dawnych pogańskich jeszcze czasach obchodzono od 24 grudnia do pierwszych dni stycznia — radosne święto wiosennego obrotu słońca, zwane „kolądą". Ponieważ w tym okresie zimy dni stawały się dłuższe, „światło zwyciężało ciemność", dlatego lud czcił bardzo uroczyście narodziny nowego bóstwa niosącego światu jasność, ciepło i nadzieję. Stąd też święta Bożego Narodzenia ludność wiejska nazywa „kolądami".

Czyż jest w całym roku dzień tak ważny, jak wigilia Bożego Narodzenia? Bo też należy od niego wiele rzeczy, nieobojętnych dla gospodarza. Z wielkim niepokojem obserwuje się przede wszystkim pogodę dnia wigilijnego. Odwilż w tym dniu widziana jest chętnie, wróży bowiem wczesną wiosnę. Jeżeli niebo usiane jest wielką ilością gwiazd, nieomylny to omen dobrego mnożenia się bydła i obfitości jagód w nadchodzącym nowym roku. Gospodarz, dbający należycie o swój sad, nie zapomni potrząsnąć po trzy razy każdym drzewkiem owocowym i powiedzieć „Bóg się z Panny narodził" — ta czynność bowiem przynosi obfity urodzaj owoców. Jeżeli gałązki okryje w noc wigilijną drzewa obrodzą znakomicie.

Sama wieczerza wigilijna poprzedzona jest starannymi przygotowaniami, w których udział biorą wszyscy domownicy, sprzątając w pośpiechu obejście i mieszkanie i gotując potrawy. Pośród ma tutaj swoje znaczenie Rodzina, która najwcześniej ze wszystkich z całej wsi zasiądzie do stołu, najwcześniej skończy żniwa, rodzina, spożywająca wieczerzę wigilijną najpóźniej, ostatnia sprzątnie zboże w polu.

Słońce zachodzi. Zapada zwolna mrok. Na niebie ukazuje się — oczekiwana przez wszystkich z utęsknieniem — pierwsza gwiazda. Znak, że można rozpocząć wieczerzę wigilijną. Gospodarz przynosi jeszcze garść siana ze stodoły i kładzie je na stół pod obrus jako przypomnienie, że Syn Boży narodził się w stajence na sianie i cała rodzina, odświętnie przybrana, przeżegnawszy się pobożnie, siada do wieczerzy. Obok stołu na ławie pod obrazami, w najbardziej honorowym miejscu izby stoi ustawiona przez gospodynię gliniana misa z obrzędową potrawą, przyrządzoną z kaszy jęczmiennej, maku i cukru, zwaną „kutią". Na misie tej gospodyni kładzie drewnianą bijankę do płókania bielizny w rzece („praník"), aby dobrze obrodzony jęczmień miał kłosy jak „praniki".

Drogim naszym Przyjaciołom, Czytelnikom i Inserentom składamy szczere i serdeczne życzenia

Wesołych Świąt

REDAKCJA I ADMINISTRACJA

Potrawy jest tak dużo, że oczywiście domownicy nie zjadają ich nigdy w całości. Podobnie jak w dawnych czasach ich pogańscy przodkowie składali dary bożkom, by zaskarbić sobie ich łaski i opiekę, tak i stara ludność wschodnia pozostałe z wieczerzy wigilijnej resztki jedzenia wraz z „kutią" zostawia aż do rana w kącie izby na ławie pod świętymi obrazami — jako pokarm dla zmarłych.

Jest po wieczerzy taka uroczysta chwila, na którą domownicy oczekują z wielkim podnieceniem. Oto pierwsze wróżby. Gospodarz wyciąga spod obrusa źdźbła siana i cała rodzina odgaduje z nich przyszłość. Źdźbła długie oznaczają w nadchodzącym roku bujne plony zbóż, krótkie — klęskie żniwa. Kobiecie, która wyciągnie spod obrusa najdłuższe źdźbło siana, urośnie w nadchodzącym roku najwyższy len. Dla innych znów wyciągnięcie długiego źdźbła oznacza długie życie, źdźbło krótkie wróży przedwczesną śmierć. Przy końcu tej zabawy gospodarz zbiera siano spod obrusa i zanosi do zjedzenia krowom lub owcom, ale nigdy nie koniowi.

W uroczystym dniu wigilii najżywiej chyba biją serca dziewcząt, marzących o zamążpójściu i młodych chłopaków, którzy zaczynają oglądać się już za żonami. Istnieje wiele wróżb, dzięki którym młodzież dowiaduje się o swoim losie w ciągu nadchodzącego roku. Oto np. chłopcy i dziewczęta wybiegają po wieczerzy na podwórze i biorą na rękę tyle porąbanych szczap, ile tylko mogą unieść i zaniosłszy do chaty, starannie odliczają. Kto przyniósł nieparzystą liczbę polan, wyjdzie za mąż za wdowca, lub ożeni się z wdową, kto parzystą — dostanie kawalera lub pannę. Naręcza polan wrzuca się też do mieszkania sąsiadów, przy czym liczba ich oznacza ilość dzieci, które urodzić ma gospodyni.

Młodzi wybiegają ochoczo przed domy i zamknąwszy na moment oczy obejmują rękoma sztachety płotów. Nieparzysta liczba sztachet oznacza zawsze małżeństwo z wdową lub z wdowcem.

Dziewczęta ciekawe skąd do nich swat przyjedzie, wybiegają na próg chaty i słuchają, z której strony pies zaszczeka, lub w jakim kierunku snuje się dym z komina. Często skradają się pod okna sąsiadów i pukają w szyby. Która w odpowiedzi na to usłyszy słowo „idź" — wyjdzie w tym roku za mąż, która „siedź" — pozostanie jeszcze rok w stanie panieńskim.

W wielu domach wróży się przy pomocy wywróconych dnem do góry wiader. Pod cztery takie wiadra kładą: kwiat, pierścionek, lalkę i grudkę ziemi. Domownicy ciekawi swoich przyszłych losów, odkrywają wiadra. Kto znajdzie kwiat — będzie na weselu, pierścionek — wstąpi w związki małżeńskie, lalkę — urodzi mu się dziecko, grudkę ziemi — spodziewać się może prędkiej śmierci.

Wiele innych najciekawszych wróżb i obrzędów, śpiewanie kolęd oraz rozmowy do późna w nocy — wypełniają resztę uroczystego dla wszystkich wieczoru. O północy wszyscy idą na pasterkę, śpiesząc się mocno w drodze powrotnej. Istnieje bowiem wierzenie, że kto pierwszy z pasterki przyjdzie do domu, temu los ześle wszystko, cokolwiek zapragnie.

Cały okres od Bożego Narodzenia do święta Trzech Króli uważa się za czas świąteczny i dlatego po zachodzie słońca ludność nie wykonuje już żadnych prac. Wieczory upływają na wspólnym śpiewaniu kolęd, odwiedzinach i sąsiedzkich pogawędkach.

Wspomniane tu obrzędy, niegdyś bardzo wśród wschodniej ludności rozpowszechnione, ustępują dziś zwolna miejsca innym, mniej ludowym. Chociaż młodsze pokolenie przyjmuje już nawet zwyczaje, wprowadzone przez mieszkańców miast, starzy — chętnie wracają jednak do dawnej tradycji czcząc dzień Narodzenia Pana nad Pany tak samo uroczyście i takimi samymi obrzędami jak niegdyś ich pradziadowie.

(hm)

Przed Wigilią

Fragment z powieści „Trud ziemi nowej"

EUGENIUSZ PAUKSZTA

Wrony wrzaskliwie kołowały nad grupą kilku wysmukłych topoli, to przysiadając na gałęziach, to znów zrywając się jakby niezadowolone z przed chwilą obranego miejsca na wieczorny spoczynek. Od zachodu zaczynał dąć lekki wiaterek, chłodnym powiewem muskając powierzchnię u brzegu tylko z lekka podmarzłego stawku.

Stary Andrzej powolnym, statecznym krokiem gospodarczym, pykając z fajeczki, krótko uciętej, zszedł w dół, aż ku rzeczce.

Długo stał i spoglądał, a medytował coś sobie po cichu. Rzadko bo kiedy ostatniego roku starczało czasu na rozmyślania. Roboty było huk, ledwie sprostać można, gdzie tu jeszcze myśleniu podołać. Dopiero dziś, przed wigilią, starym zwyczajem należało gospodarkę obejrzeć, poplanować, a jak ludzie mówią, planowanie takie miało być szczęśliwe i spełnione.

Wiaterek wzmagał się, zwiastując nadchodzący mróz. Andrzej naciesył się już dość rzeczką, słupami, łąką bujnym trawskiem w lecie porosłą, kopami siana licznymi. Obrócił się i podniósł lekko głowę do góry. Od łąki łagodnie ku górze ciągnęła się uprawna rola. Z lekka tylko przyprószone śniegiem, czerniało ścierniśko. Tu po owsie, tam życie i seradeli.

— Na przyszły rok tu pójdą kartofle, tu jęczmień. Żyto można będzie posiać za domem — zamruczał do siebie.

Spojrzał znów na lewo. Młodozielona ruń radowała oczy. Ciągnęła się aż po grupkę topoli, gdzie wrony, wyhałasowawszy się serdecznie powykładały wreszcie dzioby pod skrzydła, nastroszyły pióra i we śnie błogim oczekiwały ranka.

Chłodniało z ogarniającym Andrzejową sadybę mrokiem. Wiatr niósł swąd dymu. Coś mu w tym dymie smakowitego zapachnieć musiało bo dłużej nie zwlekał. Zdjął jeno czapkę i nabożnie przeżegnał i rzekę z łąką i topole, i ruń młodą i zszarzałe ścierniśko.

— Nowa ziemia. Błogosławiona zawsze, czy tu, czy tam. Jeno trzeba i dla niej i dla siebie twardym być. Tak po chłopsku. Ale i kochania chce ona chłopskiego. Co jak ogarnie swą moca, to ściśnie ramionami, a rozmiłuje, to wszystek świat przesłoni. Tylko miłość ziemi zsyła jej posławieństwo. —

Chrapliwy szczek Wilczka przerwał rozmyślania starego. Nacisnął czapę na siwe włosy, rozwiane teraz wichrem i ruszył naprzeciw zbiegającemu z góry za psem synowi.

Wilczek już z radosnym skowytem obwąchiwał odświętne, z kufra wyciągnięte na ten dzień uroczysty, jeszcze przedwojenne buty, podskakiwał ku gospodarzowi, ciesząc się po swojemu.

Andrzej obruszył się dobrotliwie. Na tego psa nie umiał się gniewać. Już choćby dlatego, że jak tylko usłyszał jego szczekanie a skowyt, przypominały mu się słowa leśniczego, z Oszmiany jeszcze:

— Ten Wasz Wilczuk to ma głos tak przepity jak ja...

Pogroził tylko nic sobie z tego nie robiącemu Wilczkowi palcem.

— Łasić się jeno umiesz, bestyjo. Ale chałupy pilnować to cię nie ma.. Jeno zawdy coś po sąsiednich włoskach nocami myszkujesz.

Wilczek skruszony zaprzestał skomlenia, merdał jeno ogonem, jakby chciał powiedzieć, że rozumie i nawet się wstydzi, ale cóż poradzić, taki już jest pewnie po matce, co to też z tym wilczurem ze dworu...

Syn uśmiechnął się szeroko do ojca. Starego uśmiech jen zawsze ujmował. Jak zawsze też dumny był z swego potomka. Stosunki między nimi były przyjacielskie, serdeczne, ale zawsze z respektem należnym od młodszego starszemu.

Gorzej było z Adelą. Ta choć zacna i pracowita, miała swoje, „fochy, narowy", jak to Andrzejowa nazywała, i nieraz wiele kłopotu a troski swoim przyprawiała.

Zygmunt spoglądał, nic nie mówiąc, na ojca. Szli obok siebie wolno pod górę. Staremu spod czapki wyglądały kosmyki zmierzwionych przez wiatr włosów. Znowu zapadł w zadumę. Myśl jego wróciła do tego, co myślał przed nadejściem syna.

— A on, ciekawe, czy takoż myśli — przemknęło mu przez głowę.

Wahał się chwilę, nim zadał synowi pytanie. Wie przecież i pamięta dokładnie, że gdy wczesną wiosną przyjechali z wileńskiej ojcowizny, Zygmunt szarpał się tęsknotą, zżymał na świat cały, po trochu, nie swoim zresztą zwyczajem, narzekał nawet i na gospodarkę i na budynki, ziemię czy ludzi. Kto wie, czy gdyby miał inne usposobienie, nie poszedłby gdzie do fabryki, boć był tacy, co go na Śląsk, aże gdzieś pod Wrocławiem ciągnęli. A jemu w ojcowych obrachunkach pisane było na roli ostać. Fabryka to dla Zenona, po to się przecie w mieście uczy, nauki zdobywa.

Ostatnio widział, że się zmieniło. Zmieniło od chwili, gdy Zygmunt zaczął na tej nowej roli pracować. Gdy po raz pierwszy koszula mokra się stała od potu, a mięśnie wieczorem tężały przyjemnym zmęczeniem. Witold bo i bił pracować. To lubienie kazało mu zaprzestać narzekać, a zabrać się do roboty. Ta się zaś aż paliła. I w obejściu, w domu i budynkach wszędzie było coś do zrobienia. Bo a to Niemcy odchodząc zniszczyli, to znów szabrownicy dokończyli, to wreszcie deszcz czy śnieg nadwerężyły. Ale całość była ładna i warto było dla niej pracować. Zygmunt robi od świtu do nocy. Tak jak i on sam nie żałował swych starych, ale silnych jeszcze rąk i pieców. I zrobił dużo. Kto by dziś poznał, w tej zamożnej zagrodzie, zrujnowane gospodarstwo sprzed roku! I za Niemca panowania tak tu nie było!

Zygmunt nie odpowiedział wprost. I jego ogarnął nastrój wigilijnych wierzeń o pomyślności planów dziś powziętych. I on wodził wzrokiem dookoła jak przedtem ojciec, coś sobie myślał, kombinował. Potem potoczył wzrokiem szerzej. Wokół, bliżej lub dalej, ciągnęła się poza szeroką płaszczyznę, tafla lasów. Gdzieś tam leżało jezioro. Melancholijna była ta przestrzeń, ale swojska jakaś i serdeczna.

— Nic tutaj nie inaczej, jak w Marcinkańcach i całej ziemi wileńskiej. Te same płaskie ziemie, takież lasy dookoła, grzybne i gęste, jeziora, gdzie tylko nie pójść, wysoka wiklina na polanach rola nie za bogata. A i pogoda mało odmienna. Dlatego i łatwiej przyzwyczaić się.

Zamyślił się. Ważył coś w sobie, zastanawiał się, jak ma powiedzieć.

Wilczek zobaczył z dala szaraka, rzucił się ku niemu, poszczekując chrapliwie.

Zygmunt zaczął dalej.

— A i ludzie, te Mazury, abo to inaksi od nas. Tyle co mowa trocha inna, ale bo przecie chowali się pod Niemcami. A tak to takiż swojski naród jako i my.

Stary gospodarz uśmiechnął się do siebie. Zdało mu się, że wie o co chodzi. Nie darmo to Zygmunt od miesiąca lata za tą Maryśką, czy jak tam ona, z najbliższego sąsiedztwa. Początkowo gniewało go to trochę, że nie poszuka sobie za dziewuchą ze swoich rodzinnych stron, ale potem był nawet i zadowolony.

Dziewczyna mieszkała z matką, bo ojca im Niemcy zabili. Trudno dosyć szło kobietom z gospodarką, ale z uporem jakoś radziły sobie.

Andrzej zwiedział się po okolicy dokumentnie — rodzina miała dobrą opinię. Dziewucha siedziała we wierzeniu wprawdzie za Niemca, ale to politycznie. Przedawała tam jeszcze przed wojną jakiejś gazetę polską, „Mazura", mówili.... To ją i wsadzono. A to i Zygmunt za okupacji też siedział rok bez mała na Łukiszkach w Wilnie. Tako go wtedy Niemcy skatowali. I też za jakiesi tam gazetki...

Główna, co przez dziewczynę, to i nową ziemię polubił, synisko kochane. Od czasu, jak poznał dziewuchę, fabryki i tęsknicy mu się odechciało.

— Jak to Pan Bóg zrządzi zawsze. Nie tak, to inaczej, choćby przez miłowanie, a zmusił chłopca do pozostania tutaj i do pracy.

Zygmunt przerwał mu niespodzianie tok myśli.

— Ojciec, to nie gniewajcie się, my z matką uradzili, co by je do nas dzisiaj na wilię zaprosić. One tam takie same. A wy zaś nie będziecie pomstować. Prawda?

Spoglądał na ojca z niepokojem.

Andrzej się zdumiał. Nie wiedział co począć. Początkowo to nie lubił tych Mazurów, nie rozumiał, ogólnie nie odróżniał od Niemców. Blisko rok wspólnej doli i niedoli sprawiły, że poznał tych ludzi i wyzbył się niesłusznych uprzedzeń. Ale coś tam jeszcze tkwiło w głębi...

Chciał coś ostrzej powiedzieć synowi. Ale pomyślał, że to właśnie przez te kobiety Zygmunt w domu pozostał, pracuje aż miło. Żal byłoby chłopca krzywdzić. A i kobiety same. Mąż zabity przez Niemców przeklętych. Niech tam i będzie.

Uśmiechnął się. Syn schylił się raptem i pocałował ojca w rękę.

Zaczerwienili i zawstydzili się obaj. Nie stosowali nigdy czegoś podobnego w stosunkach wzajemnych.

Po chwili z uśmiechem na twarzach ruszyli ku domowi.

Mrok stawał się coraz pełniejszy. Z okien domu padały jasne, wesołe smugi światła.

Milionowa armia turecka stoi pod bronią

Moskwa (API). Moskiewska „Prawda" zamieszcza artykuł, omawiający politykę Turcji. Dziennik stwierdza, że kraj ten prowadzi politykę pogarszania stosunków ze swymi sąsiadami i trzyma pod bronią armię złożoną z miliona ludzi.

Aby zrozumieć zarządzenia wojskowe i polityczne, wprowadzone obecnie w Turcji, należy zbadać sytuację, w jakiej znajduje się Turcja zarówno w dziedzinie politycznej, jak i gospodarczej. Podkreślając, że Turcja nie brała udziału w wojnie, dziennik stwierdza, że ceny nie przestają wzrastać, a inflacja przysparza wiele kłopotów gospodarce tureckiej. Turcja jest jedynym krajem, który nie przeprowadził demobilizacji po wojnie, pomimo, iż nie brała w niej udziału. Od roku 1940 utrzymuje ona milionową armię.

W Turcji pełno jest wszelkiego rodzaju prowokatorów i płatnych agentów obcych sił imperialistycznych. „Jasne jest — stwierdza dziennik — że militaryzacja Turcji służy celom tego imperializmu." Ponadto czyni się tam wysiłki w kierunku rozszerzenia tej niebezpiecznej działalności na kraje sąsiednie. Temu też należy przypisać wzrastające zainteresowanie Turcji krajami arabskimi.

„W sześciu prowincjach wschodnich jest stan wojenny z powodu istniejącego jakoby „niebezpieczeństwa zagranicy". Jeśli dodać do tego prorabską politykę dyplomatów tureckich oraz prowokacyjne oświadczenia w prasie o usiłowaniach okrążenia Turcji, będziemy mieli pełny obraz tureckiej polityki zagranicznej, dyskredytującej Turcję obecną". Trudno byłoby komukolwiek zaprzeczyć, — kończy dziennik — że taka polityka zagraniczna jest wynikiem wpływów zagranicznych kół imperialistycznych i że jest przeciwna interesom narodu tureckiego.

Ostra nota Rządu Polskiego do rządu brytyjskiego

Praga (PAP). Cała stołeczna prasa czeska zamieszcza na czołowych miejscach wiadomość z Warszawy o ostrej nocie Rządu Polskiego, skierowanej do Rządu Wielkiej Brytanii w sprawie dalszego tolerowania i popierania emigracji polskiej na terytorium angielskim. Dzienniki czeskie przytaczają 7 punktów noty polskiej, podkreślając, że Polska broni swojej samodzielności i protestuje przeciwko mieszaniu się w jej wewnętrzne sprawy.

Minister Renu żąda dawnych granic Niemiec

Berlin (API). Podczas mowy, wygłoszonej na uniwersytecie w Muenster, minister niemieckiej prowincji Renu Północnego i Westfalii, Menzel, zażądał przywrócenia dawnych granic Niemiec. Oświadczył on, że Niemcy mogą odżyć jedynie w oparciu o konstytucję całkowicie niemiecką i o własną politykę. Żądana rewizja granic nie zagwarantuje bezpieczeństwa państw sąsiednich, a może do tego się przyczynić jedynie prawdziwie demokratyczne stanowisko narodu niemieckiego.

Andrzej i Maria Potoccy przed Sądem Wojskowym w Warszawie

Warszawa (PAP) W dniu 23 grudnia 1946 roku rozpoczęła się przed Rejonowym Sądem Wojskowym w Warszawie sprawa Andrzeja hrabiego Potockiego i jego żony Marii. Rozprawa budzi zrozumiałe zainteresowanie.

Oskarżony ze spokojem oczekuje rozprawy, natomiast siedząca z nim na ławie jego żona okazuje wyraźne zdenerwowanie.

Andrzej Potocki, 26-letni syn Adama i Marii, ukończył angielską szkołę średnią. Oskarżony jest o pomoc udzieloną osobnikowi ściganemu przez władze w ułatwieniu mu wyjazdu za granicę i usiłowanie wywiezienia z Polski 42 skrzyń z bezcennymi dobrami kulturalnymi oraz posługiwanie się fałszywymi dokumentami. Zarzuty te dotyczą również i jego 23-letniej żony Marii z Konopków.

Andrzej Potocki do winy się nie przyznaje. Oświadcza on Sądowi, że w swoich zamierzeniach, zdążających do wywozu z Polski skarbów kulturalnych, powodowany był odpowiednimi instrukcjami swego ojca. Oskarżony oświadcza, że nie chciał sprzeciwiać się swemu ojcu, który według jego słów był właścicielem omawianych dzieł sztuki.

Dalej słuchamy opowieści, jak oskarżony zwrócił się do specjalisty od wyjazdów, który przerzucił był już „na tamtą stronę" babkę, siostrę, ojca i inne osoby z rodziny Potockich. Udało się tyle razy, dlaczegożby i tym razem miało się nie udać? Nawiązał kontakt z niejakim Rybickim, omówiono tam całą sprawę w ogólnych zarysach, a podczas dalszych rozmów, miało ich być według oskarżonego cztery, uzgodniono szczegóły.

Ustalono datę wyjazdu na dzień 5 października, ale dnia tego Michel i Jannette Devissant alias hrabiostwo Potoccy zostali zatrzymani i pojechali do aresztu. Sąd stara się następnie wyjaśnić, skąd przygotowane do wywozu skarby znalazły się w podkrakowskim klasztorze oo. Kamedułów.

Andrzej Potocki opowiada, że w roku 1944 wywiózł je z Dzikowa ponieważ uważał, że majątek ten znajdzie się w pasie bezpośrednich działań wojennych, a sądził, że Kraków zostanie przez wojnę oszczędzony.

Z kolei Sąd przystępuje do przesłuchiwania oskarżonego Potockiego w sprawie fałszywych papierów, którymi się posługiwał i które miały mu ułatwić przekroczenie granicy. Stronom zostaje okazany dowód osobisty, wystawiony na nazwisko Michel Devissant i posiadający przytwierdzoną doń fotografię Andrzeja Potockiego. Jak oświadcza Sąd, francuskie władze konsularne w Warszawie stwierdziły, że zarówno formularz jak i pieczęcie paszportu są fałszywe.

Prokurator: Czy oskarżony zdawał sobie sprawę z tego, czym grozi posługiwanie się fałszywym dowodem osobistym, czy wiedział, że to jest przestępstwo, czy nie zastanawiał się nad tym?

Potocki: Początkowo się nie zastanawiałem, a później już było za późno.

Dalej zostaje omówiony zarzut następny — pomocy w wysyłaniu ludzi poszukiwanych przez władze poza obręb państwa.

Fałszywe pogłoski o przesiedleniu ludności polskiej z Cieszyńskiego

Praga (PAP). W związku z wiadomościami, jakie pojawiły się w prasie czeskiej na Śląsku Cieszyńskim i w Zagłębiu Ostrawskim, że w najbliższym czasie, ma przybyć na Śląsk Cieszyński polska misja repatriacyjna w celu dokonania przesiedlenia zamieszkałych tam Polaków, Czeska Agencja Prasowa ogłosiła w tej sprawie następujący komunikat:

„Poselstwo R. P. w Pradze oznajmia, że wiadomość podana przez niektóre dzienniki ostrawskie o przygotowaniach do repatriacji obywateli polskich ze Śląska Cieszyńskiego nie odpowiada prawdzie. W tych dniach żadna polska misja repatriacyjna nie przejeżdżała przez Czeski Cieszyn, wobec czego wiadomość, którą podają wspomniane dzienniki, nie jest oparta na rzeczywistości."

Powrót delegacji polskiej z europejskiej konferencji kolejowej

Warszawa (obsł. wł.) W tych dniach powróciła z Belgradu do Warszawy delegacja polska, która uczestniczyła w konferencji kolejowej państw Europy południowo-wschodniej. W konferencji brało udział 6 państw.

„Granice Francji leżą nad Odrą"

Paryż (PAP). Tygodnik francuski „Fait du Jour" poświęca dłuższy artykuł zagadnieniu polskich granic zachodnich. Autor artykułu, znany publicysta francuski André Fribourg, po przedstawieniu historii ziem znajdujących się obecnie w granicach Polski, pisze: Mamy prawo twierdzić, że pokój światowy w ogólności, a los nasz w szczególności zależą od granic Niemiec w równej mierze na Odrze, jak i na Renie. Bez prawego brzegu Renu, Saary, Ruhry — na Zachodzie, a Śląska na Wschodzie, Trzecia Rzesza nie tylko nie odniosłaby zwycięstwa w r. 1940, ale w ogóle nie zaczęłaby wojny. Autor podkreśla, że granice Francji leżą nad Odrą, zagadnienie granicy polsko-niemieckiej zatem jest również zagadnieniem francuskim.

Uchwalenie francuskiego projektu oszczędnościowego

Paryż (PAP). Francuskie Zgromadzenie Narodowe przyjęło 520 głosami przeciwko 60 projekt ustawy finansowej, przedstawiony przez rząd.

Optymizm min. Bevina

Początek zgody między narodami

Londyn (obsł. wł.) Przemawiając w niedzielę wieczorem do narodu brytyjskiego na temat wyników rozmów w Nowym Jorku, brytyjski minister spraw zagranicznych Bevin oświadczył: „Sądzę, że weszliśmy w pierwsze stadium stabilizacji zgody i harmonii pomiędzy Wielkimi Mocarstwami."

Minister Bevin określił Wielką Brytanię jako zajmującą pomiędzy Stanami Zjednoczonymi i Rosją miejsce pośrednie zarówno co do sposobu życia jak i pod względem geograficznym, i podkreślił, że wojna postawiła Stany Zjednoczone i Związek Radziecki jako dwa najpotężniejsze mocarstwa.

Machina Zjednoczonych Narodów nie była doskonałą — tłumaczył minister Bevin, ale z biegiem czasu wprowadzono wiele ulepszeń i modyfikacji, i na tym właśnie polu skoncentrowała się uwaga dyplomatów. Jako przykład minister przytoczył prawo weta i powołał się na fakt, że aby rozwiązać te trudności, zwołał konferencję 5 stałych członków Rady Bezpieczeństwa w zamiarze znalezienia procedury w używaniu weta. Jestem przekonany, że taka procedura zostanie zastosowana. Mówiąc na temat rozbrojenia, brytyjski minister spraw zagranicznych podkreślił, że Wielka Brytania zdecydowana jest oprzeć w przyszłości swe stosunki ze światem na gruncie Zjednoczonych Narodów.

Musimy dążyć do utworzenia takich warunków politycznych, które by rozwiązały trzy kwestie 1) uczyniły zbędnymi jakiekolwiek narodowe siły zbrojne; 2) umożliwiły wykorzystanie wszelkich zdobyczy naukowych do celów pokojowych; 3) udostępniły naturalne zasoby świata wszystkim na świecie.

Następnie minister Bevin poruszył zagadnienie przygotowania traktatów pokojowych, któremu Rada Ministrów Spraw Zagranicznych poświęciła 98 posiedzeń. Zakończyliśmy trudny okres pracy i jestem naprawdę szczęśliwy, że cierpliwość odniosła zwycięstwo.

Następnie brytyjski minister spraw zagranicznych poruszył sprawę przyszłości Niemiec i osiągnięć uczynionych przez fuzję strefy brytyjskiej z amerykańską. Wielka Brytania i Ameryka, oświadczył on, stworzyły warunki, które pozwo- Niemcom na odzyskanie własnej godności, ale Hitler tak potwornie wypaczył społeczeństwo — ostrzegł minister Bevin, że przynajmniej okres jednego pokolenia minie, zanim wszystko powróci do normalnego stanu. Rada Ministrów spraw zagranicznych przedyskutuje zagadnienie Niemiec w Moskwie w marcu. Minister podkreślił, że Wielka Brytania ma wielkie myśli i wielkie cele, mamy wciąż podane przyjaźnie dłonie do współpracy ze wszystkimi państwami i wierzymy, że tego rodzaju współpraca jest podstawą stałego pokoju. Uznajmy, mówił Bevin, że każde państwo ma prawo wytyczenia własnej drogi życia. Powinniśmy pracować bez przerwy, pracować wytrwale przez wiele lat, które nadejdą.

Nie bądźmy niecierpliwymi i pamiętajmy, że **budujemy pokój nie tylko dla obecnego pokolenia, lecz i dla przyszłych generacji.**

Żoła „Cholekinaza" 12-172 **H. Niemojewskiego**

Stosuje się przy chorobach wątroby kamieniach żółciowych, katarze żołądka i kiszek, uporczywych zaparciach, złej przemianie materii i artretyzmie. Sprzed. w apt. i skł. apt Lab. Fiziol. - Chem. „Cholekinaza", Warszawa, Mokotowska 50

Igranie z bombą atomową

Moskwa (PAP). W dzienniku „Prawda" ukazał się artykuł znanego publicysty radzieckiego Zasławskiego, który rozprawia się ostro z amerykańskim mistrzem gry w bridge'a Culbertsonem. Culbertson wystąpił obecnie w roli polityka amerykańskiego i wydał broszurę zatytułowaną: „Czy powinniśmy wojować ze Związkiem Radzieckim", wyrażającą tendencję imperialistów amerykańskich. „Poza nienawiścią do Związku Radzieckiego — czytamy m. in. w artykule Zasławskiego — odczuwa Culbertson wobec ZSRR ogromny wprost zwierzęcy lęk".

Trzeba sobie powiedzieć otwarcie: **Culbertson nie wierzy w ustrój kapitalistyczny.** Ze strachem mówi on o tym, że za 10 lat Związek Radziecki osiągnie ten sam potencjał gospodarczy, co Stany Zjednoczone, a za 15 lat ZSRR będzie nieporównanie silniejszy. Dlatego — zdaniem Culbertsona — Amerykanie powinni niezwłocznie nie czekając nawet roku, rzucić swoje atuty tj. bomby atomowe na miasta radzieckie.

Pierwszym zaś krokiem winno być zniszczenie ONZ przez likwidację jednomyślności Wielkich Mocarstw.

Bojowniczka hiszpańska opuściła Pragę

Praga (API). W dniu wczorajszym opuściła Pragę Dolores Ibarruri la Passionaria, która spędziła dwa miesiące w Czechosłowacji ze względów zdrowotnych. Hiszpańską bojowniczkę o wolność żegnali na dworcu sekretarz czeskiej partii komunistycznej, przedstawiciele republikańskiego rządu hiszpańskiego oraz delegacja kobiet czeskich.

ZAMIAST SŁÓW O MIŁOŚCI KRAJU I NARODU DOKONAJ CZYNU

TBS

KUP OBLIGACJE

4449

Następstwa trzęsienia ziemi w Japonii

Nowy Jork (PAP). Z Tokio donoszą, że Japońskie Ministerstwo Spraw Wewnętrznych podało do wiadomości, iż liczba ofiar trzęsienia ziemi, które nawiedziło w sobotę Japonię, wynosi dotychczas obecnej 680 zabitych, 101 zaginionych, 824 rannych. Zostało zburzonych 7 420 domów, a uszkodzonych 26 469. Prefektury Kochi i Tokushima na wyspie Shuhkoku ucierpiały najbardziej. Liczba ofiar wynosi tam 239 zabitych i 161 rannych.

Demonstracja faszystów włoskich

Rzym (PAP). Na statku „Tamarca" przybyło do Neapolu tysiąc jeńców włoskich z Indii. Jeńcy ci byli odziani w czarne koszule i nosili odznaki faszystowskie. Odmówili oni dobrowolnej współpracy z aliantami. Po przybyciu do Neapolu faszyści wznosili wrogie okrzyki pod adresem władz włoskich, które przybyły w celu odebrania transportu, i domagali się, ażeby orkiestra odegrała hymn faszystowski.

Jeszcze tylko w tygodniu poświątecznym

skorzystać możesz z 25% opustu, płacąc w całości DANINĘ NARODOWĄ. Odpowiedzią rewizjonistom niemieckim — polskie miliardy dla Ziem Odzyskanych

Najmilszy podarek gwiazdkowy to książka „WIEDZY"

	zł
J. Żuławski: Na srebrnym globie	380,—
W. Gąsiorowski: Huragan (2 tomy)	600,—
J. St. Mill: Autobiografia	300,—
J. Mulak: Wojsko podziemne	150,—
J. Bainville; Dzieje Francji (Wyd. J. Przeworskiego, Skład Główny „WIEDZA")	850,—
O. Kuźnicowa: Wróg pod mikroskopem	

Książki dla dzieci i młodzieży

C. Collodi: Pinokio	250,—
A. A. Milne: Kubuś Puchatek	260,—
W. Disney: Królewna Śnieżka	300,—
J. Korczakowska: Dzieci podwórka	180,—

NOWOŚĆ! 47713

Książeczka z wycinankami

Teatr Bajka dla dzieci

Historia cała o niebieskich migdałach .. 150,—
Nap. L. Krzemieniecka
Dekoracje, ubiory, charakteryzacja — M. Puchalski

Do nabycia we wszystkich księgarniach

Mac Clark doradcą Byrnesa dla spraw austriackich

Waszyngton (API). Departament stanu podał wczoraj do wiadomości, że gen. Mac Clark dowódca amerykańskich sił zbrojnych w Austrii, mianowany został doradcą ministra spraw zagranicznych Byrnesa dla spraw austriackich.

Z OSTATNIEJ CHWILI

Wykolejenie się „czwórki"

Wczoraj, o godz. 22,25, tramwaj nr 4, zjeżdżając z ulicy Walki Młodych, na skręcie przy placu Hoovera wyskoczył z szyn, hamując ruch tramwajowy na przeciąg 20 minut. Powodem wypadku było prawdopodobnie zanieczyszczenie szyn przez odłamek kamienia względnie żelaza. Przy pomocy pasażerów zdołano wykolejony wóz wepchnąć spowrotem na szyny i wznowiono komunikację. Ofiar w ludziach nie było.

KRONIKA POZNAŃSKA

Wtorek, dnia 24 grudnia 1946
Wigilia — Adama i Ewy
Słońce wschodzi g. 8.02; zachodzi g. 15.42
Księżyc wschodzi g. 9.04; zachodzi g. 16.09

Środa, dnia 25 grudnia 1946
Boże Narodzenie
Słońce wschodzi g. 8.02; zachodzi g. 15.42
Księżyc wschodzi g. 9.50; zachodzi g. 17.66

Echa poznańskich wydarzeń

W poza ubiegłą niedzielę odbył się w stołówce Zakładów Cegielskiego koncert, zorganizowany przez znany na naszym terenie chór „Lutnia" dla Centralnego Związku Zaw. Metalowców i pracowników Cegielskiego. Zainteresowanie imprezą było ogromne.

Obszerny program wypełniły pieśni polskich kompozytorów Galla Gniota, Maćkowiaka, Makarkiewicza, Moniuszki, Nowowiejskiego, Opieńskiego, Poradowskiego Prosnaka, Różyckiego, Schuberta i Statkowskiego. Poza produkcjami chóru — znana skrzypaczka — prof. Klara Kaulfusówna odegrała kilka utworów, a znakomity bas — prof. Janusz Nowak odśpiewał kilka pieśni.

Publiczność nagrodziła chór oraz solistów hucznymi oklaskami. (p)

W dniu 18 bm. odbyło się w auli Akademii Handlowej zebranie członków Towarzystwa Właścicieli Domów i Nieruchomości w Poznaniu, na którym prezes — p. Józef Goebel wygłosił referat na temat dekretu o Daninie Narodowej. Obecni w licznie 1 500 wykazali pełne zrozumienie dla potrzeb państwa. Wiceprezes dyr. Sawiński mówił o projektowanej umowie zbiorowej z dozorcami domów i wskazał na różnice zachodzące pomiędzy obowiązkami dozorców w Warszawie i Łodzi a w Poznaniu. Członek Rady Pomocniczej p. Dorożała zapoznał obecnych z przepisami nowego prawa rzeczowego, które wejdzie w życie z dniem 1 stycznia 1947 r.

Po referatach wywiązała się ożywiona dyskusja, w czasie której zebrani, oceniając Daninę Narodową jako akt niezwykle ważny dla zagospodarowania Ziem Odzyskanych oraz rozumiejąc potrzebę okazania pomocy władzom przy budowaniu państwa — jednogłośnie uchwalili rezolucję, w której zobowiązują się nie czekać na doręczenie wymiarowo przypadającej Daniny, lecz w miarę możności wpłacać ją do dnia 31 bm. — tzn. przed terminem wyznaczonym przez dekret. (p.)

Rozrost Fabryki Akumulatorów „AFA"

(f) Fabryka akumulatorów „Afa" w Poznaniu dzięki wysiłkowi załogi i kierownictwa może pochwalić się dużymi osiągnięciami.

Dzisiaj produkcje tego ośrodka zasila wszystkie inne fabryki akumulatorów na terenie Polski w ołów wytapiany w piecach, założonych przez szczupłą jeszcze wówczas garstkę pracowników „Afy".

Huta poznańska stała się z biegiem czasu ważnym czynnikiem gospodarki narodowej, dając pracę nie tylko własnej załodze. Sprawne jej funkcjonowanie decyduje jednocześnie o losie tysięcznych rzesz pracowników, zatrudnionych w przedsiębiorstwach, których produkcja oparta jest przede wszystkim na otrzymywanym od niej surowcu.

To prawie monopolistyczne stanowisko zajęła huta, pokonując tardzo poważne trudności. Przecież cały ośrodek został zbudowany dopiero za czasów okupacji.

Trzeba jednak było włożyć dużo pracy i energii, aby unieruchomione zakłady ożywić.

Szczupła początkowo załoga, zaczynając od fundamentów postawiła dwa piece rafinacyjne, specjalny piec hutniczy tzw. płomieniak i wreszcie kopułak. Obecnie fabryka tętni życiem i z szerokim rozmachem rozbudowuje się w ramach trzyletniego planu gospodarczego na nowych terenach w Starołęce, dokąd już przywieziono 100 wagonów urządzeń.

Pracownicy firmy otrzymali w dowód swojej ofiarnej pracy najmilszy podarek gwiazdkowy. Jest nim stołówka fabryczna, której otwarcie i poświęcenie nastąpiło w ubiegłą sobotę.

W obecności wszystkich pracowników i licznie zebranych gości poświęcenia lokalu dokonał ks. Peer, po czym dyr. Bilski wygłosił okolicznościowy referat, obrazujący całokształt dokonanych prac.

Dalsi mówcy w osobach: przedstawiciela dzielnicowej komórki PPR p. Kuczkowskiego, prezesa Zw. Metalowców p. Bartkowiaka i sekretarza okręgowego Centr. Zw. Metalowców p. Tomaszewskiego, w krótkich szczerych przemówieniach wyrazili swoje uznanie dla osiągnięć załogi oraz kierownictwa fabryki.

W imieniu robotników dłuższe przemówienie wygłosił p. Czekała, naświetlając pozytywne stanowisko i dążenie ogółu pracowników, nieszczędzących pracy dla dobra kraju.

Sekretarz rady zakładowej p. Sowiński wezwał na zakończenie obecnych kolegów pracy do dania z siebie maksimum wysiłku w wypełnieniu planu produkcji.

Teatry i kina

Wtorek, 24 grudnia 1946

Dziś, w dniu wigilijnym, teatry i kina nieczynne.

Środa, 25 grudnia 1946

Teatr Wielki: dziś, godz. 19-ta — „Cavalleria" i „Pajace"; jutro, godz. 15-ta — Wieczór baletowy, godz. 19-ta — „Zemsta nietoperza".
Teatr Polski: dziś, godz. 19-ta i jutro, godz. 15.30 — „Rewizor"; godz. 19-ta — „Szczeniaki".
Teatr Nowy: dziś, godz. 19-ta i jutro, godz. 16-ta i 19-ta — „Wąsy i peruka".
Teatr „Komedia Muzyczna": dziś, godz. 19.30 i jutro, godz. 16.30 i 19.30 — „Ciotka Karola".
Teatr Aktora i Lalki (św. Marcin nr 8); **Teatr Aktora:** dziś, godz. 18-ta i jutro, godz. 15-ta i 18-ta — „Bajki w Betlejem"; **Teatr Lalki** — nieczynny.
Teatr Mały (Słowackiego 19/21: dziś i jutro, godz. 19-ta — „Hiszpańska mucha".
W pierwsze święto Bożego Narodzenia Salon Sztuk Plastycznych, al. Marcinkowskiego 23 — zamknięty.
W drugie święto otwarty od godz. 12—18-tej.

W kinach poznańskich:

Apollo: godz. 14, 16, 18 i 20 — „Romans Pajaca"; **Bałtyk:** godz. 13.15, 15.30, 17.45 i 20 — „Gunga-Din"; **Muza:** godz. 13.15, 15.30, 17.45 i 20 — „Klątwa słowicza"; **„Rialto":** godz. 14, 16, 18 i 20 — „Legia honorowa"; **Warta:** godz. 14, 16, 18 i 20 — „Dzieci kapitana Granta".

Repertuar świąteczny Teatru Wielkiego

W I-sze święto Bożego Narodzenia Teatr Wielki wystawia największy sukces sezonu, opery Mascagniego „Cavalleria rusticana" i Leoncavalla „Pajace" w świetnej premierowej obsadzie. Dyryguje dyr. Wojciechowski.

W II-gie święto wieczór, arcywesoła operetka Straussa „Zemsta nietoperza" z udziałem całego zespołu baletowego, a po poł. efektowny „Wieczór baletowy" z primabaleriną Barbarą Bittnerówną na czele.

W rocznicę Powstania Wielkopolskiego w dzień 27 grudnia daje piękną operę Moniuszki „Hrabina" w premierowej obsadzie z udziałem całego baletu pod batutą dyr. Latoszewskiego. Będzie to jubileuszowe 25-te przedstawienie tej pięknej opery.

Państw. Teatr Polski podczas świąt Bożego Narodzenia

We wtorek, dnia 24 grudnia, jako w dzień wigilii, teatr będzie nieczynny.

Tak samo odpada w pierwszy dzień Świąt Boż. Nar., w środę, 25 grudnia, przedstawienie popołudniowe. Przedstawienie wieczorne o godz. 19-tej wypełni klasyczne arcydzieło literatury rosyjskiej „Rewizor" M. Gogola w stylowej oprawie dekoracyjnej i kostiumowej według projektów St. Jarockiego i w reżyserii dyr. Karola Borowskiego. Obsadę stanowią czołowe siły zespołu kobiecego i niemal kompletny zespół męski Państw. Teatru Polskiego. W drugi dzień świąt, 26 grudnia (czwartek), dwa przedstawienia: o godz. 15.30 — „Rewizor" M. Gogola; o godz. 19-tej wracają na repertuar „Szczeniaki" Roger-Ferdinanda, których powodzenie stało się rekordowym sukcesem rozpoczętego pod najlepszymi auspicjami sezonu.

Teatr Nowy i „Komedia Muzyczna" w czasie świąt

W dni świąteczne teatr gra stylową komedię Korzeniowskiego „Wąsy i peruka" w reżyserii Strzeleckiego. Interesująco podana treść sztuki, oraz piękne kostiumy, stylowe dekoracje i gra całego zespołu aktorskiego zyskały przedstawieniu jak najlepszą opinię kulturalnego Poznania. W pierwsze święto jedno przedstawienie, o godz. 19-tej, w drugie — dwa: o godz. 16-tej i 19-tej.

Dawno już widownia nie rozbrzmiewała takim śmiechem i publiczność nie opuszczała teatru tak rozbawiona, jak na przedstawieniach „Ciotki Karola", znakomitej i świetnie granej komedii muzycznej, której zabawna i żywa akcja urozmaicona jest miłymi i melodyjnymi piosenkami. „Ciotka Karola" grana jest w pierwsze święto o godz. 19.30, a w drugie o godz. 16.30 i 19.30. W interesie publiczności leży wcześniejsze rezerwowanie biletów.

Teatr Mały

W drugi dzień Świąt Bożego Narodzenia Teatr Mały Okr. Domu Żołnierza wystawia po raz ostatni kapitalną komedię w trzech aktach — „Hiszpańska mucha". Mimo nadzwyczajnego powodzenia, komedia ta ustępuje miejsca nowej sztuce.

W piątek, 27 bm., teatr nieczynny z powodu generalnej próby. W sobotę, 28 bm., premiera świetnej komedii Józefa Korzeniowskiego (4 akt.) „Stary kawaler" w reżyserii Leszka Stępowskiego i udziałem nowozaangażowanych artystów.

Początek codziennie o godz. 19-tej. Sala doskonale ogrzana (Słowackiego 19/21).

„Gospoda Artystów" nowy kabaret artystyczny Poznania

W drugie święto Bożego Narodzenia odbędzie się otwarcie kabaretu artystycznego „Gospoda Artystów" w lokalu dawnej „Artystycznej" w gmachu Teatru Wielkiego. Wesoły, bogato urozmaicony program wypełni proza, poezja i piosenka, a wykonawcami jego będą artyści teatrów poznańskich i zaproszony na otwarcie „Gospody" znany dobrze Poznańczykom satyryk i felietonista Artur Maria Swinarski. Poza nim m. in. Zofia Jamry, Zenon Laurentowski, Zygmunt Łuczak. Początek programu o godz. 20.30. Stoliki można wcześniej rezerwować pod nr tel. 28-55.

W „Kukułce" — „Przekładaniec świąteczny"

W dn. 26 grudnia, tj. drugiego dnia świąt, Klub Literacki „Kukułka Poznańska" daje premierę pt. „Przekładaniec świąteczny".

Teksty pióra najlepszych poetów polskich oraz satyryków miejscowych mówić będą: Irena Zuromska, Ludomir Budziński, Stefan Drewicz, Zygmunt Maciejewski. Śpiewa znana i lubiana śpiewaczka i pieśniarka — Gabriela Bernacka.

Stoliki należy rezerwować z góry wykupując zamawiane miejsca codziennie w kawiarni „As", plac Wolności 4, w godzinach 12—14 i 16—18.

Uczmy się języków obcych

Znajomość języków obcych ułatwia człowiekowi kontaktowanie się z światem i pogłębia jego wiedzę. W Polsce nie powinno być człowieka, który by nie władał przynajmniej jednym obcym językiem. Dzięki inicjatywie Spółdzielni Wydawniczej „Czytelnik" sprawa opanowania języków obcych nie będzie ani kosztowna, ani uciążliwa, gdyż na organizowanych kursach wykładać będą siły fachowe a koszta będą niewielkie.

Otwarcie kursów nastąpi w czwartek, dnia 2-go stycznia o godz. 19 w szkole przy ul. Wszystkich Świętych 1, na I piętrze. Dotyczy to również tych uczestników, którzy już uczęszczali na kursy czytelnikowskie, gdyż w dniu tym nastąpi podział na nowe grupy. Zapisy przyjmuje się do końca bież. roku w biurze „Czytelnika" przy ul. Wyspiańskiego 10, I ptr pokój 2.

Baczność

Związek Powstańców Wielkopolskich 1918-19 Koło Jeżyce

urządza zbiórkę na dzień 26. 12. 46, o godz. 3 po południu i 27. 12. 46, o godz. 8-mej rano na Rynku Jeżyckim dla Powstańców Wielkopolskich zamieszkałych w dzielnicach Jeżyce, Sołacz i Winiary.

Zbliża się święto Powstańców Wielkopolskich

W dniu 27 bm. przypada 28. rocznica Powstania Wielkopolskiego. Dorocznym zwyczajem Poznań uczci w tym dniu tych swoich synów, którzy już w latach 1918/19 krwią swą zadokumentowali gotowość bezwzględnej walki z wrogiem.

Program tegorocznych uroczystości, nad którymi objęli protektorat wojewoda poznański — Stefan Brzeziński, oraz dowódca O. W. Poznań — gen. dyw. Strażewski, przewiduje w dniu 26 bm. o godz. 16 na placu Wolności — apel poległych i zmarłych powstańców.

Hasłem rozpoczęcia właściwych uroczystości w dniu 27 bm. będzie o godz. 7 pobudka z wieży ratuszowej. O godz. 9 na placu Kolegiackim zbiorą się organizacje społeczne i towarzystwa. Pół godziny później nastąpi wymarsz do kościoła Farnego na uroczyste nabożeństwo, połączone z poświęceniem nowych sztandarów. Msza św. rozpocznie się o godz. 10.

O godz. 12 odbędzie się defilada, a o godz. 13 akademia w auli uniwersyteckiej.

Komitet honorowy i wykonawczy prosi wszystkich powstańców Wielkopolskich, bratnie i pokrewne organizacje oraz rzesze społeczeństwa miejscowego o jak najliczniejszy udział w uroczystościach. (p)

Milicjant jest strażnikiem idei demokratycznych

W ub. niedzielę odbyło się w Komendzie Woj. M. O. zakończenie siódmego kursu wyszkoleniowego dla milicjantów z całego województwa.

W wygłoszonym przemówieniu komendant wojewódzki M. O. mjr Siwanowicz nakreślił zadania przed jakimi stoją nowo przeszkoleni. Obrona demokracji ludowej i uświadomienie społeczeństwa o celach i dążeniach obozu demokratycznego, to w obecnej chwili najważniejsze obowiązki milicjanta. Nie zawsze zbrojnie, lecz i często wychowawczo musi on wystąpić, a praca taka wyda na pewno dodatnie wyniki. By sprostać tym wymaganiom, przechodzą milicjanci nie tylko przeszkolenie fachowe, lecz zdobywają również wiadomości z dziedziny wychowania politycznego. Po przemówieniu mjr Siwanowicz wręczył sztandar pierwszeństwa kompanii służby śledczej. Uzyskała ona najlepsze wyniki na odbytym kursie.

Z kolei nastąpiło odczytanie rozkazu dziennego, według którego prymusem kursu został st. szeregowiec M. O. Bernard Wacław, a prymusami poszczególnych kompanii: Kokotkiewicz Walenty z komp. polityczno-wychowawczej, Malarczyk z komp. liniowej i Woźniak z komp. służby śledczej.

Ppor. Wasilewski, wizytator szkół milicyjnych z ramienia Komendy Głównej przedstawił obecny stan szkoleniowy milicjantów, z którego wynikało, że kursy ukończyło już 15 tys. milicjantów, z tego w woj. poznańskim 1500.

Dążenia Komendy Głównej idą w kierunku przeszkolenia jak największej ilości milicjantów. Mjr Szary, zastępca do spraw służby liniowej w przemówieniu swym zanalizował przyczyny, które przyciągają obywateli w szeregi milicji. Nie są to korzyści materialne, lecz chęć służenia Ojczyźnie i obrony zdobytych praw demokracji ludowej. Z grona wykładowców przemawiali kpt. Tłołka, mecenas Jauksz i podch. Jerzy Zagierski, wyrażając słowa uznania dla władz przełożonych i apelując do kursistów, by zdobytą wiedzę krzewili w terenie, na którym pełnić będą obowiązki. Milicjant ma być poza tym taranem, rozbijającym wszelkie prądy wstecznictwa oraz ma szerzyć hasła demokratyczne.

Rozdaniem świadectw, którego dla kompanii służby śledczej dokonał komendant wojewódzki mjr Siwanowicz, zakończono uroczystość.

Delegacja górników westfalskich w Poznaniu

W sobotę, dnia 21 bm. w godzinach wieczornych przyjechała do Poznania delegacja górników westfalskich.

Na dworcu poznańskim powitali delegację przedstawiciele Zarządu Głównego Polskiego Związku Zachodniego, który w czasie pobytu delegatów w Polsce pełni rolę gospodarza. Delegacja pozostanie w Polsce około 3—4 tygodni i zwiedzi klejno — Katowice, Wałbrzych i Warszawę, aby osobiście zbadać możliwości repatriacji i osiedlenia w kraju, a po powrocie do Westfalii zdać relację współrodakom z nowej rzeczywistości polskiej. Ogół Polaków w Westfalii pragnie wracać do kraju i wziąć udział w pracy nad odbudową Polski. Polacy w Westfalii znajdują się obecnie w b. ciężkich warunkach i są traktowani przez władze okupacyjne na równi z Niemcami.

Delegaci rozjechali się w ub. niedzielę do swych rodzin, aby tam spędzić Święta Bożego Narodzenia. Dnia 28 bm. zbiorą się ponownie w Poznaniu i udadzą się w dalszą podróż na Śląsk.

Odpowiadamy czytelnikom

P. Halina Majkowska. O połączkach aprowizacyjnych pisaliśmy już nieraz i — aczkolwiek przyznajemy Pani rację — trudno nam pomóc Pani.

P. Wanda Matelska z Murnau. Z całą gotowością wydrukujemy anons o poszukiwaniu rodziny, którą Pani pozostawiła w kraju. Jednocześnie przesyłamy Pani szczere życzenia świąteczne.

Lokator domu z ul. Strzeleckiej 32. Pękanie rur wodociągowych ma swe źródło w pozbawionej szyb klatce schodowej. Pisze Pan, że administrator obiecał szyby wprawić. Więc niech wprawia, a nie obiecuje.

P. Roman Rybacki Prosimy Pana o przybycie do naszej redakcji w godzinach 11—14. Dziękujemy bardzo za zainteresowanie się tą sprawą.

„Bol-POL". List Pana skierowaliśmy do naszego działu ogłoszeniowego. (t. h. n.)

M. O. P. W. z Gwiazdowa. Nadesłał nam Pan taki utwór:

„Ściskam, ściskam swoją łapą
Kobyle ni łaką
Wdzięknie serdecznie moją papą
Z taką Wiarą można konie już kiełznać i brać;
Toteż ziemia dudni i drży:
Anni żaden Twój
lecz zawsze Swój
Stój! Stój! toż Mój!
Wojsiek
Wojsiek Wanda: 27 Pamiątkowo".

Proszę Pana. Jak można tak bezlitośnie niszczyć spokój ducha człowieka. Święta miały być wypoczynkiem, tymczasem zejdą na syzyfowej pracy zgłębienia Pana „utworu". Dawaliśmy w redakcji konia z rzędem i stukanego „Mercedesa" za analizę tego „wiersza". Nikt się tego nie podjął.

Znów wypadek tramwajowy

(j) Nie przebrzmiały echa ciężkiego wypadku tramwajowego, jaki miał miejsce w dniu 20 bm. przy pl. Hoovera, a już znowu w dniu wczorajszym zderzyły się dwa wozy tramwajowe na Moście Uniwersyteckim. Wagon motorowy linii 1 został wskutek zderzenia z wozem linii 4, wyrzucony z szyn, co spowodowało kilkunastominutową przerwę w ruchu.

Na szczęście incydent nie pociągnął za sobą ofiar w ludziach, co nie znaczy jednak, aby można było przejść nad nim do porządku dziennego. Nawet jeśli przyjmiemy, że Dyrekcja MPKE w wyniku odczuwanych braków sprzętu i części zapasowych musi dopuszczać do ruchu wozy o mniejszej sprawności technicznej, to nie może z tej racji w żadnym wypadku ucierpieć bezpieczeństwo jazdy.

Wyrażamy przypuszczenie, że ostatnie wypadki spowodują czynniki miarodajne do zastosowania środków, wykluczających możliwość ich powtórzenia.

12 576

Święta Bożego Narodzenia w kościołach poznańskich

PARAFIA FARNA (Prokatedra) — I. Święto: godz. 6, 7, 8, 9 (msza św. pontyfikalna, celebr. przez J. Em. ks. Metropol. Dymka z kazaniem); 10,11 (suma z kazaniem) i 12.30. Nieszpory godz. 15. — II. Święto: godz. 6, 7, 8, 10, 11 (suma z kazaniem) i 12.30. Nieszpory o godz. 15. Nabożeństwo przy żłóbku godz. 16.

PARAFIA ARCHIKATEDRALNA (Śródka): I. Święto — godz. 7, 8, 9 (z kazaniem), 9.30, 10, 11 (suma), Nieszpory 15.30. — II. Święto: 7, 8, 9, 11 (suma). Nieszpory godz. 15.30.

PARAFIA ŚW. MARCINA (Śródmieście): I. Święto — 7, 8, 9, 10, 11.30, 12.30. Nieszpory godz. 15. — II. Święto — 7, 8, 9, 10, 11.30 i 12.30. Nieszpory — 15. — II. Święto — 7, 8, 9, 10, 11.30 i 12.30. Nieszpory — 15. Koncert organowy z ork. symf. — godz. 16.

PARAFIA NAJŚW. SERCA JEZUSOWEGO (Jeżyce) I. i II. Święto — godz. 6, 7, 8, 9, 10, 11 (suma) i 12.30.

PARAFIA ZMARTWYCHWSTANIA PAŃSKIEGO (Wilda) — I. i II. Święto: 7, 8, 9, 10, 11 (suma z kazaniem) i 12.30.

PARAFIA BOŻEGO CIAŁA: I. i II. Święto — 6.15, 7, 8, 9, 10 (suma) i 12.

PARAFIA ŚW. MICHAŁA (Łazarz): I. i II. Święto — godz. 7, 8, 9 (szkolna), 10, 11 (suma) i 12.15.

PARAFIA M. B. BOLESNEJ (Łazarz): I. i II. Święto — godz. 6, 7, 8, 9, 10 (szkolna), 11 (suma) i 12.30.

PARAFIA ŚW. KRZYŻA (Górczyn): I. i II. Święto — godz. 7, 8, 9, 10 (suma). Nieszpory godz. 15.

PARAFIA ŚW. WOJCIECHA (Śródmieście): I. Święto — godz. 7.30, 8, 9 (dla dzieci), 10.30 (suma) i 12.30. II. Święto — godz. 8, 9 (dla dzieci), 10.30 (suma) i 12.30.

KOŚCIÓŁ WSZYSTKICH ŚWIĘTYCH (ul. Grobla 1): godz. 8, 9 (szkolna) 9.15 (recytowana) i 11.30 (suma) z udziałem chóru im. Ks. dra Gieburowskiego.

PARAFIA ŚW. JANA VIANEY (Sołacz): I. Święto — 9 (z kazaniem) i 11 (suma). Nieszpory 15.30. II. Święto — 7.30, 9, 11 (suma).

PARAFIA ŚW. ST. KOSTKI (Winiary): I. i II. Święto — 8, 9, 9.30 (z kazaniem), 11 (suma). Nieszpory 15.

PARAFIA M. B. CZĘSTOCHOWSKIEJ (Naramowice): I. i II. Święto — godz. 7.30, 9 (szkolna) i 10.30 (suma).

PARAFIA M. B. NIEP. POCZĘCIA (Główna): I. Święto — godz. 7, 8, 9, 10, 11 (suma). Nieszpory godz. 15. — II. Święto — godz. 7, 9, 10, 11 (suma). Nieszpory godz. 15.

PARAFIA ŚW. ROCHA (Miasteczko): I. i II. Święto — godz. 8.30 i 11 (suma). Nieszpory godz. 15.

PARAFIA ŚW. JANA JEROZOLIMSKIEGO (Komandoria): I. i II. Święto — godz. 8, 10. Nieszpory godz. 15.

PARAFIA ŚW. ANTONIEGO PADEWSKIEGO (Starołęka): I. i II. Święto — godz. 8, 9 (dla dzieci), 11 (z kazaniem). Nabożeństwo przy żłóbku godz. 15.

KOŚCIÓŁ PANA JEZUSA przy ul. Żydowskiej: Msze św. w niedzielę i święta o godz. 9 i 10.

Uwaga: Msze św. Pasterskie odbywają się we wszystkich kościołach poznańskich w wigilię, dnia 24 bm. o godz. 24-tej, poprzedzone w niektórych kościołach (Farą, Śródką) — Jutrznią — o godz. 23,35 oraz kazaniami.

Milicja zawsze w pierwszym szeregu

100.000 zł na Daninę Narodową

Milicjanci Kursu przeszkolenia szeregowych Komendy Wojewódzkiej M. O. Poznań oraz kadra wykładowców tego kursu zebrani na specjalnym zebraniu, zwołanym z inicjatywy Zastępcy Komendanta Kursu chor. Zagierskiego uchwalili po wysłuchaniu referatu pt. „Danina Narodowa a Milicja" opodatkować się dodatkowo na ogólną kwotę 100.000,— zł na Daninę Narodową.

Zaznaczyć należy, że zarówno kadra wykładowców jak i milicjanci odbywający przeszkolenie, uiścili już przedterminowo przypadający na nich procent od poborów na rzecz Daniny w sumie ogólnej 30.000 złotych.

Na zebraniu tym uchwalono rezolucję, akceptującą inicjatywę Rządu w sprawie Daniny Narodowej i wzywającą wszystkie inne szkoły, kursy i jednostki M. O. do podjęcia łańcucha ofiar.

Ważne dla kierowników przedsiębiorstw

Księgi uproszczone i podatkowe

Z dniem 1 stycznia 1947 r. wchodzi w życie rozporządzenie Ministerstwa Skarbu z dnia 31 października 1946 r. o książkach handlowych, uproszczonych i podatkowych ogłoszone w Dz U. R. P. Nr 65 z dnia 30 listopada 1946 r.

Księgi uproszczone obowiązani są prowadzić właściciele przedsiębiorstw, których obrót przekracza 2.500.000,— zł, zaś w przedsiębiorstwach o charakterze usługowym 1.000.000,— zł, oraz bez względu na wysokość obrotów w przedsiębiorstwach sprzedaży towarów przeważnie kupcom do dalszej odsprzedaży, bądź przedsiębiorstwom przemysłowym lub zakładom rzemieślniczym do dalszej przeróbki, jak również w przedsiębiorstwach jubilerskich, w zakładach gastronomicznych zatrudniających ponad 4 osoby łącznie z właścicielem, w hotelach, w pensjonatach, w zakładach i przychodniach leczniczych, w zakładach kąpielowych, w teatrach i kabaretach, w zakładach fotograficznych zatrudniających personel najemny, w pralniach z personelem ponad 5 osób, w przedsiębiorstwach przewozu towarów przy użyciu samochodów lub więcej niż 4-ch koni, w przedsiębiorstwach żeglugi morskiej i rzecznej, w młynach i olejarniach, w zakładach pogrzebowych, oraz w wszelkich przedsiębiorstwach przemysłowych i rzemieślniczych zatrudniających ponad 7 osób przy pracy ręcznej, a przy produkcji z użyciem silników ponad 4 osoby.

Księgi podatkowe. Obowiązani są prowadzić wszyscy podatnicy podatku obrotowego nie mający obowiązku prowadzić ksiąg handlowych, bądź uproszczonych. Również przedstawiciele wolnych zawodów obowiązani są prowadzić księgi podatkowe wg specjalnego wzoru. Obowiązek ksiąg podatkowych obejmuje także właścicieli tych nieruchomości, w których ilość izb mieszkalnych przekracza 20, lub ilość izb użytkowanych na zakłady handlowe, przemysłowe lub rzemieślnicze przekracza 5, a które są położone w miastach z ilością ponad 5.000 mieszkańców.

Rozporządzenie ustala 5 wzorów ksiąg podatkowych. Wątpliwości co do tego, jakiego rodzaju księgę podatkową podatnik ma prowadzić, rozstrzyga właściwy Urząd Skarbowy.

Księgi uproszczone i podatkowe są do nabycia we wszystkich Urzędach Skarbowych.

W wypadku nieprowadzenia przewidzianych w rozporządzeniu ksiąg, władza podatkowa może w myśl art. 167 dekretu o postępowaniu podatkowym zastosować środki przymuszające — włącznie do zamknięcia przedsiębiorstwa.

KOMUNIKATY

Męski chór Kościelny pod wezw. św. Kazimierza Poznań—Jeżyce. Kolędy śpiewa Chór w pierwsze i drugie święto o godz. 10-tej.

4 Kompania Marynarzy Powstańców r. 1918/19 — tradycyjny „Opłatek" odbędzie się dnia 26-go bm. o godz. 15-tej w lokalu p. Zielińskiego przy ul. Rolnej 1.

Obecność wszystkich druhów i ich rodzin obowiązkowa.

Związek Powstańców Wlkp. Koło Łazarz-Górczyn oraz Związek Weteranów Powstańców Śląskich — grupa Poznań. Zbiórka w dniu 26 bm. o godz. 15 oraz 27 bm. o godz. 8 na Rynku Łazarskim. Obecność obowiązkowa i punktualna.

Nowy punkt rozdzielczy. Wydział Aprowizacji i Zaopatrywania DOKP w Poznaniu zawiadamia, że w dniu 1 bm. otworzony został nowy punkt rozdzielczy: Spółdzielnia Spożywców — „Jedność". Sklep nr 2 przy ul. Śląskiej 15. Posiadacze kart żywnościowych M. K. mogą tam rejestrować i realizować swe karty.

SZTANDARY
Chorągwie, paramenta kościelne
wykonuje jedyna fachowa, na miejscu znana od lat firma
KĘDZIERSKA
Poznań, Górczyn ul. Zgoda 20 Dojazd tramwajem 4 i 5. Nagrodzona na P.W. K. Tel 64-63
4139

Poznańskie Tow. Muzyczne. — Sekcja Orkiestrowa przyjmuje zapisy byłych i nowych członków do zespołu orkiestrowego. Zgłoszenia pisemne z podaniem instrumentu w sekretariacie — Poznań, ul. Dąbrowskiego 65, m. 7.

Cech Malarzy przyjmuje kandydatów młodych mistrzów i czeladników na kurs dokształcenia zawodowego (rysunku i zdobnictwa) pod kier. art. mal. Lisiewckiego. Kurs rozpocznie się w połowie stycznia. Zgłoszenia codziennie w biurze Cechu przy ul. Masztalarskiej 8a, III ptr.

Komitet Uczczenia Pamięci K. Marcinkowskiego zawiadamia, że po potrąceniu kosztów obchodu uroczystościowego — przekazał pozostałą kwotę 100 000 zł na cele pomocy naukowych, a 5000 zł na przedszkole im. K. Marcinkowskiego w Poznaniu.

Absolwenci Miejskich Liceów Handlowego i Administracyjnego w Poznaniu! — Czy jesteście już członkami Koła Absolwentów? Zapisy przyjmuje i informacji udziela prezes koła — p. Władysław Żołądkowski, Poznań, ul. E. Sczanieckiej 4a, m. 1. Tel. 70-79.

P. C. K. poszukuje: Józefa Sadowskiego lat 72 z Strzałkowic pow. Sambor — repatrianta; Romana Ciszkiewicza ur. 24. 3. 1929 r., który powracając z Prus Wschodnich do kraju, został zabrany przez Stefana Nowackiego; Józefa Dziura, ok. lat 47; który rzekomo osiedlił się w Poznańskim; August Hatrel, ur. 6. 6. 1922 roku — w 1943 r. wywiezionego do Niemiec a obecnie przebywającego w okolicy Poznania (narod. francuska); Wincentego Kamieniecki ego, ur. 29. 6 1898 r. w pow. Wągrówiec — b. więźnia Oświęcimia; Stanisława Koza, ur. 2. 11. 1903 r. w Pilce — rzekomo zamordowanego przez Niemców w Poznaniu; Edwarda Moniuszko, ur. 1927 r. — który w r. 1943 został wywieziony do Niemiec. Stefana Nowackiego — lat 46. który był na Prusach Wschodnich, a w drodze powrotnej zabrał ze sobą Romana Ciszkiewicza; Michalinę Sejkównę — Ewę, ur. 28. 6. 1923 r. w Przemyślu, c. Praksedy; Tadeusza Słabego — który był w niewoli niemieckiej — Oflag. II. A. nr 1602 B. 3 komp.; Franciszka Wieczorka ur. 3. 12. 1918 r. w Westfalii, który był w niewoli niemieckiej, a rzekomo miał być w Poznaniu; Jana Wieprzek, ur. 1919 r., s. Pawła i Marii — zdemobilizowanego, który rzekomo znajduje się w Poznaniu.

Informacje do P. C. K. Poznań, Asnyka 5.

Dla studentów i młodzieży rzemieślniczej

Komitet uczczenia pamięci Karola Marcinkowskiego przeznaczył czysty dochód z uroczystości zorganizowanych z okazji setnej rocznicy śmierci wielkiego Społecznika na cele pomocy naukowej.

Dochód w wysokości 100 tys. zł podzielono między Tow. Pomocy Naukowej im. Karola Marcinkowskiego oraz na cele stypendialne dla młodzieży akademickiej w Poznaniu. Na cele stypendialne przeznaczono 60 tys. zł. Suma podzielona została między młodzież wszystkich szkół akademickich w Poznaniu, zależnie od stosunku ilościowego młodzieży studiującej. Każdy ze stypendystów otrzyma jednorazową zapomogę w wysokości 2 tys. zł.

Towarzystwu Pomocy Naukowej im. Karola Marcinkowskiego przyznano 40 tys. zł na rozpoczęcie pracy stypendialnej. Otrzymaną sumę rozprowadzi Towarzystwo jako stypendia wśród uczącej się młodzieży rzemieślniczej.

Zarówno Towarzystwo Pomocy Naukowej im. Karola Marcinkowskiego jak i Rektoraty wyższych uczelni skierują kandydatów do Komitetu, który po rozpatrzeniu wniosków wypłacać będzie stypendia. (c)

POMADKI DO UST
najmodniejsze kolory,
trwałe o miłym zapachu
UŻYWAJ WYŁĄCZNIE
G. Bednarskiej
Wyłączna sprzedaż na Poznańskie i Pomorze
Hurtownia C. ADAM
Poznań, plac Wolności 8
47810

Z audycyj wigilijnych

Zwracamy uwagę naszych radiosłuchaczy, by pamiętali o włączeniu w chwili spożywania wieczerzy wigilijnej głośników radiowych i wysłuchali o godz. 18.30 (dnia 24 bm.) „Suity kolęd i Pastorałek" Mariana Obsta.

W audycji wezmą udział soliści: Helena Korff-Kawecka (sopran), Stanisław Roy (tenor), Igor Mikuliń (bas) oraz chóry i orkiestra Rozgłośni Poznańskiej pod dyr. Mariana Obsta.

Program audycyj radiowych na środę, 25 bm. (Boże Narodzenie)

6.57 Sygnał czasu, audycja na „Dzień dobry" i kalendarz historyczny; 7.05 Poranna audycja muzyczna z Krakowa; 8.20 Program na dzień bieżący; 8.25 Wiadomości bieżące; 8.30 Koncert życzeń; 9.00 Nabożeństwo z Jasnej Góry w Częstochowie; 10.45 Kolędy. Wykonawcy: Chór Męski „Arion" pod dyr. Witalisa Dorożały, Helena Stroińska-Doruchowa (sopran), Hieronim Szperka (akompaniament) W przerwie: o godz. 11.00—11.05 Chwila poezji i 11.05 „Kolędy" (płyty); 11.57 Sygnał czasu i hejnał z wieży mariackiej w Krakowie; 12.05 Poranek symfoniczny. W przerwie: Kwadrans prozy pt. „Dzwony wigilijne" fragment opowiadania Karola Dickensa; 13.30 Reportaż; 13.55 „Hej, kolęda, kolęda" — audycja słowno-muzyczna. Wykonawcy: Kapela wiejska, soliści: Wanda Frogni, Adam Łukasik, Władysław Dyląg, Antoni Wichura i Zofia Rysiówna (śpiew). Oprac. muz. Zygmunta Wiercińka; 14.15 Kolędy i pastorałki. Wykonawcy: Emma Ormicka (mezzosopran), kwartet rogów, Włodzimierz Ormicki (akompaniament); 14.40 Teatr Wyobraźni. Słuchowisko pt. „Z Herodem" pióra Aleksandra Maliszewskiego na podstawie tekstów ludowych; 15.05 Audycja słowno-muzyczna „Kolęda w poezji polskiej" w opr. Romana Sadowskiego; 15.20 Box — Fantazja na tematy polskich kolęd. Wykonawcy: Chór i orkiestra P. R.; 15.35 Muzyka; 16.00 Audycja słowno-muzyczna dla dzieci pt. „Pójdźmy wszyscy do stajenki" w oprac. Zdzisława Pyzika; 16.20 Nadprogram; 16.35 Koncert z płyt; 17.00 Audycja dla młodzieży słowno-muzyczna; 17.30 „Melodie operetkowe". Wykonawcy: Mała Orkiestra P. R. pod dyr. Stefana Rachonia, Maryla Karwowska i Janusz Popławski (śpiew); 18.15 „5 minut poezji"; 18.20 Audycja dla świetlic wiejskich; 19.05 „Uśmiech i piosenka"; 19.30 Audycja chopinowska w wyk. Zbigniewa Drzewieckiego; 19.57 Sygnał czasu; 20.00 Felieton Wandy Boye-Odolskiej; 20.16 Fragmenty op. „Halka" Stanisława Moniuszki. Wykonawcy: Soliści, orkiestra i chór Opery Śląskiej. W przerwie o godz. 21.05—21.15 Ciekawostki literackie „Obrazki z przeszłości" w opr. dr. Wacława Kubackiego; 22.15 Wiadomości sportowe; 22.20 Audycja rozrywkowa literacko-muzyczna; 23.20 Program ogólnopolski na dzień następny; 23.27 Program audycyj lokalnych. Pozn. na dzień następny; 23.30 Muzyka taneczna z W-wy; 1.00 Bicie dzwonów, hymn i zakończenie programu.

Program audycyj radiowych na czwartek, 26. bm. (II święto Bożego Narodzenia)

6.57 Audycja na „Dzień dobry"; 7.05 Poranna audycja muzyczna z Krakowa; 8.00 Dziennik poranny; 8.20 Program na dzień bieżący; 8.25 Wiadomości bieżące; 8.30 Koncert życzeń; 9.00 Nabożeństwo z Oliwy; 10.00 Audycja religijna słowno-muzyczna; 10.45 Lekki koncert świąteczny. Wykonawcy: Felicja Kurowiak (śpiew), Adam Jastrzębski (akompaniament) oraz płyty; 11.35 Gawędę z dziećmi prowadzi Jadwiga Nawarska; 11.57 Sygnał czasu i hejnał z wieży mariackiej w Krakowie; 12.05 Świąteczny poranek symfoniczny. Wykonawcy: Orkiestra P. R. pod dyr. Włodzimierza Ormickiego, chór mieszany Związku Zawodowego Kolejarzy w Katowicach przygot. przez Romana Mackiewicza. W przerwie: Kwadrans nowej prozy; 13.30 Audycja wojskowa; 14.10 Muzyka; 14.30 Chwila Biura Studiów; 14.40 Słuchowisko pt. „Świętoszek" Moliera w radiofonizacji Jerzego Ronarda Bujańskiego; 15.20 Koncert Polskiej Kapeli Ludowej pod dyr. Feliksa Dzierżanowskiego z udziałem Romualdy Zambrzyckiej (śpiew); 16.00 „Narodziło się Boże Dzieciątko", audycja słowno-muzyczna dla dzieci wg „Pastorałek" Leona Szyllera; 16.20 Nadprogram; 16.35 Audycja dla wsi: a) „Okolicznościowe życzenia świąteczne" złoży Władysław Rogala, b) Kolędy dla wsi śpiewa Chór OO. Zmartwychwstańców pod dyr. Mariana Sobieskiego; 17.00 Podwieczorek przy mikrofonie" z Katowic; 18.30 Kolędy polskie w najnowszych opracowaniach Polskiego Wydawnictwa Muzycznego. Wykonawcy: Aniela Szlenińska (śpiew), Jerzy Gaczek i Adam Kopyciński (fortepian), Zygmunt Mycielski (omówienie) i Chór Państw. Filharmonii w Krakowie; 19.57 Sygnał czasu; 20.00 Dziennik wieczorny; 20.15 Koncert rozrywkowy: „Rewia naszych ulubieńców". Wykonawcy: Mieczysław Fogg (piosenki), Jan Rom (akordeon), Tadeusz Boczeński, Alina Bolechowska, Irena Gadejska, Halina Michalska, Tomasz Dąbrowski i Mieczysław Milecki (piosenki), Stefan Rachoń (skrzypce), Julian Butkiewicz (trąbka), Mieczysław Woźniak (flet) i Czesław Aniołkiewicz (fortepian), Michał Bułat (śpiew); 21.15 Audycja słowno muzyczna „U naszych przyjaciół"; 21.45 Kwadrans prozy; „Lalka" Bolesława Prusa; 22.00 Kwadrans fraszki polskiej; 22.15 Wiadomości sportowe; 22.20 Orkiestra taneczna P. R. pod dyr. Jana Cajmera; 23.00 Ostatnie wiadomości dziennika radiowego; 23.20 Program ogólnopolski na dzień następny; 23.27 Program lokalny Rozgł. Pozn. na dzień następny; 23.30 Muzyka taneczna; 1.00 Streszczenie wiadomości dziennika i zakończenie programu.

Na co zużytkowano wpływy z P.P.O.K.

Według ostatecznych obliczeń, globalna kwota wpływów z Premiowej Pożyczki Odbudowy Kraju w okrągłych cyfrach osiągnęła 4 miliardy 328 milionów złotych.

Uzyskane z Pożyczki pieniądze zostały w całości przeznaczone na pokrycie wydatków, związanych z wykonaniem planu inwestycyjnego, obejmującego inwestycje roku 1946.

W okresie od 1 kwietnia do pierwszych dni grudnia br. wydatki na inwestycje wyniosły w okrągłych cyfrach 11 miliardów 486 milionów złotych. W tym stanie rzeczy poza całkowitym wydatkowaniem wpływów z Premiowej Pożyczki Odbudowy Kraju w kwocie 4 miliardów 328 milionów złotych na cele inwestycyjne, dopłacono dotychczas na te cele ze Skarbu Państwa z górą 7 miliardów złotych.

Całość kwoty wydatkowanej na inwestycje obejmuje następujące ważniejsze pozycje: komunikacja (koleje) 454,7 milionów zł, drogi kołowe 1 767 milionów zł, drogi wodne 1 125 milionów zł, lotnictwo cywilne 510 milionów zł, rolnictwo 1 622 750 000 zł. odbudowa Warszawy 1 000 900 000 złotych, odbudowa miast 728 milionów zł, odbudowa wsi 1 013 900 000 zł, odbudowa portów 1 240 milionów złotych — stanowi to łącznie około 8 miliardów złotych. Pozostała kwota z górą 2 miliardów złotych przeznaczona została na szereg drobniejszych inwestycyj we wszelkich dziedzinach zamierzeń inwestycyjnych Państwa, a więc m. in. na lecznictwo, rybołówstwo, na inwestycje specjalne na Ziemiach Odzyskanych niezależnie od inwestycyj dokonanych na tych ziemiach w zakresie wyżej wskazanych robót komunikacyjnych, budowlanych itp.

Wszystkie wymienione inwestycje, dokonane w okresie od 1 kwietnia do pierwszych dni grudnia bież. roku są właściwie wstępem i w pewnej mierze przygotowaniem do realizacji szerszego planu inwestycji, zawartego w narodowym planie gospodarczym, obejmującym okres 3-letni, a więc do roku 1949.

Z ruchu wydawniczego

Nowy numer „Kuźnicy"

Bieżący (50) numer „Kuźnicy" przynosi na wstępie artykuł Jerzego Borejszy pt. „Obrachunki na węzłowej stacji". Są to refleksje na temat obecnego życia kulturalnego w Polsce.

Interesującą pozycją bieżącego numeru pisma jest zamieszczona pierwsza część essayu Andrzeja Stawara o Tadeuszu Boyu-Żeleńskim. W bogatym dziale literackim znajdziemy drugą część opowiadania Tadeusza Borowskiego i wiersz Julii Hartwig.

M. Kierzyńska pisze o książce Marii Dąbrowskiej pt. „Ludzie stamtąd". a Jan Szczepański o broszurze Związku Młodzieży Socjalistycznej.

Obecny repertuar teatrów łódzkich dostarczył tematu recenzjom teatralnym. W bieżącym numerze „Kuźnicy" zamieszczone są recenzje Jana Kotta z „Krakowiaków i górali" Bogusławskiego, E. Csato z „Powrotu posła" Niemcewicza i Adada Ważyka ze „Spotkania" Anouilh'a.

Nowy numer „Kuźnicy" zawiera nadto rozmowę Jana Kotta z ministrem Mincem na temat organizacji pracy w Ministerstwie Przemysłu.

Numer zawiera zwykłe działy sprawozdań i not.

Z życia Wielkopolski i Ziem Odzyskanych

Uchwały Komisji Porozumiewawczej Stronnictw Demokratycznych w Czarnkowie

Na ostatnim posiedzeniu Komisji Porozumiewawczej zajmowano się głównie sprawą Powiatowej Rady Narodowej w Czarnkowie.

Struktura organizacyjna Rady Powiatowej budziła wiele zastrzeżeń, co niejednokrotnie podkreślano. "Zbyt słabo reprezentowane były czołowe stronnictwa polityczne, bo członkowie Rady wywodzili się w przeważającej części z PSL.

Komisja Porozumiewawcza wyszła ze słusznego założenia, że skoro na PPS i PPR spada współodpowiedzialność za losy Państwa, te dwa ugrupowania muszą być odpowiednio reprezentowane w Radzie Pow., aby wywrzeć mogły odpowiedni wpływ na losy powiatu. Ostatnio wprawdzie wszedł do Prezydium Rady z ramienia PPS Hundt Leon, co jednak nie rozwiązało sprawy organizacyjnej Rady.

Komisja Porozumiewawcza doszła do zgodnej uchwały, aby liczbę członków P. R. N. podwyższyć do liczby 60. Poza tym ustalono, że ugrupowania polityczne będą miały swoich przedstawicieli w Radzie, jak następuje: PPS — 10, PPR — 10, SL — 5, Nowe Wyzwolenie — 5, PSL — 5, SP — 3, SD 3.

*

Na odbudowę Warszawy wpłaciło społeczeństwo miasta i powiatu czarnkowskiego do tej pory zł 448 000,—.

Na czoło ofiarodawców wysunęła się **gmina Połajewo**. Przewodniczącym Komitetu Obywatelskiego na odbudowę Warszawy jest sędzia grodzki p. Straszewski, sekretarzem z-ca naczelnika Urzędu Skarbowego w Czarnkowie p. Ewert.

*

Nowe władze ORMO w Czarnkowie. Władze Wojewódzkie mianowały nowych komendantów ORMO na terenie miasta i powiatu czarnkowskiego. Komendantem powiatowym mianowany został Wyrembek Stanisław, z-ca Grien Edward. Komendantem miasta Malecki Tadeusz, z-ca Duszyński Bolesław. — Szeregi ORMO liczą w tej chwili 180 ludzi.

*

Tony Venabuona na „Czwartku Czytelnika". Piąty z kolei „Czwartek Czytelnika", który odbył się ostatnio w świetlicy Koła zgromadził znowu stałych bywalców i sympatyków. — Atrakcją wieczoru był występ tenora Opery Komicznej w Paryżu Tony Venabuony. Na wstępie „O przedwojennej poezji polskiej" (część I) mówił Jan Wehnert. Tony Venabuona odśpiewał przy własnym akompaniamencie utwór Masseneta, arię z operetki „Kraina uśmiechu" oraz arię z op. „Tosca". Artystę nagrodzono długotrwałymi oklaskami. Dalszą część programu wypełniły: Satyra Marii Szczawińskiej „Wlazł kotek na płotek", „Dziadowskie śpiewki" w opracowaniu J. W., przyjęte rzęsistymi oklaskami oraz satyra pt. „Jasnowłose misterium". — Następny „Czwartek" — z uwagi na przypadające święta odbędzie się dopiero 3 stycznia.

*

O monografię Janka z Czarnkowa. Henryk Przybylski, autor książki pt. „Wacław z Szamotuł" wydał w 1936 r. broszurę pt. „O monografię Janka z Czarnkowa". Autor rozpatruje w niej kilka prac, które traktują o Janku z Czarnkowa, uważając za najlepszą, tłumaczenie pamiętnika Janka, dokonane przez J. Łabuńskiego. Łabuński wydał je pod pseudonimem J. Żerbiłło — „Kronika Janka z Czarnkowa, archidiakona gnieźnieńskiego, podkanclerza Królestwa Polskiego" (1370—1384). Jeżeli chodzi o miejsce urodzenia Janka, Przybylski wskazuje na wieś Czarnków pod Koninem, obecnie Czarków. O wsi tej mówi przywilej Łokietka z roku 1328. Spotkać w nim można takie zdanie: Czarków ante pontem Konin cum parte Morzysław. Na zakończenie broszury autor stwierdza, że odczuwa się daje brak monografii o Janku z Czarnkowa, opracowanej na tle epoki, a praca taka mogłaby niewątpliwie wypełnić wielką lukę w historii kultury polskiego średniowiecza. — Od czasu ukazania się pracy Przybylskiego — głucho o Janku z Czarnkowa. A warto jego monografię poszerzyć i niewątpliwie dla badacza tej epoki, w oparciu o dotychczasowe źródła znajdą się dalsze, naświetlające tego kronikarza, doradcę króla Kazimierza Wielkiego.

*

Z Urzędu Stanu Cywilnego. W obwodzie Urzędu Stanu Cywilnego, obejmującym miasto i gminę wiejską Czarków zarejestrowano w czasie od 1 stycznia do 9 grudnia 1946: 435 urodzeń, 151 małżeństw, 196 zgonów.

Jedno spojrzenie na Ziemie Zachodnie

Jeżeli weźmiemy mapę Pomorza Zachodniego i rzucimy wzrokiem na Szczecin i na okolice, to ujrzymy rzekę Odrę, a na jej lewym brzegu najbardziej wysuniętą odcinek Polski. Jest to duży obszar ziemi składający się z pól, lasów i rzeki.

Chcąc zobaczyć ten odcinek w rzeczywistości, udałem się do miejscowości Głębokie, położonej w odległości kilku kilometrów od Szczecina. Głębokie posiada starostwo i kilka urzędów. Schludne i ładne domki przypominają małe miasteczko. Składam więc wizytę pełnomocnikowi Rządu, miejscowemu staroście p. Rudzkiemu, prosząc go o informacje dotyczące miejscowości podległej jego zarządowi.

Starosta p. Rudzki zasłużony działacz P. P. S., przyjmuje mnie w swoim gabinecie i dzieli się ze mną swoimi spostrzeżeniami.

— **Nasze starostwo** w swoim składzie posiada dwie gminy miejskie Police i Trzebierz oraz 6 gmin wiejskich. Na tych terenach mieszka około 5 000 ludności. Jest to stanowczo za mało i dzięki temu niektóre wsie są zamieszkałe tylko przez jednego człowieka. Ludność składa się ze zdemobilizowanych żołnierzy, oraz repatriantów ze wschodu i z Mołdawii. W terenie pracują aktywnie organizacje P. P. S. i P. P. R. oraz od niedawna S. D. Gminy posiadają świetlice w których odbywają się organizowane przez jednostki wojskowe i prelegentów zebrania tak zwane „gawędy", w których omawiane są wszelkie przejawy życia gospodarczego i politycznego Polski. Zebrania te cieszą się wielką frekwencją. Nastawienie ludności do Daniny Narodowej, Planu 3-letniego oraz wyborów jest pełne zrozumienia. Społeczeństwo zdaje sobie sprawę, że realizacja tych planów, wpłynie dodatnio na ich dobrobyt. Szkolnictwo na tut. terenie rozwija się bardzo dobrze, dzieci uczą się chętnie i tylko brak wykwalifikowanych sił na stanowiskach kierowniczych osłabia całą akcję. Inspektorat przyrzekł nam pewną poprawę w tej sprawie.

Plan pracy wykonano w gospodarstwach prywatnych w 150%, a w majątkach państwowych w 100%. Pozostało jeszcze sporo ziemi nie uprawionej, na skutek braku koni i traktorów. W ramach akcji rolnej otrzymaliśmy od UNRRY 50 koni, w stosunku do 1000 potrzebujących. Z tego kilka koni padło, na skutek choroby. Posiadamy wprawdzie 4 traktory, które pracują w terenie na 100%, pomimo braku części wymiennych. Kilkakrotne podania do odpowiednich władz pozostały bez rezultatu. Co do przyszłości to mamy zamiar zorganizować w pierwszym rzędzie Spółdzielnię Rybacką, która zajmie się racjonalnym połowem ryb i ich sprzedażą po cenach przystępnych. Dotychczasowe rybołóstwo prowadzone jest sposobem domowo-dewastacyjnym.

Energia miejscowych władz bezpieczeństwa zlikwidowała początkowo tu przebywający żywioł przestępczy.

Na zakończenie zakomunikował p. Starosta, że na tutejszym terenie potrzeba jeszcze około 3 tys. ludzi.

Nasi bracia za granicą, którzy czekają na ziemię obiecaną za oceanem, nie wiedzą, że tu czeka na nich praca i chleb uczciwie zapracowany. Powiat głębocki jest najbardziej wysuniętym odcinkiem Polski na lewym brzegu Odry i trzeba go jak najprędzej zabezpieczyć.

E. Podolski

Uroczyste otwarcie świetlicy fabrycznej Stary Krotoszyn

W ubiegłą sobotę cegielnia w Starym Krotoszynie obchodziła wielki swój dzień — otwierając podwoje miłej i przytulnej świetlicy fabrycznej. Fakt ten posiada tym większe znaczenie, że przed wojną, cegielnia była terenem wyzysku robotników przez aspołeczną jednostkę, gdzie robotnicy musieli wywalczać swe prawa strajkami i głodówkami.

Dzisiaj cegielnia znajduje się pod zarządem państwowym i daje pracownikom swym wszystko, co dać może pracownikowi jego zakład pracy.

Aktu poświęcenia świetlicy dokonał ks. dziekan Kaczmarek w obecności licznie zaproszonych gości z ob. starostą Bonowskim na czele, oraz całej załogi fabrycznej. Po poświęceniu ksiądz dziekan przemówił do zebranych w bardzo serdecznych słowach, kończąc życzeniami, aby nowa świetlica stała się ośrodkiem pracy kulturalnej i oświatowej i miłym odpoczynkiem po pracowitym dniu.

Następnie przemawiał kierownik cegielni ob. Petrusiewicz nawołując załogę do jeszcze większych wysiłków i harmonijnej współpracy, a ze swej strony zaręczając pracownikom jak najdalej idącą pomoc i opiekę.

Następiły przemówienia przedstawicieli władz z których najserdeczniej przyjęto przemówienie wicestarosty Józefa Chmielarza, który przez okres okupacji był również pracownikiem cegielni. Ob. Wicestarosta wspomniał czasy ucisku robotników przed wojną, wspomniał gehennę jaką przechodzili właśnie robotnicy cegielni w czasie okupacji, mając za zwierzchnika jednego z największych prześladowców Polaków w powiecie. Kończąc przemówienie swe apelem do pracowników, aby dziś, kiedy mają pełną swobodę, kiedy przez swą radę zakładową z ob. Naskrętem na czele stanowią sami o sobie, dołożyli wszystkich sił w celu podniesienia poziomu swego zakładu pracy.

Następnie przemawiali ob. starosta Bonowski, przewodniczący Pow. Rady Zw. Zawodowych, ob. Władysław Kałążny, sekretarz tejże Rady ob. Jańczak, Pow. sekretarz P. R. R. ob. Gogulski naczelnik stacji ob. Młynarz.

Wszystkie mowy przyjmowano bardzo serdecznie.

Miłym epizodem uroczystości było obdarowanie czterech najstarszych i najwzorowszych pracowników obuwiem.

Następnie spożyto wspólny obiad, w czasie którego przemówili delegaci Zjednoczenia Przemysłu Budowlanego z Poznania ob. ob. dyr. Sobkowiak i Spychalski.

Całość uroczystości bardzo miła i harmonijna rokuje nowootwartej świetlicy jak najlepszą przyszłość. (ipc)

Wieś Bogumiewo z elektryfikowana

Niecodzienną uroczystość obchodzili niedawno mieszkańcy Bogumiewa, cichej i spokojnej wioski, w powiecie obornickim. Dnia 1 grudnia br. dokonano przyłączenia wsi do sieci elektrycznej wysokiego napięcia.

Na uroczystość tę obok miejscowej ludności przybyli przedstawiciele władz państwowych i samorządowych: Starostwa Powiatowego, Powiatowego Urzędu Ziemskiego, Urzędu Bezpieczeństwa, Milicji, Samopomocy Chłopskiej i Gminy. Aktu poświęcenia dokonał ks. proboszcz z Parkowa, a prąd włączył starosta powiatowy mgr Pieśniarski przy udziale inżynierów ze Zjednoczenia Energetycznego w Poznaniu z inż. Piskim na czele.

Niemal natychmiast z odzyskaniem wolności przystąpiono do realizacji zelektryfikowania wsi. Na skutek inicjatywy, podjętej przez p. E. Domagalskiego z Bogumiewa, wybrano Komitet Budowy. Z całym uznaniem należy podkreślić, że p. Domagalski obok swych starań i zabiegów poświęcił dużo pracy i trudu, ażeby doprowadzić swe dzieło do skutku mimo ogromnych przeszkód i braku materiału.

Budowę linii wysokiego napięcia przeprowadziło Państw. Zjednoczenie Energetyczne z Poznania, prace przy budowie linii niskiego napięcia wykonała firma A. Swoboda z Pniew, a instalację wewnętrzne w budynkach i zagrodach przeprowadziła firma E. Wasilewski z Poznania.

Dziś cała wioska korzysta już z dobrodziejstw nowoczesnego oświetlenia, a rozmaite prace w gospodarskich zagrodach wykonuję się też wygodnie za pomocą siły elektrycznej.

WRZEŚNIA

Dnia 17 bm. odbyło się zebranie przedwyborcze pracowników państwowych we Wrześni.

Zebranie zagaił tut. starosta p. Kołodziejczyk. Następnie powołał do prezydium notar. p. Rylskiego, prezesa sądu grodzkiego p. Drzewieckiego, naczelnika urzędu pocztowego p. Kota oraz przedstawiciela urzędu skarbowego p. Kwiatkowskiego. Poczem udzielił głosu ppłk. dypl. Gulczowi, który obszernie naświetlił sprawy polityczne na arenie międzynarodowej i wewnętrznej oraz plan odbudowy kraju. (ff)

Co słychać w Pniewach?

Na zakupienie sprzętu pożarniczego, niezbędnego jako uzupełnienie dotychczasowego „urządza Ochotnicza Straż Pożarna w Pniewach zabawę w dniu 5. 1. 1947 roku.

Chór „Lutnia", niezwykle zasłużony na polu oświatowo-kulturalnym miasta, urządza w dniu 28 bm. opłatek dla swoich członków i sympatyków. Prezes Chóru, p. Leonard Bogajewicz, dokładał wraz z całym zarządem starań, aby ta uroczystość wypadła naprawdę miło i pozostała na długo w pamięci uczestników.

Na Pomoc Zimową, Pow. Komitet Pomocy Zimowej, Oddz. Pniewy, przygotowuje w celu zdobycia funduszy, wystawienie komedii w 5 aktach pt.: „Trójka hultajska" niezawodnej reżyserii p. Henryka Piechowiaka, dyrektora tutejszego tartaku.

W trosce o urządzenie świetlic. Ruchliwe Koła Związku Młodzieży Wiejskiej „Wici" w Rudce i Dębinie pod Pniewami urządziły ostatnio zabawy, z których dochód przeznaczono na urządzenie i wyposażenie świetlic, w pełnym zrozumieniu ich doniosłej roli oświatowo-kulturalnej, zwłaszcza w małych ośrodkach wiejskich. (ik)

OBRZYCKO

Przejęcie młyna przez Związek Samopomocy Chłopskiej. Z zadowoleniem przyjęło społeczeństwo powiatu szamotulskiego, a szczególnie chłopi gminy Obrzycko, fakt przejęcia młyna wodno-motorowego przez gminną Spółdzielnię Samopomocy Chłopskiej. Sprawa uzyskania młyna przez Spółdzielnię tę wymagała dużo zabiegów i pokonania szeregu trudności, pozytywny wynik jest wyłączną zasługą prezesa Powiatowego Związku Samopomocy Chłopskiej p. Fr. Maćkowiaka z Szamotuł.

Przejęcie młyna odbyło się w obecności kierownika Wydziału Przemysłowo-Rolnego Wojewódzkiego Urzędu Ziemskiego p. Grześkowiaka, inspektora Wojewódzkiego Urzędu Aprowizacji p. Kosztownego, inspektora Wojewódzkiego Urzędu Ziemskiego p. inż. Makowskiego i zaprzysiężonego rzeczoznawcy młynów p. inż. Kolesińskiego oraz prezesa Powiatowego Związku Samopomocy Chłopskiej p. Fr. Maćkowiaka, jak również przedstawicieli Gminnej Samopomocy Chłopskiej. (ik)

DUSZNIKI, pow. szamotulski

W trosce o szkołę i oświatę. Jedną z największych i najbardziej wzorowych gmin w pow. szamotulskim, jest gmina Duszniki, przypominająca wyglądem schludne miasteczko. I tak m. in. w budżecie administracyjnym Dusznik preliminowano na oświatę w r. 1946 ogółem 233.460 złotych, w tym 90.000 zł na remont budynków i lokali szkolnych, zniszczonych wskutek używania ich przez okupanta do rozmaitych celów. Obecnie wskutek troski i dotacji Zarządu Gminnego budynki szkolne znajdują się w należytym porządku: otynkowane, oszklone, dachy wyreperowane, a izby szkolne świeżo odmalowane. W niewierzu i Turowie, gdzie opłotowanie szkół wymagało gruntownej naprawy, Zarząd Gminny dostarczył na miejsce potrzebnego materiału, a pracę oddano do wykonania jednej z miejscowych firm.

Zarząd Gminny zaopatrzył również wszystkie szkoły w drzewo opałowe i węgiel, tak, że mimo mrozów nauka ani na jeden dzień nie zostanie przerwana. W budżecie, który opracowuje się obecnie na rok 1947, przeznaczono także pewne sumy na szkoły i oświatę, gdyż potrzeby w tej dziedzinie są naprawdę wielkie — choćby ze względu na luki jakie w tej dziedzinie poczyniła okupacja. (ik)

Na Pomoc Zimową. Z inicjatywy prezesa Powiatowego Zrzeszenia Młynów p. Aleksandra Matuszewskiego z Dusznik złożyły ofiarę na Pomoc Zimową Młyny „Społem" w Szamotułach w wysokości 10.000 zł i Młyn Duszniki 5.000 zł. Nie wątpimy, że ich śladem pójdą dalsze młyny w powiecie. (ik)

SZAMOTUŁY

Otwarcie świetlicy. W dniu 19 bm. otwarto w budynku „Radiowęzła" w Szamotułach świetlicę dla Rodziny Radiowej. Jest ona dobrze wyposażona w gazety i czasopisma, estetycznie umeblowana i przybrana, dobrze opalona — tak, że z czasem gromadzić będzie chyba licznie młodzież i dorosłych. Z ubolewaniem podkreślić należy, że na otwarcie zjawili się zamiast przyszłych świetliczan prawie sami... zaproszeni goście. Nie było do kogo przemawiać, ani nawoływać do pracy świetlicowej. A program otwarcia świetlicy przygotowany był bardzo starannie i ciekawie. Organizatorzy starali się nie brać tego zawodu zbyt tragicznie. Wszystkie przemówienia miały nutkę humoru i.. nadziei, że warunkami, jakie stworzone zostaną w świetlicy, oraz ciekawymi metodami pracy z nieliczną grupą, przyciągnie się z czasem więcej osób.

Najwięcej wysiłku w zorganizowanie i zdobycie odpowiedniego wyposażenia dla świetlicy włożyli: pp. Kalinowscy, prof. Plachtowa, prof. Polański. (dwb)

Pierwszy wykład ze zorganizowanego przez siebie cyklu popularyzacji prawa wygłosił 18 bm. kierownik tut. Sądu Grodzkiego p. sędzia Matysiak. Tematem było nowe prawo małżeńskie. Warto, aby ciekawy ten wykład powtórzony został jako jeden z wykładów Uniwersytetu Powszechnego w Szamotułach. (ik)

KRONIKA GNIEŹNIEŃSKA

W miejsce życzeń świątecznych

(pr) W miejsce życzeń świątecznych i noworocznych złożyła Komunalna Kasa Oszczędności powiatu gnieźnieńskiego w Gnieźnie kwotę 2000,— zł na Gwiazdkę dla wdów i sierot po więźniach politycznych.

Pierwsza uroczystość gwiazdkowa

(pr) Polski Związek b. Więźniów Politycznych, koło w Gnieźnie, zwołał na niedzielę, 22 bm., godz. 18-tą w sali Hotelu Europejskiego miesięczne zebranie członków i podopiecznych, urządzając zarazem uroczystość gwiazdkową dla sierot i półsierot po zmarłych i pomordowanych w obozach i więzieniach.

Nowy kurs kucia koni

(pr) Powiatowa Szkoła Kucia Koni przypomina, iż z dniem 1 stycznia 1947 rozpoczyna się nowy kurs. Wymagane warunki: ukończenie 19-tu lat życia, umiejętność czytania i pisania oraz złożenie określonego prawem przemysłowym egzaminu na czeladnika. Podania wraz z dołączeniem świadectwa urodzenia, złożenia egzaminu czeladniczego, zdrowia i własnoręcznie napisanego życiorysu składać należy u kierownika szkoły.

Dyżury lekarzy i aptek

Nocny dyżur lekarski pełni 23 bm. dr Chwiałkowski, ul. 3 Maja 5, w Wigilię, 24 bm. dr Eliaszewicz, ul. Chrobrego 5, dzienny w pierwsze święto, 25 bm., dr Buchardt, ul. Lecha 5, nocny, 25 bm. dr Chwiałkowski, ul. 3 Maja 5, dzienny w drugie święto, 26. bm. dr Eliaszewicz, ul. Chrobrego 5, nocny 26. bm. dr Ginelli, Park Kościuszki 5, nocny 27 bm. dr Jakowicz, ul. Stalina 14.

Z aptek dyżuruje od 21-go do 28-go bm. Apteka Miejska, ul. Dąbrówki 1.

Wielki wiec przedwyborczy Stronnictw Demokratycznych w Wieleniu n/Not.

Niedawno odbył się w Wieleniu, staraniem Stronnictw Demokratycznych w sali Steinborowej wielki wiec przedwyborczy. Wiec zgromadził około 600 uczestników, których w imieniu społeczeństwa Wielenia witał p. Wyrwa Józef. Tak imponująca liczba słuchaczy zebrała się w Wieleniu po raz pierwszy od uzyskania niepodległości.

W imieniu Wojska Polskiego mówił por. Dolata, który naświetlił powstanie wojska i bohaterskie wyczyny Armii na wszystkich frontach.

Z kolei zabrał głos podch. Olszak, z-ca komendanta Milicji Pow. Przemówienie przedstawiciela Polskiej Partii Socjalistycznej, p. Purgla, który prostymi słowami porywał słuchaczy, nagrodzone zostało hucznymi oklaskami.

Na zakończenie przemówił starosta pow. Sobański, który omówił osiągnięcia Rządu w dziedzinie gospodarczej i politycznej.

W dyskusji zabierali głos p. Klauziński, Wiśniewski i Wyrwa. Wiec zakończono odśpiewaniem „Roty". (jw)

Za oddanie ostatniej przysługi mojemu najdroższemu mężowi, najukochańszemu i najlepszemu tatusiowi śp.

Edmundowi Krzywińskiemu

za liczne wieńce, kwiaty i wyrazy współczucia składamy wszystkim krewnym i znajomym

serdeczne „Bóg zapłać"

żona z córeczką

Poznań, Fredry 1 m. 16

47815

Państwowa Komunikacja Samochodowa

Oddział 10 w Poznaniu

zawiadamia o likwidacji na okres zimowy od dnia 1. I. 1947 nast. linij autobusowych

Poznań — Warszawa
„ — Łódź
Kalisz — Leszno
„ — Rawicz

oraz skrócenie linij autobusowych **Poznań — Jelenia Góra** na odcinku Świdnica - Jelenia Góra

Poznań - Krotoszyn na odcinku Borek - Krotoszyn.

12-[illegible]

Za oddanie ostatniej przysługi w dniu 16 grudnia 1946 r. mojemu nieodżałowanemu mężowi i ojcu, śp.

Zygmuntowi Denizotowi

składa przewielebnemu Duchowieństwu, władzom, organizacjom i cechom miejscowym, władzy farmaceutycznej, Poznańskiej Izbie Aptekarskiej, Spółdzielni Farmaceutycznej, firmie Barcikowski, wszystkim Krewnym, Przyjaciołom i Znajomym, Obywatelstwu miejscowemu oraz chórowi kościelnemu, za wykonanie żałobnych pieśni, jak również za złożone wieńce i wyrazy współczucia

serdeczne „Bóg zapłać"

żona z dziećmi i rodziną

Kórnik. 47847

Foto - „Uroda"
Zakład Artystycznej Fotografii i Portretów
Dypl. Fotografa J. E. Jesiołowskiego
POZNAŃ, PLAC BERNARDYŃSKI 2
zaprasza na zwiedzenie zakładu i okien wystawowych z nowoczesnymi pracami foto.
Uwaga: Na dzień II święta Bożego Narodzenia Zakład przyjmuje zamówienia na zdjęcia ślubne i rodzinne gwiazdkowe. 45034

Sztandary
46595 Chorągwie, proporczyki, paramenta kościelne
IRENA SZAŁOWA
Poznań, ulica Szkolna nr 3

HURTOWNIA Galanteryjno-Kosmetyczna
Tadeusz FALKOWSKI i S-ka
KALISZ, ul. Kanonicka nr 4 — Telefon 14-81
Galanteria — Kosmetyka
Prowincja za zaliczeniem.
(dawn. Warszawa, Graniczna nr 17) 12-359

Szanownym Kupcom i Konsumentom
przy wspólnym łamaniu opłatka
zasyłam
Życzenia Gwiazdkowe
i Dosiego Roku
„BABKA" 47822.
wł. W. Kasprzak
Poznań, Różana 12 - Tel. 26 60

†

Dnia 22 grudnia 1946 r. zasnęła w Bogu nasza kochana i droga matka, teściowa i babcia, śp.

z Lehmannów

Jadwiga Paczkowska

przeżywszy lat 69.

Pogrzeb odbędzie się w piątek, dnia 27 grudnia 1946 r., o godz. 3-tej z kaplicy cmentarza parafialnego w Kiekrzu.

W smutku pogrążeni
córka, synowie, zięć, synowe i wnuki

Pociąg z Poznania: 7,55 i 8.10. 47801

I. Ż. T. KRENZ
Poznań, Pl. Wolności 11 — Tel. 34-72
sprzedaje kupuje
artykuły techniczne, obrabiarki wszelkie maszyny i motory
46204

Sprzedaż. Zakup
Polecamy: części do wszelkich wirówek do mleka.
Z. Filgierski i Ska
Poznań, św. Marcina 73
12-400

E. KROMCZYŃSKI
STEMPLE
POZNAŃ
UL. ŚW. MARCINA 43
44346

Zorganizowana wysyłka maszyn do szycia i rowerów z Ameryki.
Napiszcie dzisiaj do swych krewnych i przyjaciół w USA i Kanadzie, aby umieścili Wasze nazwisko na liście, przygotowywanej przez:
POLISH - AMERICAN AGENCY
S. 1597, Dep. 98
505 — 5 th Ave.,
New York City, USA
Korespondencja również w języku polskim. Tylko ograniczona ilość maszyn może być wysłana. 12-90

WESOŁY ŚWIĄT
oraz
SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU
Szanownym Odbiorcom i Dostawcom *życzy*
HURTOWNIA DROGERYJNO-KOSMETYCZNA
„CHEMIHURT"
DIONIZY DYCZKOWSKI
POZNAŃ, Walki Młodych 6-10
Telefon 99-73. Telefon 99-73.
47689

†

Dnia 20 grudnia 1946 roku zmarł nagle śp.

Ignacy Gensler

budowniczy-kierownik Oddziału Drogowego przy Zarządzie Miejskim stol. m. Poznania.

W Zmarłym tracimy długoletniego, zasłużonego kolegę.

Cześć Jego pamięci!

Pogrzeb odbędzie się we wtorek, dnia 24 grudnia br., o godz. 10.30 z kaplicy cmentarnej na Górczynie.

Stowarzyszenie Techników w Poznaniu

47721

Obuwie ortopedyczne
wykonują
Bracia Jaroccy
Poznań, Małejki 11. Tel. 74-64
47737

Życzenia
„WESOŁYCH ŚWIĄT"
oraz
„DOSIEGO ROKU"
WSZYSTKIM SZAN. KLIENTOM
zasyła
POZNAŃSKA WYTWÓRNIA KONFEKCJI SP. Z O. O.
47251 **POZNAŃ, GARNCARSKA 9 — TEL. 26-71**

BIURO ODBUDOWY PORTÓW w Gdańsku
zakupi
100 sztuk kombinezonów
ewentualnie materiał
Zgłoszenia kierować BOP Wydział Gospodarczy Wrzeszcz, Morska 22. 12-356

HURTOWNIA
galanterii drogeryjnej, kosmetyk, perfumerii, szczotek i pędzli
C. ADAM
Poznań, plac Wolności 8 - tel. 99-50
12-399

Wielebnemu Duchowieństwu, Zarządom i Członkom KS „Warta" i Polskiego Związku Bokserskiego, Kolegom i Przyjaciołom drogiego Zmarłego, wszystkim Krewnym i Znajomym za udział w pogrzebie śp.

Franciszka Głowackiego

oraz za liczne, wzruszające dowody współczucia, wieńce i kwiaty, składa serdeczne

„Bóg zapłać"

w smutku pogrążona
żona z rodziną

47839

12-243

Taśmy mosiężne
i miedziane
szerokości od 30 do 400 mm, grubości od od 0,10 do 0,15 mm każdą ilość
kupi natychmiast
Auto-Montaż
Dolna Wilda nr 13
Tel. 12-26. 47576

Wydział Powiatowy
w Śremie

ogłasza, że w dniu 28 grudnia 1946 r. o godzinie 11-tej przed południem sprzeda w drodze publicznej licytacji najwięcej dającemu:

jednego konia (źrebną klacz zarodową),
jedną powózkę wyjazdową na pełnych gumach w dobrym stanie,
jedną powózkę wyjazdową na gumach samochodowych (uszkodzoną).

Licytacja odbędzie się w podwórzu Wydziału Powiatowego przy ulicy Mickiewicza 17.

Osoby, biorące udział w licytacji winny wpłacić w kasie Wydziału Powiatowego przed rozpoczęciem licytacji wadium w kwocie 20 000,— zł.

W razie niedostatecznej ilości kupujących, to jest poniżej 5 osób, licytacja nie odbędzie się.

12-424

BIURO ODBUDOWY PORTÓW w GDAŃSKU
zakupi natychmiast
3 kompletne maszyny do buchalterii przebitkowej
Oferty na całość lub na poszczególne maszyny kierować: BOP Wydział Gospodarczy W zeszcz-Morska 22
12-507

Nakrycia stołowe — Brzytwy — Maszynki do mięsa
Młynki do kawy, maku i pieprzu
Foremki — Korytka i blachy do pierników
Naczynia aluminiowe i emaliowane — Prodiże.
Artykuły kuchenne i gospodarcze — Powrozy
Kolana — Rury — Ruszty — Armatura piecownicza
Łyżwy — Artykuły podarkowe
Termosy
Narzędzia dla Przemysłu — Rzemiosła i Rolnictwa
poleca i kupuje
47695

Posiadam duży magazyn
centrum Łodzi, plac Wolności, wyrobione stosunki z hurtownikami branży kolon.-spożyw., przyjmę przedstawicielstwo poważnych wytwórni. — Zgłoszenia: Łódź, Nowomiejska 4, m. 90. 10-172

M. Matuszewski Nast.
POZNAŃ M. FOCHA 32
Telefon 61-11, 71-33. Zmarłych od 14 do 16

W. & St. Hedinger
Poznań — ul. Przecznica 9
rok założenia 1903
Ogrzewania centralne — urządzenia sanitarne — kuchnie parowe — pralnie mechaniczne — wentylacje itd.
Biuro techniczne: ul. Przecznica 9, tel. 70-27
Składnica i warsztaty: ul. Skarbowa 17, tel. 49-80
12-431

Z najlepszymi życzeniami
z okazji Świąt Bożego Narodzenia
oraz
Nowego Roku
PANSTWOWA CENTRALA HANDLOWA
ODDZIAŁ WOJEWÓDZKI W POZNANIU, ŚW. MARCIN 65
poleca: ARTYKUŁY SPOŻYWCZE, CUKIERKI, WINA, TEKSTYLIA
PAPIERY PIŚMIENNE I PAKOWE, KOSMETYKI
3939

Serdeczne Życzenia Świąteczne
składa
swoim Szanownym Odbiorcom, Klientom Przyjaciołom
DELICJA
Wytwórnia — Hurt Cukrów i Czekolady
właściciel: LEON KACZMAREK
Poznań — Św. Marcin nr 27 — Telefon 42-79
47140

Zdrowych Świąt oraz
Pomyślnego Nowego Roku
życzy swoim Odbiorcom
Dom Handlowy
Szczepański, Bachorz i S-ka
Poznań, ul. Szewska 20a - tel. 35-69
47820 *Reprezentacje fabryk „Luba" i „Ha-Es-Es"*

Z okazji Świąt i Nowego Roku
składam swym Klientom i Sympatykom
najserdeczniejsze życzenia
46553
SMAK
ul. Roman Igler — Poznań, ul. Zielona nr 7

Zdrowych i Szczęśliwych Świąt
oraz 47796
Dosiego Roku
życzy
Szanownej Klienteli
Fa K. PERZ, Al. Hetmańska 32

Zdrowych i Wesołych Świąt
oraz
Dosiego Roku
Szan. Klienteli, Odbiorcom i Konsumentom
składa
Fa BONIKOWSKI
Wytwórnia Cukrów i Czekolad
47-504 Poznań, 23 Lutego 23

Szczęśliwych
Świąt Bożego Narodzenia
oraz
Pomyślnego Nowego Roku
Szanownym Klientom życzy
Hurtownia Galanterii i Dewocjonaliów
Sieradzki i Synowie
Poznań, ul. Wałki Młodych 10 - Tel. 37-38 36-45
12-447

46170

Szczęśliwych Świąt
Pomyślnego Nowego Roku
życzy
Szanownym Odbiorcom
J. Raczkiewicz
Hurt. towarów krótkich, pończoch i bielizny
Poznań, Stary Rynek 93
47410

WESOŁYCH ŚWIĄT
i
DOSIEGO ROKU
życzymy wszystkim naszym
stałym
BYWALCOM i SYMPATYKOM
KAWIARNIA
„WIELKOPOLANKA"
Św. Marcin 25.
47681

Hurtownia Towarów Krótkich
Bielizny i Galanterii
Bronisław Janda
Poznań, ul. Wielka 19
Telefon 45-63
12-447

Wulkanit
ul. Mostowa nr 14a wulkanizuje opony rowerowe — dętki — śniegowce — kalosze — obuwie oraz wszelkie wyroby gumowe — wprawia zamki — zatrzaski i odnawia. 47577

Z okazji 12-580
Świąt Bożego Narodzenia i Nowego Roku wszystkim swoim odbiorcom i dostawcom składa
Życzenia Świąteczne i Noworoczne
Oddział „Społem" w Lesznie

A. SZAFRANEK Sen., POZNAŃ
BUDOWA OGRZEWAŃ CENTRALNYCH — WENTYLACJI i URZĄDZEŃ SANITARNYCH
WARSZTATY: Dąbrowskiego 87, tel. 20-31.
Rok założenia 1898 12-586
BIURA: Fredry 3, tel. 20-30

Szanownym odbiorcom
„Wesołych Świąt"
i
„Dosiego Roku"
życzy
47593

Wszystkim naszym Dostawcom i Odbiorcom
składamy życzenia
ZDROWYCH i WESOŁYCH ŚWIĄT
oraz
DOSIEGO ROKU
HURTOWNIA PAPIERU
ARTYK. PIŚMIENNYCH i POLIGRAFICZNYCH
ALEKSANDER JAKUBOWSKI
POZNAŃ, Al. Marcinkowskiego 20 I piętro Dom Pocztowca Tel. 38-72 i 38-73.
ODDZIAŁ w SZCZECINIE, ul. Małkowskiego 26 wejście z ul. Bogusława Tel. 584.
47817

SERDECZNE
ŻYCZENIA ŚWIĄTECZNE
I DOSIEGO ROKU
SKŁADA SWOIM SZANOWNYM DOSTAWCOM I ODBIORCOM
T. H. BARELKOWSKI
PORCELANA — — — — — — — SZKŁO
POZNAŃ, Kraszewskiego 3
Telefony: 64-07 i 64-08.
12-577

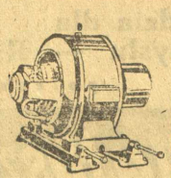

Największy
wybór lamp, żyrandoli, oświetleń reklamowych — centralny skład sprzedaży żarówek, wszelkich artykułów elektrotechnicznych i radiowych — zakładanie instalacji dla siły i światła. Naprawa wszelkich maszyn elektrycznych.

Franciszek Fieske
dyplomowany elektrotechnik
Koncesjonowany
Zakład Elektrotechniczny
POZNAŃ — ULICA PÓŁWIEJSKA NR 7 — TELEFON NR 22-60 i 22-61
12-546

Zdrowych i Szczęśliwych
Świąt Bożego Narodzenia
SZAN. KLIENTELI
składa
Hurtownia Galanterii
W. IGNACZAK
Poznań, ul. Piekary 1 46792

Szanownym naszym Klientom
Zdrowych i Szczęśliwych
Świąt Bożego Narodzenia
oraz
Dosiego Roku
47558
życzy
CHEMIKALIA
POZNAŃ, Św. Wojciecha 2a. Tel. 48-41

Swoim Klientom
Szczęśliwych
Świąt Bożego Narodzenia
oraz Dosiego Roku
życzy
„JEDYNA"
Wielkopolska Fabryka Pasty do obuwia i podłóg
POZNAŃ — Al. Marcinkowskiego 7
47557 Telefon 43-23 i 21-04

Wesołych Świąt oraz
Pomyślnego Nowego Roku
wszystkim naszym PP. Odbiorcom życzy F-a
12-565
»Dom Zabawek«
Prałat i Wolf
Hurtowa sprzedaż zabawek. — Poznań. 27 Grudnia 3 - tel. 13-20

Wszystkim naszym Szan. Odbiorcom i Znajomym składamy serdeczne życzenia Zdrowych i Szczęśliwych Świąt
Reprezentacje i sprzedaż artykułów piśmiennych
12-415 Łajdyk i Godziński
Poznań, ul. Wroniecka 15. Tel. 43-78

Szanownej Klienteli i wszystkim Znajomym
szczęśliwych
Świąt Bożego Narodzenia
oraz
Dosiego Roku
życzy
TADEUSZ KRYSZCZYŃSKI, jubiler
Poznań, ul. Walki Młodych 9 (Podgórna)
Telefon 42-95 i 44-02 45-816

Wszystkim naszym Odbiorcom
Zdrowych, Wesołych Świąt
oraz Dosiego Roku
życzy
Wytwórnia soków
I. BURKIECIAK
ul. Gąsiorowskich 10, telefon 74-77
47608

ZDROWYCH ŚWIĄT
I SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU
życzy swoim Klientom
Mały Bazar
POZNAŃ, Paderewskiego 11, nad Arkadami
12-500

Szan. naszym Klientom
„Wesołych Świąt"
życzy

W niedziele i święta przyjmuje się zamówienia
47583

ZDROWYCH i WESOŁYCH ŚWIĄT
oraz DOSIEGO ROKU
życzy wszystkim Klientom i Dostawcom
Fa FR. PLUTA
47520 POZNAŃ, PÓŁWIEJSKA 20
SKŁAD CUKRÓW, CZEKOLADY I PIERNIKÓW
(przed wojną Żydowska 28)

ZDROWYCH I WESOŁYCH ŚWIĄT
oraz DOSIEGO ROKU
życzy
swym Szanownym Klientom i Sympatykom
HELENA KOCZOROWSKA
Specjalny Magazyn Obuwia
47571 POZNAŃ, św. Marcin 64

Wesołych Świąt
oraz Dosiego Roku
wszystkim Szanownym Klientom życzy
47235
HURTOWNIA WŁÓKIENNICZO-GALANTERYJNA L. KONIECZNY
POZNAŃ, DĄBROWSKIEGO 5/6
II piętro Telefon 38-50 II piętro

Wszystkim Odbiorcom
Zdrowych i Wesołych Świąt
47832
Bracia LILPOP - SZULC i Ska
POZNAŃ, Armii Czerwonej 4 - Tel. 34-80

„Wesołych Świąt" oraz „Dosiego Roku"
życzy swym Klientom i Sympatykom
»EMKA«
Właściciel M. Włodarczak
Poznań, ul. Wrocławska 30 — Telefon 26-52
Zakłady Radio-Elektrotechniczne — Gramofony — Instrumenty muzyczne
47238 Maszyny do pisania i szycia

Uwaga! Uwaga!
Wulkanizacja wszelkich opon i dętek
Specjalność śniegowce.
Fachowo i szybko
Grobla nr 24
47755

Ceny hurtowe Ceny hurtowe
Towary
włókienniczo-galanteryjne
46709
Poznań — ul. Fr. Ratajczaka nr 10 parter

Szanownym Dostawcom i Odbiorcom
ZDROWYCH I WESOŁYCH
ŚWIĄT BOŻEGO NARODZENIA oraz DOSIEGO ROKU
życzy
M. WOŚ
Hurt Cukrów-Czekolady
POZNAŃ, ul. 23-go Lutego 1 (Pocztowa)
Tel. 32-12.
47587

WESOŁYCH ŚWIĄT
oraz
DOSIEGO ROKU
12-311 wszystkim P. T. Odbiorcom i Dostawcom życzy
HURTOWNIA GALANTERII L. KORSKA i SKA
Telefon 156-52 ŁÓDŹ, PL. WOLNOŚCI 2 Telefon 156-52

NAJLEPSZE ŻYCZENIA ŚWIĄTECZNE
oraz
DOSIEGO ROKU
swym Klientom i Sympatykom
składa
PRZEDSTAWICIELSTWO FABRYKI
»DAIMON« M. MIELCARSKI - POZNAŃ
TELEFON 43-18 RZECZYPOSPOLITEJ 8 TELEFON 43-18
46-356

ZDROWYCH ŚWIĄT
i
SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO ROKU
życzy
naszym Szanownym Klientom
Magazyn Dywanów
ANTONI MARKWITZ
Poznań, Aleje Marcinkowskiego 19.
Telefon: 34-26. Telefon: 34-26.
47586

„Café George“
Tel. 40-41 Tel. 40-41
w Poznaniu, al. Marcinkowskiego nr 13
urządza w dniu 26 XII 46 od godz. 22 dla swych stałych miłych Gości i Sympatyków
Wieczorek Taneczny
przy choince urozmaicony występami pieśniarek kolędowych na który uprzejmie zaprasza gospodarz
47650

NAJSERDECZNIEJSZE ŻYCZENIA ŚWIĄTECZNE oraz DOSIEGO ROKU
życzy wszystkim Klientom
„FARYS“
Hurtownia Cukrów i Czekolady
POZNAŃ, ul. Niedziałkowskiego 27 (przy dworcu autobusowym).
47744

Najserdeczniejsze Życzenia Świąteczne
47811 swoim Odbiorcom przesyła
Wytwórnia Artykułów Podróżnych
A. FLORCZAK
POZNAŃ, ulica Kramarska 19/20 I. piętro

Zdrowych i Wesołych Świąt
oraz
Dosiego Roku
życzy
Swoim Szan. Odbiorcom i Przyjaciołom
Wytwórnia Bielizny A. KACZMAREK
Poznań, Zamkowa 7a — Telefon 21-03
47812

UDZIAŁOWCOM I KLIENTOM
Zdrowych i Wesołych Świąt
oraz „Dosiego Roku“
życzy
SPÓŁDZIELNIA SPOŻYWCÓW
„Jedność“
z odp. udz. 47781
Poznań, ul. Dąbrowskiego 83/85 - tel 3389.

DBAJ O ZĘBY!
VITAMIDONT
WITAMINOWA PASTA DO ZĘBÓW
POZNAŃSKIE LABORATORIUM CHEMICZNE
POZNAŃ, WAŁY ZYGMUNTA AUGUSTA 10a TEL. 49-69
47405

Wszystkim naszym Odbiorcom, Dostawcom, Przyjaciołom i Znajomym życzy
Zdrowych i Wesołych Świąt
oraz
Pomyślnego Nowego Roku
Fabryka Czekolady Cukrów
L. POMORSKI i Ska
Poznań, ul. Kantaka nr 9 — Telefon 72-08
47607

Zdrowych 47835
i Wesołych Świąt
oraz
Dosiego Roku
wszystkim Odbiorcom życzy
HURTOWNIA Nr 18
Porcelany, fajansu i wyrobów szklanych
POZNAŃ, Raczyńskich 12
Prosimy zanotować nowe telefony:
Dyrekcja 47-15 i 92-97
Sekretariat i biuro sprzedaży 92-98 i 22-98
Po godzinach urzędowych 92-98

Edward Przeworski
Poznań, Prusa 17
Pracownia drewniaków i okuląków
12-401

Wszystkim naszym Odbiorcom
życzymy
Zdrowych i Wesołych Świąt
oraz
Dosiego Roku
CENTRALNA DROGERIA
J. CZEPCZYŃSKI
Poznań, Grochowe Łąki 3
Tel. 27-77
Od 27 do 31. 12. 46 z powodu inwentury magazyny będą zamknięte.
47831

Wszystkim moim Odbiorcom P. T. Kupcom
Zdrowych Wesołych Świąt
oraz Nowego Roku
życzy
„Krawat Poznański“
Wytwórnia
właść. Czesław Wejchmann
Poznań, ul. Wrocławska 13
47813

ZDROWYCH ŚWIĄT
oraz
DOSIEGO ROKU
życzy swoim odbiorcom i sympatykom
„Elka“
Fabryka Drażetek i Czekolady
POZNAŃ, Grudzieniec 19
Telefon 26-40.
47774

Życzenia Świąteczne
oraz Dosiego Roku
składa swoim Szan. Odbiorcom i Przyjaciołom
Foto - Drogeria Bałtycka
POZNAŃ — ulica Dąbrowskiego nr 14-16
Telefon 21-22. Telefon 21-22.

Życzenia
Świąteczne i Noworoczne
składa swoim Klientom
HENRYK MARCINIAK
Materiały Budowlane
POZNAŃ, ulica Kraszewskiego 10
47767

Szanownym naszym Klientom
Wesołych Świąt
oraz
Szczęśliwego Nowego Roku
życzy
Poznański Skład Pianin - Fortepianów
Poznań, Ogrodowa 1, narożnik Półwiejskiej
47834

Zdrowych i Wesołych Świąt
oraz
Pomyślnego Nowego Roku
naszym Odbiorcom i Dostawcom
życzy
WYTWÓRNIA CHEMICZNA
„Beskid“
właśc. W. KOSSEL
POZNAŃ, UL. BUKOWSKA 11a
47771

Wesołych i Zdrowych Świąt
oraz
Szczęśliwego Nowego Roku
naszym Szan. Odbiorcom życzy
WYTWORNIA KONFEKCJI DAMSKIEJ
Fr. JACEK i Syn
Poznań, ul. Gołębia 5 I p. Tel. 29-74
12813

Zdrowych i Wesołych Świąt
oraz
Szczęśliwego Nowego Roku
życzy
SWEJ SZANOWNEJ KLIENTELI
LEON RYCHLEWSKI PRACOWNIA OBUWIA DAMSKIEGO
POZNAŃ, Sew. Mielżyńskiego II
47805

Znaczki pocztowe
Kupuje i sprzedaje najkorzystniej
DOM FILATELISTYCZNY
JAN WITKOWSKI
POZNAŃ, Św. Marcin 18 I piętro tel. 27-81
Na prowincję wysyłamy cenniki!
46710

Swym Szanownym Odbiorcom
Wesołych Świąt oraz
Dosiego Roku
życzy
47726
Fa KALIKLORA
Fabryka pasty do zębów
WARSZAWA — WIDOK NR 11

PRACOWNIA GORSETÓW
MARIA ŁYSZKIEWICZ
Poznań, Niegolewskich 10 m. 9
Wykonuje miarowo: gorsolety, gorsety, pasy na ciążę, paski sportowe i t. d.
Specjalność: biustonosze
47183

Wszystkim naszym Szan. Odbiorcom i Dostawcom
składamy najserdeczniejsze życzenia
Świąteczne i Noworoczne
H.S.K. Ł.K. Ska POZNAŃ
Hurtownia Sprzętów Kuchennych
Ł. KANIEWSKI i Ska
POZNAŃ
Wszystkich Świętych 3
Telefon 26-83
47-807

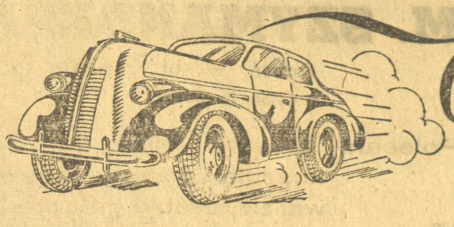

WUL-GUM

Ignacy Kwiatkowski

POZNAŃ, WIELKIE GARBARY 15
TELEFONY: 21-36 i 55-61

SKŁAD OPON I DĘTEK SAMOCHODOWYCH
ZA ŁADY WULKANIZACYJNE

Szanownym Odbiorcom i Klientom składam serdeczne życzenia

Świąteczne i Noworoczne.

Zarazem dziękuję za dotychczasowe darzenie mnie zaufaniem i proszę o dalsze poparcie

47388

Życzenia
Wesołych Świąt oraz Dosiego Roku
składa wszystkim Klientom
„LLOYD WIELKOPOLSKI"
PRZEDSIĘBIORSTWO EKSPEDYCYJNO - TRANSPORTOWE
POZNAŃ
TELEFON 31-71 ULICA KOZIA 20 TELEFON 95-95

46179

Wesołych Świąt
i Dosiego Roku
życzy
„Gastronomia"
Zakład II: M. Focha 70
i Zakład III: Piekary 7

47667

ZDROWYCH I POMYŚLNYCH ŚWIĄT
życzymy
wszystkim naszym szanownym Odbiorcom
HURTOWNIA BŁAWATÓW „TEKSTYL"
Prusakiewicz i Lindner
POZNAŃ, Stary Rynek 44
Telefon 35-71

47402

Zdrowych i Wesołych Świąt
oraz
„Dosiego Roku"
życzy swoim Szan. Odbiorcom i Konsumentom
WYTWÓRNIA PUMPERNIKLU
Józef Adam
Poznań — ul. Poznańska nr 8/10 — Tel. 26-30

47465

Wesołych Świąt
i Dosiego Roku
swoim Sympatykom
życzy
Restauracja „EUROPA"
Sew. Mielżyńskiego nr 18

47669

Zdrowych i Wesołych Świąt
oraz szczęśliwego Nowego Roku
wszystkim odbiorcom składa
Jan Walczak
Przedst. Fabr. E. Wedel
Poznań, Paderewskiego 3

12-587

Wszystkim naszym Szanowym Klientom
serdeczne życzenia Świąteczne
oraz szczęśliwego Nowego Roku
składa Firma
REMA MASZYNY BIUROWE
Wacław Czajka i S-ka
Poznań — ul. św. Marcin nr 5 — Tel. 44-07

74507

Wesołych Świąt
oraz
Szczęśliwego Nowego Roku
naszym Szanownym Odbiorcom i Dostawcom
życzy
Fa. „ZNICZ"
Wytwórnia Gilz i Kartonaży
POZNAŃ, Kramarska 4. Telefon 48-06

47696

Szanownym Klientom
i Odbiorcom
Wesołych Świąt
i Dosiego Roku
życzy
FABRYKA CHEMICZNA
M. KRZYMAŃSKI
POZNAŃ, Ul. KORONKARSKA 8

47067

Szanownym Odbiorcom i Znajomym
ZDROWYCH I SZCZĘŚLIWYCH ŚWIĄT
BOŻEGO NARODZENIA
oraz
DOSIEGO ROKU
składa
Fa. JÓZEF ŁOWIŃSKI
Pracownia Sztandarów i Paramentów Kościelnych
POZNAŃ, W. Garbary 45 — Tel. 39-05

47556

Wesołych Świąt
i Dosiego Roku
swoim Odbiorcom i Dostawcom życzy
Wytwórnia Dewocjonaliów
„BAZAR KATOLICKI"
właściciele: Jadwiga i Mieczysław Kawałkowie
Łódź, Sienkiewicza 49

12-217

Naszym Szanownym Klientom z Poznania i prowincji życzymy
Wesołych i Zdrowych Świąt
oraz
pomyślności w Nowym Roku
„KROSIENKO"
Magazyn Wełny i Jedwabiu
Muchowiecki - Majewski
Poznań, ul. 27 Grudnia 10, tel. 95-97

47787

Wesołych Świąt i Dosiego Roku
życzy
swym Klientom
H. GRZĄDZIELSKI
Hurt Rok zał. 1919 Detal
Maszyny — Jelita
Przybory rzeźnicze
POZNAŃ, Wroniecka 16
Telefon 21-49

12-428

Wesołych Świąt
wszystkim Klientom
życzy firma
H. PIOCH
Poznań
Św. Marcin 73

12-339

Polecamy w wielkim wyborze
WÓDKI, LIKIERY i WINA
po cenach monopolowych
w naszym sklepie przy ul. Kramarskiej 19 20
Spółdzielnia Spożywców
„Jedność"
z odp. udz. w Poznaniu

47782

Wesołych Świąt
oraz
Dosiego Roku
życzę Szan. moim Odbiorcom, Dostawcom i Znajomym —
Józef Rybczyński
Hurt cukrów, budyni, proszków do pieczenia i przedstawicielstwo „KARAMEL" — Krotoszyn
POZNAŃ — ul. Piaskowa 2
przy Tamie Garbarskiej — Telefon 32-13

47550

Uprzejmie zawiadamiamy naszych Szanownych Odbiorców, że z dniem 21 grudnia 1946 r. przenieśliśmy nasze
biuro sprzedaży drobnicowej
z lokalu przy al. Marcinkowskiego 15 do nowego lokalu
PRZY UL. KANTAKA 5
Przy tej sposobności składamy wszystkim naszym Odbiorcom, Dostawcom i Przyjaciołom
najserdeczniejsze życzenia
z okazji świąt Bożego Narodzenia i Nowego Roku

SKŁADY PAPIERU I TEKTURY
STANISŁAW DOLEWSKI
Spółka Komandytowa
Centrala: Poznań, ul. Przemysłowa 25, tel. 48-80 i 46-91
Sprzedaż drobnicowa: ulica Kantaka nr 5, tel. 23-01
Oddziały: Warszawa, ul. Lwowska 17, tel. 870-90;
Łódź, ul. Piotrkowska 108, tel. 214-85.
Sprzedaż detaliczna: ul. Piotrkowska 42, tel. 210-07

47355

MEBLE 47353
wszelkiego rodzaju
sypialnie, jadalnie, gabinety, saloniki, kuchnie, urządzenia biurowe, tapczany, leżanki, krzesła, stoły okrągłe, materace itp. poleca
E. MATYKLASIŃSKI i S-ka
15 POZNAŃ - WROCŁAWSKA 15
TELEFON 48-55

M. SZYMANDERA
Poznań — ul. Kramarska 19/20
u wylotu Pocztowej
Polecamy bławaty, bieliznę damską koszule i piżamy męskie walizki, torebki, galanterię
12-397

Portale, obramowania okien, parapety okienne i parkany
Pomniki, tablice pamiątkowe, rury studzienne i kanalizacyjne
oraz
wszelkie prace w zakres kamieniarstwa i budownictwa wchodzące
wykonuje
Nikodem Drzewiecki
mistrz kamieniarski
POZNAŃ — Aleja Pułaskiego 2
Telefon: 46-44 47748

Instrumenty muzyczne
smyczkowe, dęte, akordeony
oraz wszelkie przybory
Polecam również moją pracownię
Zygmunt Liebig
Poznań
Kraszewskiego 9 b
12-398

Centrala Produktów Naftowych
Oddział Wojewódzki w Poznaniu
zawiadamia, że w dniach 2 i 3 stycznia 1947 r.
z powodu inwentury nieczynne
będą wszystkie składy i bazy na terenie woj. poznańskiego.
Stacje benzynowe będą otwarte.
12-327

ŚWIATŁOKOPIE
FOTOKOPIE dokumentów
POWIELANIE
WYKONUJE
Paleta
SKŁAD PAPIERU - POZNAŃ
KRASZEWSKIEGO 2, tel. 40-67
47818

Maszyny
Artykuły biurowe
Zakup — Sprzedaż
Naprawa
Maszyn biurowych
Wacław Rohowski i Ska
Poznań, ul. Sew. Mielżyńskiego 18 — Tel. 43-25
47811

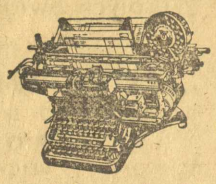

Wytwórnia Maszyn Młyńskich
LEON BINDER
Poznań, ul. Strzałowa 2. Tel. 42-85
Budowa młynów, spichrzów, silosów, maszyn młyńskich, maszyn do wyrobu kasz jęczmiennych, śrutowników uniwersalnych i gospodarczych — Rowkowanie walców młyńskich. — Poleca artykuły młyńskie jak: gazę jedwabną, gurty elewatorowe, bawełniane i konopne, siatki metalowe oraz materiały do wylewania kamieni.
12-441

Ubrania, płaszcze, kurtki
męskie i chłopięce
Spodnie długie i bryczesy
Artykuły męskie i walizki
poleca
najkorzystniej i w wielkim wyborze
DOM KONFEKCYJNY
Poznań, Dąbrowskiego 8
47396 Telefon 27-71

PRACOWNIA HAFTÓW artystyczno-kościelnych
M. Kwiatkowski
Poznań, ul. Staszica 14 m. 1
Dojazd: 2, 5, 7
Wykonuje: **sztandary**, ornaty, kapy, dalmatyki, baldachimy, stuły, bursy, birety itd.
47411

HURTOWA SPRZEDAŻ
wyrobów papierowych — artykułów piśmiennych—przyborów szkolnych
wszelkiego rodzaju opakowań cukierkowych
do maszynowego i ręcznego zawijania 47412
Projektowanie wszelkich opakowań
SKÓRA i Ska
POZNAŃ, STARY RYNEK 98-100 - Telef. 32-81

Wełnę
na blezery, pulowery
oraz
bieliznę, pończochy i galanterię
poleca
W. SZWARCOWA
daw. L. Buślakiewicz
ul. 23 Lutego 1 (daw. Pocztowa) 12-340

Z Poznania
do Bydgoszczy, Łodzi, Warszawy, Wrocławia i Katowic
i z powrotem
wszelkie transporty samochodowe i kolejowe załatwia sprawnie i terminowo
»LLOYD WIELKOPOLSKI«
Przedsiębiorstwo Ekspedycyjno-Transportowe
Poznań
Biuro i Ekspedycja: ul. Kozia 20.
Tel. 31-71.
46173

Ministerstwo Przemysłu
Centrala Krajowych Surowców Włókienniczych
Delegatura w Poznaniu

Zakupuje każdą ilość

wełny krajowej
włókna lnu i konopi

na korzystnych warunkach za gotówkę, przy czym dostawca ma prawo nabycia po cenach komercyjnych do wysokości wypłaconej należności materiały wełniane lub włóczki.

W ostatnim kwartale rozliczeniowym przeciętny zasadniczy stosunek wyniósł:

za 1 kg włóczki o zawartości 70 % żywej wełny — 4 kg wełny surowej niepranej
za 1 m materiału o zawartości 60 % żywej wełny — 4,30 kg wełny surowej niepranej
za 1 m materiału o zawartości 100 % żywej wełny — 12,5 kg wełny surowej niepranej

Kupujemy również włosie końskie od 250,— do 700,—zł za 1 kg w zależności od gatunku

Zgłoszenia kierować pod adresem:

MINISTERSTWO PRZEMYSŁU
Centrala Krajowych Surowców Włókienniczych Poznań, ul. Chełmońskiego 9, tel. 71-63 i 69-75. Skrót telegr.: Cekaeswu Poznań

Południowe powiaty woj. poznańskiego obsługuje Agencja Ministerstwa Przemysłu Centrala Krajowych Surowców Włókienniczych Leszno, ul. Leszczyńskich nr 38, telefon 725

12-578

Najnowsze
modele futer
wykonane w własnej pracowni
oraz bogato zaopatrzony dział
Konfekcji i Galanterii Damskiej
poleca firma
Futra
Benon Kaulsch
Poznań, 27 Grudnia 4, tel. 12-73
47242

Naprawy
i konserwacje urządzeń telefonicznych przeprowadza
„TELEFONIA"
Poznań, Kramarska 25
Telefon 45-38
47581

Młyn prywatny poszukuje zaraz doświadczonego
MECHANIKA SPECJALISTY
do prowadzenia motoru na gaz ssany.
Osobiste zgłoszenia lub pisemne pod adresem: Młyn Motorowy Rakoniewice, Pozn., pow. Wolsztyn. 12-504

Dyrektor
instytucji kredytowej (K. K. O.)
na niewypowiedzianym stanowisku zmieni posadę niekoniecznie w bankowości.
Oferty „Głos Wielkopolski" nr 47769.

Zaginął
pies dog
brązowy — nakraplany.
Zwrot
za wynagrodzeniem
A. KACZMAREK,
ul. Zamkowa nr 7,
47814

Państwowe Przedsiębiorstwo Budowlane
„Pion"
12-717
Centrala Gniezno Witkowska 5 Tel. 17-55
wykonuje wszelkie prace budowlane na i podziemne
Własna stolarnia, suszarnia i obróbka drewna

Meble jak: SYPIALNIE KUCHNIE STOŁOWE URZĄDZENIA poleca GABINETY BIUROWE okazyjnie MAGAZYN MEBLI St. Janiak POZNAŃ RYBAKI NR. 6
45628

OGŁOSZENIA DROBNE

P. K. O. V — 4499 Konto: Bank „Społem" nr 3

Biuro Działu Ogłoszeń czynne w dni powszednie od 8-mej rano do 20-tej, w soboty od 8-mej rano do 18-tej w Poznaniu przy ul. Wyspiańskiego 10, I piętro. — Tel. 64-75. — Za terminowy druk ogłoszeń Administracja nie odpowiada.

Lekarskie

Gabinet Kosmetyki Leczniczej N. Siengalewiczowej W. Relskiej pod stałą opieką lekarską, ul. Dąbrowskiego 23, I ptr. Racjonalna pielęgnacja skóry i włosów — Elektro- i światłoleczniczo — Usuwanie defektów skóry — Masaż — Farbowanie brwi i rzęs. — Porady bezpłatne! — Kremy, pudry mleczka „Iris". 47334

Wolne posady

Poszukuję rutynowanej gosposi z referencjami. Adres wskaże „Czytelnik", Armii Czerwonej 1. 46863

Gosposię starszą względnie dziewczynę do wszystkiego. Leszczyńskiego 11, m. 1. 47374

Mistrz ślusarsko-tokarski, energiczny, rzutki, zdolny, na stanowisko mistrza warsztatów, potrzebny od 1 stycznia 1947. — Oferty „Głos Wielkop." nr 12-444.

Służąca do wszystkiego czysta, uczciwa, na stałe. Warunki, traktowanie dobre. Płowiecka 7 m. 2. 47838

Dziewczyna do wszelkich prac domowych od 1. I. 47, ul. Grodziska 18a m. 1 47770

Uwaga! Państwowe Nieruchomości Ziemskie, Zespół Żórawin, pow. Wrocław, przyjmą natychmiast: 2 kowali, 2 stelmachów, 3 ogrodników i każdą ilość robotników i robotnic rolnych, warunki pracy wg umowy zbiorowej, wolne mieszkanie, każdy przybywający pracę otrzyma dodatkowe 5 q żyta na zagospodarowanie. Administrator Z. P. N. Z. Zespołu Żórawin, pow. Wrocław. 12-350

Szuka posady

Samotna doświadczona wdowa z praktyką i referencjami przyjmie posadę kierown. pensjonatu, bursy lub stołówki. Oferty: Poznań, Powidzka 5 m. 1. 47790

Mistrz ślusarsko-tokarski, energiczny, rzutki, zdolny, na stanowisko mistrza warsztatów, potrzebny od 1 stycznia 1947. — Oferty „Głos Wielkop." nr 12-444.

Państwowa Spółdzielnia
poszukuje
kierownika księgowości
obeznanego z systemem „Perfecta"
Oferty kierować do „Głosu Wielkopolskiego" pod nr 47527
47617

Potrzebna rodzina na deputat, szwajcar samotny, służącą do prac domowych. Skibiński, Zegowo, poczta Buk. 47616

Kucharka i dziewczyna potrzebne zaraz do restauracji. Wielkie Garbary 25. 47644

Kwalifikowanych winiarzy, ociarzy, konserwiarzynowych i zdolnych chemików na samodzielne stanowiska poszukuje poważna państwowa instytucja. Płaca według umowy. — Oferty: Wrocław, Lelewela 2, dyrektor techniczny. 47569

Fryzjerka od 27. XII. 46 r. na stałą posadę potrzebna. Jackowskiego 9. 47466

Rutynowany przedstawiciel branży spożywczej zaprowadzony. Oferty: „Gł. Wielkopolski" nr 47772.

Ogrodnik potrzebny od 1. 1. 1947 do większego ogrodu handlowego w Państw. majątku. Reflektuje się na fachowca z dłuższą praktyką w wczesnym warzywnictwie — sadownictwie. Of.: „Głos Wielkop." nr 47750.

Gospodyni dobrym gotowaniem do 1 osoby (przemysłowiec), miasto blisko Poznania, potrzebna od Nowego Roku. Oferty: „PAR", Ratajczaka 7, pod „12,1029". 47833

Pomocnica domowa poleconą dobrym gotowaniem małżeństwa bezdzietnego potrzebna zaraz do Warszawy, dobre warunki. Zgłoszenia: Żupańskiego 16 m. 8. 47739

Pomoc domową przyjmę natychmiast własną pościelą. Zgłoszenia: Przybyszewskiego 11 m. 3. 47722

Szofer mechanik na ciągnik ropny Diesel. M. A. N. tylko fachowiec na dobrych warunkach. Zgłoszenia: Zielona Góra, Walki Młodych 28. Przedsiębiorstwo Spedycyjno-Handlowe. 47725

SZOFER
do ciągnika
na gaz - generator potrzebny zaraz na bardzo dobrych warunkach.
„ORION"
Poznań
plac Wolności nr 4
gmach Banku Handlowego
Tel. nr. 25-06 i 42-68
12-591

Ogrodnik żonaty 20 lat praktyki obeznany gruntownie wszystkich działach ogrodnictwa szuka posady w majątku lub podobnej zaraz lub później. Oferty: „Głos Wielkop." nr 47724.

Absolwent ekonomii znajomość księgowości poszukuje pracy. Oferty nr 2458 „Czytelnik", Armii Czerwonej 1. 47799

Farmaceutka (samotna) z długą praktyką przyjmie posadę. Oferty z warunkami „Głos Wlkp." nr 47794.

Mistrz mydlarski szuka posady w Poznaniu. Oferty: „Głos Wielkop." nr 47741.

Zbożowiec kierownik dzielny żonaty zmieni posadę. Oferty „Głos Wielkopolski" nr 12-235.

Nauka

Półroczny Kurs Handlowy rozpoczynamy 2 stycznia. Kursy Handlowe, Wawrzyniaka 33. 12-449

Wieczorowy Kurs Księgowości przemysłowej systemem przebitkowym — rozpoczynamy 3 stycznia. Kursy Handlowe, Wawrzyniaka 33. 12-452

Wyższy Kurs Księgowości przemysłowej systemem przebitkowym rozpoczynamy 3 stycznia. Kursy Handlowe, Wawrzyniaka nr 33. 12-453

Wieczorowy kurs księgowości wraz z przebitkową. Wpisy: Kursy Handlowe, pl. Wolności 2. 47708

Miejskie Licea Handlowe i Administracyjne w Poznaniu, ul. Śniadeckich nr 54/58. Początek nowych 3-mies. kursów admin.-handl. w dniu 20 stycznia. Naukę prowadzą wybitni specjaliści. Przedmioty do wyboru. Prospekty i zapisy w Sekretariacie Liceów. 47791

Student przygotowuje do gimn., uczy mniej zdolnych, lecz pilnych. Oferty: „Głos Wielkop." nr 47743.

Przy Społecznym Gimnazjum Mechanicznym prywatny kurs wieczorowy w kompletach zakresu małej matury gimnazjum mechanicznego i elektrycznego. Informacje: Górczyńska 36, od 16—18-tej. 47128

Kurs stenografii i pisania na maszynie, wpisy: Kursy Handlowe, M. Skrzypczak-Jaroszkiewiczowej — plac Wolności 2. 47709

Księgowości zasad korespondencyjnie uczą Kursy Buchalteryjne Szyllera — Warszawa, Królewska 31. Na odpowiedź znaczki 10 zł. 12-417

Akordeonu gruntowna nauka gry. Limanowskiego 19 m. 15. 47532

Tańców nowoczesnych wyucza Adela Szczurkówna, Jan Szczurek, aleje Marcinkowskiego 2a, parter. 47557

Lekcje pisania maszyną — księgowość — stenografia. Dąbrowskiego 35/37 m. 9. 47566

Wady wymowy, jak: jąkanie, seplenienie, bełkotanie oduczа Jan Lewandowicz, dypl. absolw. Instytutu Pedagogiki Specjalnej w Warszawie, Poznań, Zacisze 1 b m. 5, przyjmuję godz. 14—16. 47534

Osobiste

Tuśko! Ben prosi o powrót. Pamiętaj o rocznicy. 47425

Sprzedaże

Wytwórnia wykwintnej galanterii skórzanej poleca w największym wyborze — najtaniej eleganckie torebki dla pań, teki, teczki, portfele, paski, parasole damskie i męskie, laski, walizki. A. Pieprzyk, Poznań, ul. Walki Młodych (dawniej Podgórna, telefon 31-29. 44929

Radioodbiorniki, lampy radiowe, żarówki, anody, akumulatory, baterie, płyty. Sprzedaje — kupuje „Radiomechanika" — Poznań, św. Marcin 25. Telefon 12-38. 45071

Knoty, lampy naftowe, makownice. Ceramika — Leonard Gajowiecki, Wodna 12. 12-98

Kapce, bambosze, damskie, dziecięce, drewniaki najmodniejsze. Pracownia, Bogusławskiego 19a m. 6. 46364

Wielkopolska
Hurtownia Galanterii i Towarów Krótkich
Poznań, Stary Rynek nr 80/82 — Telef. 44-27. 12-241

Sienniki, worki, linoleum, plusze, materiały meblowe, chodniki, maszyny do pisania, aparaty radiowe. Perlek, Kraszewskiego 17. 12-344

Radioodbiorniki, lampy radiowe, maszyny szycia, pisania, instrumenty muzyczne, sportowe, garderobę, obuwie, rozmaitości, kupuje, sprzedaje. Poznań, Słowackiego 39, skład. 47198

Dom, willę, plac, nieruchomość przemysłową — handlową, ogrodniczą — gospodarstwo rolne, inne kupimy — sprzedamy. Łódź, plac Wolności 6 m. 4, Biuro Pośrednictwa. 12-418

Zdrowych i Wesołych Świąt oraz Dosiego Roku
życzy swoim Szanownym Klientom
Stanisław Handschuh i Ska
artykuły techniczne i drogeryjne
POZNAŃ, Garbary 54 — Tel. 20-55
47643

Pianino markowe pierwszorzędne, akordion, fortepian Bechstein, okazyjnie (ewtl. zamiana na pianino). Zygmunta Augusta 3, m. 3. 47415

Smołę, karbolineum, inne surowce dostarcza „Weksta", Warszawa, Poznańska 3 — Katowice, Moniuszki 12. 12-374

Akumulatory, anody, baterie, wózki dziecięce, rowery, naczynia kuchenne, gwoździe itp. stale na składzie. Roman Tomaszewski, Książ, Mikołaja 26. 47079

Zamienię fortepian Bechsteina na pianino, akordeon, dopłata, Zygmunta Augusta 3, m. 3. 12-332

Odbiornik 6-lamp., z magicznym. Piekary 8a, m. 30a, w podwórzu prawo. 47642

Cegłę, dźwigary, kształtówki sprzeda Państw. Przedś. Budowl. Poznań 1, ul. Rybaki 21. 47661

Parcelkę 1300 m² w Mosinie blisko dworca spieszenie sprzedam — bardzo korzystnie. Informacje: Mosina, Gen. Hallera 2. 47798

Księgarnia Naukowa, Poznań, Ratajczaka 36, poleca: książki szkolne, czasopisma, mapy, druki „Perfecta". Zamiejscowym wysyłamy pocztą. Kupno — sprzedaż — wymiana książek używanych. 47669

1 rower dziecięcy dwukołowy, 3 rowery damskie w dobrym stanie, 1 drabka na sprzedaż. Warzątek ślusarski, Cieszkowskiego 4. 47785

Tanio sprzedam dwa młode wilczki oraz 1½ r. wilczycę. Łukaszewicza nr 2, m. 14. 47773

Gospodarstwo 80 ha pow. Poznań sprzedam korzystnie. Oferty nr 2441 „Czytelnik", Armii Czerwonej nr 1. 47802

Na sprzedaż biały pekińczyk (piesek), śliczny prezent gwiazdkowy. Ig. Gulczyński, Nad Wierzbakiem 14, III wejście. 47751

Kompletne urządzenie olejarni — przerób dzienny 500 kg ze zbiornikami, naczyniami ewtl. prawem produkcji, sprzedam. Cena 800 tys. Oferty: „PAR", Poznań, Ratajczaka 7 — pod „12,828". 47391

W KINIE „MUZA"
w dniu 25 bm. premiera filmu najnowszej francuskiej produkcji
p. t.
„Klatka słowicza"
Wielki film o radościach i troskach dzieci ulicy
W roli głównej popularny aktor Noël-Noël
W nadprogramie najnowsze aktualności Polskiej Kroniki Filmowej
12-592

Złoty trzykopertowy zegarek (wyjątkowy okaz), zegarek pierścionkowy, złotą bransoletkę, złoty bransoletkowy zegarek. Oferty „Głos Wielkop." nr 47764.

Polecamy
materiały czysto wełniane bielskie
na ubrania, kostiumy,
na szczepokrycia futer
i sukienki
Hoppel & Perczyński
towary włókiennicze
POZNAŃ
MARSZAŁKA FOCHA 38 · TEL. 72-91
47247

Skład — cukry, delikatesy, ul. Marsz. Focha, sprzedam. Adres wskaże „Głos Wielkopolski" nr 47495.

Materace, dreliszki, ramy sprężynowe, Pertek-Wrzesiewicz, ul. Ratajczaka 7 I ptr., tel. 36-31. 46200

Willę Poznań-Debiec, parcelę w Puszczykowie — sprzeda właściciel. Oferty: „Głos Wielkop." nr 47289.

Sile sprzedam. Poznańska 50 m. 9. 47738

Radioaparat Super sześciolampowy dwuzakresowy. Słoneczna 21 m. 2. 47735

Skrzypce Stainera sprzedam lub zamiana maszynę do pisania. Wyspiańskiego 16 m. 1. 47758

Piece przenośne kaflowe sprzedam. Oferty: „Głos Wielkopolski" nr 47731.

Przewielebnemu Duchowieństwu na Kolędę obrazki Najśw. Serca Marii i szt. 1,20 — 100 szt. 100 zł, Nabożeństwo do Dzieciątka Jezus 10 zł. Kultura Katolicka, Poznań, Grobla 1. 47446

Sprzedam piecyk elektryczny porcelanowy „Palux" 1500 Watt — 1900,—. Zamienię 3 m. 7. 47524

Lampy naftowe
kubki do termosów, artykuły gospodarstwa domowego
Hurtownia
Ł. Kaniewski i Ska
Wszystkich Świętych 3
Telefon nr 26-83.
47806

Barwniki anilinowe, kwasowe, zasadowe, spożywcze, surowce garbarskie i inne chemikalia. Sprzedaż — kupno. „Chemar", Łódź, Kilińskiego 53. Tel. 144-38.

Kamienicę trzypiętrową, oficyn., składami, dochód 13.000 miesięcznie — 1.500 tys.; dom, piekarnia, 4 lokatorów przy Poznaniu — 800.000; dom ogrodem 2000 m² — 360 000; folwark 330-morgowy, dobrze zagospodarowany; willa ośmiopokojowa — 6.000.000, lub zamiana kamienicę; wybór parcel — sprzeda Nowak, Wyspiańskiego 16 m. 1. 47570

Meble różne, wielki wybór, korzystnie — Janiak, Poznań, Rybaki 6, w podwórzu. 45627

AUTO
ciężarowe
3½ tony — marki Borgward sprzedam. Adres wskaże „Głos Wielkopolski" nr 47723.

Radio Erres sprzedam. Daszyńskiego 59 m. 18. 47730

Narty sprzedam. Rogalińskiego 13 m. 1 (przy Palacza). 47733

Pierwszorzędny płaszcz męski, materiał 3½ mtr. (płaszcz), ubranie, buty amerykańskie (41/42). Of. „Głos Wielkop." nr 47762.

„Lelce" zupełnie nową z futerałem, drugą używaną. Of.: „Gł. Wlkp." nr 47763.

Akordeon 80, Junkersa gazowy, płaszcz i ubranie. Libelta 12 m. 5. 47732

Z okazji Świąt Bożego Narodzenia i Nowego Roku
składa
Wytwórnia Cukierków „Polonia"
wszystkim Odbiorcom
najserdeczniejsze życzenia
Poznań, pl. Wielkopolski 6, tel. 38-79
(dawn. pl. Sapieżyński)
47830

WEŁNĘ owczą, stale kupuje i wymienia
na włóczkę szydełkową i maszynową w różnych kolorach
także za pośrednictwem poczty
WEŁNA
Czesław Białecki
Poznań, ul. Roosevelta 19, tel. 70-57
Oddział w Bydgoszczy, ul. Dworcowa 54, tel. 33-13
Biura czynne od 8 — 15, w soboty od 8 — 13
45670

Kraty do okna sprzedam. Of.: „Gł. Wlkp." nr 47555.

Motor D. K. W. 700 cm kompletny po szlifie w najlepszym stanie sprzedam lub zamienię na motocykl 125 cm. Poznań, Za Bramką 6 m. 4 (Rosińska). 47677

Kupna

Kupuję konie stale na rzeź, płacę najwyższe ceny, samochód transportowy do dyspozycji — Rzeźnictwo Końskie, Ig. Nowak, Poznań, ul. Daszyńskiego 26, tel. 21-10 i 21-11. 44933

Spawarkę elektryczną — przenośną, kupi „Hatech", Marcina 65. 45286

Tokarnię szybkobieżną — możliwie Nortonem, kupi „Hatech", Marcina 65. 45291

Tłuszcze, parafinę, woski kupuje Wytw. Chem. „Kobra", Dąbrowskiego 82/85. Tel. 34-55. 45874

Rozrusznik
w oliwie na prąd zmienny do motoru 45 kw kupię.
Józef Wygralak,
Gniezno
Młyn Parowy. Tel. 11-59
12-513

Klej „Ago", gurty, korek, płyty korkowe (do 2 mm), płótna. Kupuje — Bogusławskiego 19a m. 6. 46363

Motory elektryczne kupuje stale f-ma „Energia", Poznań, 23 Lutego 23 (dawniej Pocztowa), tel. 34-92. 12-270

Wagi uchylne, nawet w stanie zniszczonym, kupuje Figiński, Fredry 1, telefon 25-55. 46910

Celuloid, galalit, wybrakowane szyby lotnicze, pudełka ebonitowe oraz wszelką masę kupuje „Wytwórnia Grzebieni" Łódź, ul. M. J. Stalina 9, m. 7, telefon 207-80. 12-376

Woski, stearynę, parafinę, wszelkie artykuły chemiczne. „Słoń", Kantaka 7, tel. 39-21. 47261

Buty narciarskie nr 44 i 42 kupię. Tel. 34-81. 47768

Willę, dom z wolnym mieszkaniem w Poznaniu kupię natychmiast. Zgłoszenia: Tel. 63-04. 47766

Kupię oficerski płaszcz, długie spodnie oraz buty 42. Oferty z podaniem ceny „Gł. Wielkop." nr 47759.

Kupię dwa wozy 2—2¼ cala. Szamarzewskiego 22 — Bartkowiak. 47739

Większą ilość naboi 16-stek do fuzji. Oferty: „Głos Wielkopolski" nr 47749.

Zakupimy samochód ciężarowy 3-tonowy w dobrym stanie. Oferty z podaniem opisu i ceny prosimy kierować do Rolniczej Mleczarni w Lesznie, Spółdz. z odp. udz. 12-581

Kamienice, wille, domy ogrodami, składami, także prowincji, parcele, gospodarstwa poleca, także proszę zgłaszać. Nowak, Poznań, Wyspiańskiego nr 16 m. 1. 47630

Pianino dobrej firmy spiesznie kupię. Siemiradzkiego 9 m. 6. 47612

Willę zburzoną okolicy Opery do 2.000.000 od właściciela spieszne kupię. Of.: „Gł. Wlkp." nr 47634.

Węże parciane, nowe, kupuje stale „Hatech", Marcina 65. 45289

Książki szkolne, naukowe, powieściowe, księgozbiory kupuje księgarnia Gierczaka, Poznań, Daszyńskiego 59. 43685

Obiekt wypalony wzgl. parcelę, Śródmieście. Of. „Głos Wielkop." nr 47337.

SAMOCHÓD
„Hanomag"
41 rocznik w kapitalnym remoncie natychmiast
do sprzedania.
Zgłoszenia telefon nr 77-06
47757

Srebro, złom, kupuje po najwyższych cenach „Farmachemia", Poznań, ul. Libelta 11. 47688

Wirówkę do pralni chemicznej, kupię ∅ 60—80. Of. „Głos Wlkp." nr 47653.

Tłoczki do pomp wtryskowych, rozpylacze (dysze) i podgrzewacze — marki „Bosch", „Deutz", „Bern" i inne kupuje stale. — M. Gruss, Poznań, ul. Dąbrowskiego 96. 47674

Meble używane kupuje — Ludkiewicz, Żydowska 6, skład. 45944

Sprzedam wilka rasowego 7-miesięcznego. Chodzież, Marcinkowskiego 4, tel. 27. 11-330

Motopompę D. K. W., 28 PS/800 ltr. min., kupi „Hatech", Marcina 65. 45287

Pasy skórzane, parciane, gumowane kupuje „Hatech", Marcina 65. 45288

Materiały, płaszcze i ubrania kupuje Felka Konieczny, Poznań, Dąbrowskiego 46, wejście z Rynku Jeżyckiego. 44157

Ceratę, gumę do wózków dziecięcych, celofan, kupuje w każdej ilości Przemysł Ludowy, 27 Grudnia 10. 36607

Dywany i pomosty perskie. Oferty: „Głos Wielkopolski" nr 41381.

Azbestowe wyroby (sznury suche, grafitowane oraz wszelkie szczeliwa) kupuje stale firma „Artebe", ul. Kantaka nr 10. 47684

Kamienice, wille, parcele, kupuje i sprzedaje Metelski, św. Marcin 13. 42736

Skórki wydrę, nutrię, kuny, tchórze na kołnierz damski kupię. Słowackiego 27, m. 9. 47662

„SPOŁEM" Okręgowy Oddział Spożywczy

POZNAŃ, UL. SKŁADOWA 4

telefony: 14-74, 14-75, 14-76, 22-09, 43-93, 43-94, 17-92, 17-93, i 512-81

sprzedaje Spółdzielniom oraz detalistom branżowym artykuły: spożywcze, kolonialne, korzenne, gospodarstwa domowego, papiernicze oraz włókiennicze

po najniższych cenach hurtowych.

4726

„Społem"

Okręgowy Oddział Spożywczy

w Poznaniu, ul. Składowa 4

powiadamia,

że z powodu remanentów rocznych biura i magazyny jego będą

zamknięte

w czasie od 27. XII. do 2. I. 1947

12-409

Zamiana

Zamienię trzypokojowe łazienką willi na Wildzie na dwupokojowe kuchnia. Of. „Głos Wielkop." nr 47795.

Zamienię 3 pokoje komfort meblami Szczecin na podobne Poznań. Focha 27 m. 27. 47597

Pieniądz

Poszukuję cichego wspólnika z gotówką, celem założenia składu cukrów. Of. „Głos Wielkop." nr 47210.

Do chemiczno-farmaceutycznego przedsiębiorstwa względnie produkcji technicznej wstąpię jako czynny wspólnik z odpowiednią gotówką lub przyjmę odpowiedniego wspólnika. Of.: „Gł. Wlkp." nr 47238.

Wolne lokale

Skład z pokojem przy Garbarech remoncie. Of.: „Głos Wielkop." nr 47525.

Szuka lokalu

Młode małżeństwo na dobrej posadzie szuka mieszkania lub pokoju, może być nieumeblowany u spokojnych państwa. Koszty remontu lub za meble zwrócę. Oferty: „Gł. Wielkopolski" nr 47727.

Poszukuję lokalu handlowego w Śródmieściu w ruchliwym punkcie. Oferty „Głos Wielkop." nr 47206.

Skład papieru, galanterii, ewtl. wolny lokal handlowy z mieszkaniem, dobrym punkcie, kupię. Of.: „Par", Ratajczaka 7, pod 12,65.4. 46898

Spokojna studentka szuka pokoju zaraz. Oferty nr 2436 „Czytelnik", Armii Czerwonej 1. 47797

Licealista-rzemieślnik poszukuje pokoju. Of.: „Głos Wielkopolski" nr 47779.

Dwóch licealistów poszukuje pokoju. Może być próżny. Cena obojętna. Of. „Głos Wielkop." nr 47778.

Mieszkanie jedno- do dwupokojowe. Ponoszę wszelkie koszta, także z meblami. Oferty: „Głos Wielkopolski" nr 47765.

Mieszkania mniejszego lub większego za zwrotem kosztów remontu poszukuje. Of.: „Gł. Wlkp." nr 47746.

Poszukuję lokalu nadającego się na branżę bławatniczą. Oferty: „Głos Wielkopolski" nr 47711.

Dam 3.000 zł za wskazanie, pośrednictwo w odnajęciu pokoju umeblowanego dla 2 osób. Oferty: „Gł. Wielkopolski" nr 47630.

Szukam dwóch pokoi i kuchni lub i pokoju z kuchnią za zwrotem kosztów. Of.: „Gł. Wlkp." nr 47742.

Zguby

Unieważniam skradzione dokumenty, książkę rejestracyjną konia nr 3902/1927 Poznań, aleja Hetmańska 24 m. 9. 47760

Zgubiono w Zielonej Górze kartę RKU, książkę wojskową, 2 dowody tożsamości koni — 22.500 zł. Uczciwego znalazcę wynagrodzę. Jan Dolata, Kisielin Stary, pow. Zielona Góra. Dokumenty unieważniam. 47756

Zgubione zameldowanie milicyjne, kartę rejestracyjną RKU Poznań, legitymację F-a H. Cegielski, unieważniam — Antoni Kaczmarek. 47736

Zgubiono 3 odcinki karty odżieżowej z portmonetką. Zwrot wynagrodzę. Budziszyńska 3 m. 2. 47734

Unieważniam zagubioną książkę na klacz, na nazwisko Niewiadomskiego Wiktora, zam. w Górach, gm. Cieszków, pow. Milicz. 12-585

Skradzioną książeczkę wojskową nr 154 RKU Poznań unieważniam Teodor Płocieniak. 47747

Zgubiono legitymację U. P. Wanda Zofia Budziszewska unieważniam. 47720

Zaginął piesek czarny z żółtymi plamami, wabi się Teruś, nr obroży 576. Proszę o przyprowadzenie za wynagrodzeniem. Sibilski, Poplińskich 3 m. 14. 47718

Nagrodę 2.000,— zł wypłacę osobie, która wskaże sprawców kradzieży żółtego wózka ręcznego na gumach z napkiem „sokół". Przed kupnem ostrzega się. Fr. Żeglarski, Poznań, W. Leszczyńskiego 9. 47729

Poszukiwania

Kessler Simon, ur. 1899, Dawid ur. 1901, Natan ur. 1905, Natalia ur. 1892, Sabina ur. 1895, Toni ur. 1915, zam. w Żurawnie k. Stanisławowa, poszukiwani przez Kessler Adolfa w USA. Wiadomość: Konsulat Polski, 151 East 67 St., New York. 12-511

W miejscowości podmiejskiej (promieniu 15 km od Poznania) poszukuję 2 pokoi ładnie umeblowanych. Of.: „Gł. Wlkp." nr 47101.

Kto może udzielić informacji o losie Iwońskiego Józefa, który przebywał w Gross Rosen, następnie podobno we Flossenburgu. O jakąkolwiek wiadomość prosi siostra Zielińska Zofia, Warszawa-Praga, ul. Środkowa 3a. 12-171

Pana, który przebywał Stanisławem Kubickim, Bawaria, powróci mają, prosi wiadomość Kubicki, Dąbrowskiego 123, m. 2. 47120

Adam i Edmund Grabarczykowie, ur. w Kaliszu, 1926—29 rok, ostatnio zamieszkali w Semenowie, woj. Tarnopol, pow. Trembowla, powrócił z ZSRR i są w Zakładzie Wychowawczym w Szubinie. Poszukują ojca Stanisława lub jego rodziny. 47418

Zbigniewa Wasilkowskiego z Nowosiółki przebywającego: w Rosji do 1943 szpital w Bezłuku poszukuję. Kto wie o jego losie? Proszony o wiadomość. Cieszyn, ul. Ogrodowa 2 — Bogdanowicz. 12-582

Poszukuję brata Niewiadomskiego Stanisława, syna Marcina i Marii Niewiadomski Wiktor, wieś Góry, poczta Cieszków, powiat Milicz. 12-584

Poszukuję — wyłącznego przedstawicielstwa na miasto Poznań poważnej wytwórni czekolady i cukrów. Oferty „Głos Wielkopolski" nr 47209.

Wypożyczam ślubne suknie, welony. Jackowskiego 40, m. 3, Talarowska. 47719

Filateliści! — Cenniki, za przesłaniem znaczka, wysyła Poznańska Filatelia, Czerwonej Armii 2. 46911

Wykonuję gorsety, biustonosze, pasy na ciążę — Wanda Kęcińska, Sienkiewicza 3 m. 4 (Jeżyce). 47708

Wstęgi i sztuczne kwiaty do wieńców. J. Załachowskie, al. Marcinkowskiego 16, I ptr., narożnik św. Marcina. Tel. 14-94. 12-119

Dentystyczne artykuły kupuje, sprzedaje „Dental", Szrama i Kapczyński, Poznań, ul. Fredry 3. 46902

Szanownym naszym Klientom

Wesołych Świąt oraz Szczęśliwego Nowego Roku

życzy

Magazyn Wykwintnych Upominków

„Roma"

Sp. z o. o.

Tel. 11-43 *Poznań, Św. Marcin 32* *Tel. 11-43*

47-823

47410

Szanownym **PP. Budowniczym** oraz wszystkim łaskawym **Odbiorcom**

„Wesołych Świąt"

życzy

Składnica Mat. Budowlanych

Fa „BUDOWA"

Poznań, ul. Zwierzyniecka 11 - Tel. 63-03

Najsłynniejszy psychografolog darem jasnowidzenia nieomylnie przepowie każdemu jego wydarzenia życiowe. Określi dokładnie charakter, kierunek zdolności, rady, przeznaczenie. Napisać pytania, datę urodzenia, załączyć 50 zł za dodatku. Odpowiedzi za zaliczeniem: „Martini". Kraków, Skrytka pocztowa 475. 12-256

Rałachowskiego Lucjana rodziny poszukuję. Zgłoszenia: Helena Bohosiewicz, Zakopane, ul. Zanokskiego, willa „Kujawianka". 47808

Różne

Światowej sławy jasnowidz — psychografolog — zdumiewająco przepowiada. Nadeślij pytania, datę urodzenia, 30 zł. Odpowiedzi indywidualne — analizy metodą grupową. Tysiące podziękowań. Adresować: Vapuro, Katowice, skrzynka pocztowa 376. 12-502

Pracownia gorsetów Anna Herman z Warszawy poleca najnowsze modele pasów, biustonoszy, pasów leczniczych. — Poznań, Szwajcarska 22 — Rynek Wildecki. 47324

Welony, sukhie ślubne — wypożyczam. Młyńska 3, m. 6. 46957

Blezery, czapeczki, rękawiczki wełniane, ręczna praca, poleca „Lady" — Szkolna 19. 47322

Biuro Werbunkowe Kudowa Zdrój (skrzynka pocztowa 7) Antoni Makuch, załatwia szybko i dyskretnie w sprawach matrymonialnych. Posiada duży wybór kandydatów i kandydatek z różnych sfer. Pośredniczy także w pracy. 12-337

Penicylina

i wszelkie lekarstwa z Ameryki w 10 dni. Piszcie do swych krewnych i przyjaciół w USA, aby przysłali je Wam przez amerykańską firmę koncesjonowaną:

American Chemical Aid Company S. 1397, dep. 59, 505 — 5th Ave, New York City, USA. Korespond. również w języku polskim. 12-89

Niewidomy wróży. Przemysłowa 37 m. 6. 47627

Artystyczne cerowanie wykonuję. Idzikowski, ul. Wrocławska 33/34 m. 2 a. 47761

Artystycznie ceruję wszelką garderobę. Niegolewskich 5 m. 9. 47745

Trzy wozy do wywożenia gruzów potrzebuję. Rzeczypospolitej 7. 47619

Komis, ul. Dąbrowskiego 47, prosi Szan. Klientów o odbiór rzeczy danych do sprzedaży najdalej do 5 stycznia 1947 r. 47728

Żurnale mód, pisma fachowe, podręczniki krojów, egzaminów, wykroje i sprzęt warsztatowy. Górka, Kraków, św. Jana 13. 46722

Warszawiacy! Załatwiamy każdą transakcję — przyjmujemy zlecenia sprzedaży domów, willi wypalonych — załatwiamy szybko, solidnie, fachowo. Biuro Zleceń, Trych — Grezgorowicz, Warszawa, Jerozolimskie 45 m. 5. 12-416

Krawaty, szale w dużym wyborze poleca Wytwórnia „Atom", Łódź, Narutowicza 41. 19-267

Fotografie nagrobkowe — (porcelanowe) wykonywa „EL-CHA-FILM", Warszawa, Jerozolimskie 28. Prowincję informujemy listownie. 12-5

Stemple kauczukowe wykonywa „EL-CHA-FILM", Warszawa, Jerozolimskie 28. Prowincję informujemy listownie. 12-4

Młyńskie maszyny, pasy, gurty, siatki, gaza, szczeliwa azbestowe, konopne, wały pędne, koła pasowe, klingerit, motory, naliwa na kamienie, wszelkie artykuły młyńskie poleca „Technomlyn", Warszawa, Jerozolimskie 28. 13-2

Rok zał. 1926 **Tel. 26-52 i 23-17**

„EMKA"

wł. MARIAN WŁODARCZAK

POZNAŃ, WROCŁAWSKA nr 30

Kupujemy po najwyższych cenach: Radioaparaty, lampy radiowe, wszelki sprzęt elektrotechniczny, instrumenty muzyczne — fortepiany — gramofony i patefony, maszyny do szycia, pisania i liczenia

Własne warsztaty naprawy oraz badanie lamp na emisje

47681

Fortepiany, pianina, fisharmonie sprzedaje i kupuje Magazyn Fortepianów, św. Marcin 22, podwórze, tel. 23-91. 43799

Magazyn mebli poleca: sypialnie, jadalnie oraz inne meble. Poznań, Garbary 37 (narożnik Woźnej). F-ma Stelmaszyk i Kubiak i Ska. 12-571

Kryształowe lustra i szkła meblowe, urządzenia składowe wykonuje po cenach przystępnych Szlifiernia — Matownia Szkła, Wytwórnia Luster, J. Garczyński, Poznań, Kramarska nr 25a, Telefon 11-63. 45314

Matrymonialne

Poznam starszego pana. Cel matrymonialny. Of.: „Głos Wielkopolski" nr 47752.

Samotny starszy pan, handlowiec, stateczny, solidny, bez nałogów, z większej gotówką, poślubi majętną panią. Dyskrecja zapewniona. Oferty: „Głos Wielkopolski" nr 47777.

Kawaler lat 36 z rodziny inteligentnej z brakiem znajomości pragnie zapoznać panią lub wdowę. Cel matrymonialny. Oferty: „Gł. Wielkopolski" nr 47737.

Panna inteligentna, bez przeszłości, pięknym mieszkaniem, kompletną wyprawą, gotówką, pozna pana, stanowisku państwowym do lat 49. Cel matrymonialny. Oferty: „Głos Wielkopolski" nr 47734.

Przystojna brunetka pozna kulturalnego pana, wiek 47—55. Cel matrymonialny. Oferty nr. 2439 „Czytelnik" Armii Czerwonej 1. 47800

Przetarg

Państwowa Centrala Handlowa Oddział Wojewódzki w Poznaniu, ul. Św. Marcin 65 — ogłasza przetarg nieograniczony na wykonanie przy ul. pl. Wolności 17 następujących robót:

1. wewnętrznego urządzenia w lokalu dla działu spożywczego;
2. robót stolarskich przy 4-ch oknach wystawowych;
3. oszklenia 4-ch okien wystawowych, drzwi tylnych obudowań i górnych okien lokali działu spożywczego i przemysłowego.

Ślepe kosztorysy należy odebrać w Państwowej Centrali Handlowej, Oddział Wojewódzki w Poznaniu, ul. Św. Marcin 65.

Oferty należy składać do dnia 3 stycznia 1947 r. do godz. 10-tej rano, w zamkniętych kopertach, z naznaczeniem „Oferta na wykonanie robót . . ." W ofertach podać ceny jednostkowe, koszty robocizny i termin wykonania robót.

Państwowa Centrala Handlowa zastrzega sobie prawo wolnego wyboru oferenta oraz unieważnienia przetargu bez podania przyczyn i ponoszenia jakichkolwiek odszkodowań. Otwarcie ofert nastąpi w dniu 3 stycznia 1947 r. w lokalu P. C. H. o godz. 11-tej. 12-598

MATERIAŁY BUDOWLANE

Składnica: Zwierzyniecka 11, tel. 6383

poleca:

WAPNO

hydr. i w bryłach,

cement

gips, dachówkę,

cegłę tonówkę,

strop. i sufit.

PAPĘ

smołę, pak, trzcinę, pióty supremo itp.

47409

Wszelkie biurowe

Zakup Sprzedaż

12-347

MARIAN BESSERT

Poznań, plac Wolności 2 obok PKO

ZNANE i CENIONE od 25 lat. Wyrobów H. Sons **HA-ES-ES** FABRYKA PRZETWORÓW CHEMICZNYCH

PASTY DO OBUWIA PASTY DO PODŁÓG BARWNIKI DO TKANIN MUCHOŁAPKI

POZNAŃ - MAŁE GARBARY 2 TEL. 49-90

Redakcja — Wyspiańskiego 10 I piętro. Telefon 62-70, 67-11 (nocny)
Redaktor naczelny przyjmuje w godzinach od 12-tej do 13-tej. Sekretariat redakcji czynny codziennie od godz. 11-tej do 14-tej.
Nadesłanych rękopisów redakcja nie zwraca. Telefon Dyr. Delegatury 64-75.
Administracja: Ogłoszenia — Wyspiańskiego 10, I ptr. Telefon nr 64-75
Konto PKO V-4499. Bank Gospodarstwa Spółdzielczego 8.
Kolportaż (abonament, pojedyncze egzemplarze i kolporterzy): Poznań, ul. Bukowska 3. — Telefon 78-64.
Konto PKO V-4400. Bank Gospodarstwa Spółdzielczego 25.

Cennik ogłoszeń: **Za tekstem (strona 3-łamowa)** 1-łamowy milimetr 10,— zł; **większe wśród drobnych** 1-łamowy milimetr 18,— zł; **w tekście** (strona 4-łamowa) 1-łamowy milimetr 40,— zł; na stronie **Kroniki poznańskiej** 1-łamowy milimetr 30,— zł. Zestaw tabelaryczny i skomplikowany 50% drożej. **Drobne:** Pierwsze słowo tłustym drukiem 16,—, każde dalsze słowo 8,— zł (najmniejsze ogłoszenie 80,— zł); **dla poszukujących pesaż i osób,** zaginionych wskutek wojny: pierwsze słowo tłustym drukiem 10,— zł, każde dalsze słowo 5,— zł (najmniejsze ogłoszenie 50,— zł). A, i, w, z, do, od itd. znaki, skróty, cyfry do 5 liczb — każde liczy się za 1 słowo. W wydaniach niedzielnych i świątecznych obowiązuje dopłata w wysokości 60%. Rabatu nie udziela się. Wszystkie ogłoszenia płatne są przed wydrukowaniem.

Redaktor naczelny: Jan Zagierski. Wydawca: Spółdzielnia Wydawnicza „Czytelnik". Tłoczono w Drukarni św. Wojciecha pod Zarządem Państwowym w Poznaniu. K—20463